

QUINTI
HORATHI
FLACCII
OPE

Un

Cum Metropoli

Dramatis personae.

EDINBURGH,
Excudebat GIDEON LITHCO.
Anno Dom. 1802.

5476 E
AREPO
LENN
OPERA
ROTTAIS

5476 R
AREPO
LENN
OPERA
ROTTAIS

VITA
Q. HORATII
FLACCII

E vetusto codice Bland. descripta.

QUINTUS HORATIUS Flaccus Venusinus, patre, ut ipse quidem tradit, libertino, & exactiorum coactore, ut vero creditum est, saltamentario, cum illi quidam exprobrasset in altercatione, Quoties ego vidi patrem tuum brachio se cunctem? Bello Philippensi excisus a M. Bruto Imperatore, tribunus milium meruit: vicisq; partibus, venia impetrata scripsum Quartarium comparavit. Ac primo Mæcenati, mox Augusto gratiam insinuatus, non mediocrem in amborum amicitia locum tenuit. Mæcenat quantopere cum dilexit, satis demonstrari illo Epigrammate,

Ni te visceribus meis, Horati,
Plus jam diligo, tu tuum sedatem

Hinno me videns strigosoram. ¶

sed multo magis extremis judiciis, tali ad Augustum elogio,

Horati Flacci, ut mei effo memor.

Augustus epistolarum quoque ei officium absulit, hoc ad Mæcenatem scripto significat. Ante ipse officiebam scribendis epistolis amicorum, ouiccupatissimus & infirmus, Horarium nostrum cupio adducere. Venier igitur ab illa paralitica causa ad hanc regiam, & nos in epistolis scriben-
s adjuvabit. Ac ne recusanti quidem aut sus-

HORATII

censuit quicquam, aut amicitiam suam suggerere
destitit. Extant epistolæ, è quibus argumenti gra-
tia, pauca subjeçti. Sume tibi aliquid juris ap-
pe, tanquam si convictor mihi fueris: recte enim
& non temere feceris, quoniam id usus mihi te-
cum esse volui, si per valitudinem tuam fieri po-
sit. *Et rursus:* Tui qualem habeo memoriam
poteris ex Septimio quoque nostro audire: na-
incidit ut illo coram fieret à me tui mentio. N-
que enim si tu superbus amicitiam nostram spu-
visti, ideo nos quoq; ἀντεπρέπονθμεστ. P-
rea sape cum inter alios jocos, putissimum p-
nem, & hanc munitionem lepidissimum appella-
unaq; & altera liberalitate locupletavit. Scri-
quidem ejus usq; adeo probavit, mansuraq; pe-
petuo existmavit, ut non modo sacerdcale car-
componendum injunxerit, sed & Vindelic
victoriæ Tiberii Drusiq; privignorum suorum
eumq; coegerit propter hoc, tribus Carminib-
libris ex longo intervallo quartum addere. I-
Sermones vero lectos quosdam, nullam sui in-
tionem habitam ita sit questus: Irasci me
scito, quod non in plerisq; ejusmodi scriptis
cum, potissimum loqueris. An vereris ne a
posteros infame tibi sit, quod videaris famili-
nobis esse? Expressiq; Eclogam, cuius initium

Cum tot sustineas & tanta negotia solus,
Res Italæ armis tuteri, moribus ornæ,
Legibus emendæ, in publica commoda pec-
Si longo sermone movere tua tempora Cæsa-
Habitu corporis brevis fuit atq; obesus; q-
& a semetipso in Syriis describitur, & ab
gusto hac epistola: Pertulit ad me Dionysius

bellū tuum, quem ego (ne accusem brevitatem) quantuluscunq; est, boni consulo. Ve eri autem mihi videris ne majores libelli tui sint quam ipse es: sed tibi statura deest, corpusculum non deest. Itaq; licebit in sex ariolo scribas, cum circuitus voluminis tui sit ὄγκωδεσσατός, sicut est ventriculi tui. Ad res Venereas intemperantior traditur. Nam speculato cubiculo scorta dicitur habuisse disposita, ut quocunq; respexisset, ibi ei imago coitus referretur. Vixit plurimum in secessu furis sui Sabini aut Tiburtini: domusque ejus ostenditur circa Tiburni luculum. Venerunt in manus meas, & elegi sub ejus titulo, & epistola prosa oratione quasi commendantis se Mæcenati; sed utraq; falsa puto. Nam elegi vulgares, epistola obscura: quo vicio minime tenebatur. Natus est v. Id. Decembris, L. Cotta & L. Torquato Consulibus. Decessit v. Kal. Decemb. C. Mario Censorino & C. Assinio Gallo Coss. post nonum & quinquagesimum annum, hærede Augusto palam nuncupato, cum urgente vi valetrudinis non sufficeret ad obsequias testamentaribulas. Humatus & conditus est extremis Esequiis juxta Mæcenatis tumulum.

Eiusdem vita sic in eodem codice descripta.

Quintus Horatius Flaccus libertino patre natus in Apulia, cum parente in Sabinos commigravit, quem cum pater puerum Romam misisset in ludum literarium, parcissimis eruditus impensis, angustias patris vicit ingenio, co-luitq; adolescens Brutum, sub quo tribunus militum civili bello militavit: captusque à Cæsare post multum tempus, beneficio Mæcenatis non

HORATI VITA.

solum servatus, sed etiam in amicitiam receptus est. Quapropter Mæcenati & Augusto in omnibus scriptis suis venerabiliter allurgit. Scriptis autem Carminum lib. iv. Epodon i. Carmen Seculare. Sermonum lib II. Epistolarum II. De arte poetica I. Commentarii sunt in illum. Porphyrius, Modestus, Helenius, Acron. Omnia autem optime Acron.

TESTIMONIA

de Scriptis HORATII.

M. Fabius Quintilianus, de Lyricis Horatii.

AT LYRICORUM idem Horatius sere solus legi dignus. Nam & insurgit aliquando, & plenus est jucunditas, & gratia; variis figuris & verbis felicissime audax.

De iisdem Petronius.

Praterea curandum est, ne sententiae emineant extemporationis expressae, sed inter se vestibus colore videntur. Homerius testis, & Lyrici, Romanusq; Virgilium, & Horatii curiosa felicitas.

De Satyris QUINTILIANUS.

SATYR A quidem tota nostra est in qua primi insig-
Nnem laudem adoptus est Lucilius: qui quosdam ita de-
ditos sibi adhuc habet amatores, ut eum non e usdem mode
operis autoribus, sed omnibus poetis præferre non dubitem.
Ego quantum ab illis, tantum ab Horatio dissembo, qui Lucilius
fluere latulendum, & esse aliquid quod tollere possi-
poter. Multo est eterior ac purius magis Horatius, & ad no-
tandos hominum mores præcipuus.

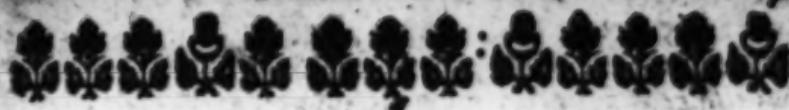
De iisdem autor libri De causis corruptæ eloquentiæ.

Sed vobis utique versantur ante oculos, qui Lucilium pro
Horatio, & Lucetium pro Virgilio legunt.

Idem, De autore.

Exigitur enim iam ab oratore etiam posticus decessus
Attici aut Pacuvii veterno inquinatus, sed ex Horatio
Virgilii & Lucani sacrario prolatus.

Q. HO

Q. HORATII
F L A C C I
C A R M I N U M

L I B E R I

O D E P R I M A.

*Alios aliis rebus duci: se Lyricorum versuum
studio teneri.*

MÆCEN'A S atavis edite regibus,
O & prſidium, & dulce decus meum!
Sunt quos curriculo pulverem Olympicum
Collegisse juvat: metaq; fervidis
Evitata rotis, palmaq; nobilis
Tertarum dominos evehit ad Deos.
Hanc, si mobilium turba Quiritium
Cecit ter geminis tollere honoribus:
Illum, si proprio condidit horreo.
Quicquid de Libycis verritur arcis,
Gaudentem patr'los hindere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoveas, ut trabe Cypri
Myrtoam pavidus nauta fecer mare.
Lustantem Icariis fluitibus Africum
Mercator metuens, otium, & oppidi
Laudat rura sui: mox reficit ratelis
Quassas, indocilis pauperiem pati.
Est, qui nec veteris pocula Massici,
Nec parzem solido demere de die
Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
Stratus, nunc ad aquæ lene caput facz.
Multos eastra juvant, & lituo tubæ
Permissus sonitus, bellaq; matribus
Detestata: manet sub Jove frigido
Venator, tenerz conjugis immemor,
Seu vila est catulis cerva fidelibus,

CARMINUM

Seu rupit teretes Marsus aper plaga.
Me doctarum hederae præmia frontium
Dñs miscent superis: me gelidum nemus,
Nymphaeumq; leves cum Satyris chori
Secernunt populo; si neque tibiās
Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod si me Lycicis vatibus inseres,
Sublimi feriam fidera vertice.

AD AUGUSTUM CÆSAREM.

ODE II.

Deos omnes tratos esse Romanis, ob Cæsaris cœdem, unam imperii spē in Augusto constitutam.

Jam satis terris nivis, atque diræ
Grandinis misit pater, & rubente
Dextera sacras jaculatus arceis,
Tegruit urbem:
Terruit genteis, grave ne rediret
Saculum Pyrrhæ nova monstra questæ,
Omne cum Proteus pecus egit altos
Visere monteis.

Piscium & summa genus hæsit ulmo,
Nota quæ sedes fuerat columbis:
Et superjecto pavida natarunt
Æquore damz.

Vidimus flavum Tiberim, retortis
Littore Erruso violenter undis,
Ire dejecum monumenta regis,
Templaq; Vesta:
Iliz dam se nimium querenti
Jaçat ultiorem: vagus & sinistra
Labitur ripa, Jove non probante,
Uxorius amnis.

Audiet civeis aquisse ferrum,
Quo graves Persæ melius perirent:
Audierat pugnas, vitio parentum
Rara juventus.

Quem vocet divum populus, ruentis
Imperi rebus: prece qua fatigent
Virgines sandæ minus audientem
Carmina Vestam.

Cui dabit parteis scelus expiandi
Juppiter & tandem venias precamur,
Nube candenteis humeros amicūs

Augur Apollo.

Sive tu mavis Erycina ridens,
Quam Jocis circumvolat, & Cupido,
Sive neglectum genus, & nepotes
Respicis auctor.

Heu nimis longo satiate ludo :
Quem juvat clamor, galeazq; leves,
Acer & Mauri peditis cruentum

Vultus in hostem.

Sive mutatā juvenem figurā,
Ales in terris imitaris, almz
Filius Majz, patiens vocari
Cæsaris ultor :

Seru in Cœlum redeas, dinque
Latut interfis populo Quirini :
Neve te nostris vitiis iniustum

Ocyor aura

Tollat hic magnos potius triumphos,
Hic ames dici pater, atq; princeps :
Neu sinas Medos equitare inultos

Te duce Cæsar.

IN VIRGILIUM ATHENAS PROB- CISCENTEM. ODE III.

Secundam ei navigationem precatur: deinde occa-
sionem noctis, hominum audaciam detestatur.

Sic te diva potens Cypri,
Sic fratres Helēnæ, lucida sidera,
Ventorumq; regat pater,
Obstribis aliis, præter Japyga :
Navis, qua tibi creditum
Debes Virgilium, finibus Atticis
Reddas meolumen, precor :
Et lerves animæ dimidium meæ.
Illi robur & as triplex
Circa postus erat, qui fragilem truci
Commisit pelago ratem

Primus, nec timuit præcipitem Africum

Decertantem Aquilonibus,
 Nec tristeis Hyadas, nec rabiem Noti :
 Quo non arbiter Adria
     Major, tollere seu ponere vult freta,
     Quem mortis timuit gradum,
     Qui siccis oculis monstra natantia,
     Qui vedit mare turgidum, &
     Infameis Scopulos Acroceraunia ?
 Ne quicquam Deus abscedit
     Prudens Oceano dissociabili
 Terras, si tamen impie
     Non tangenda rates transiliunt vada.
 Audax omnia perpeti
     Gens humana, ruit per vetitum nefas.
 Audax Iapeti genus
     Igitur fraude mala gentibus intulit.
 Post ignem ætheria domo
     Subducum, macies, & nova febrium
 Terris incubuit cohors :
     Semotiq; prius tarda necessitas
 Lethi, corripuit gradum.
     Expertus vacuum Dædalus aëra
 Pennis non homini datis.
 Pertupit Acheronta Herculeus labor.
 Nil mortalibus arduum est.
     Cælum ipsum pectimus stultitia: neq;
 Per nostrum patimur scelus
     Iratunda Jovem ponere fulmina.

AD L. SEXTIUM CONSULAREM.

ODE IV.

*Adventu veris, & communi moriendi conditione
proposita, hortatur ad voluptates.*

Solvit acris hyems gratâ vice veris, & Favoni :
 Trahuntoq; siccas machinæ carinas :
 Ac nego, jam stabulis gaudet pecu, aut arator signi :
 Nec prata canis albicanis organis.
 Jam Cynerea choros ducit, venus imminente Luna :
     Juniores Nymphae Gratæ decentes
 Alterno terram quatunt pede, dum graveis Cyclopi
     Vulcanus ardens urit officinas.

Nunc deset aut viridi nitidum caput impeditre myrto,
Aut flore, terra quem ferunt solvit.
Nunc & in umbroliis Fauno deset immosare lucis,
Sgu poscat agnam, live malit hercum.
Pallida mors a quo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumq; turreis, o beate Scutis,
Vix summa brevis spem nos vetat inchoare longam;
Jam te premet nox, fabulæq; manes,
Et domus exilis Plutoria; quod simul meatis,
Nec regos vini sortiere talis,
Nec tenerum Lycidam miraberg; quo calet juventus
Nunc omnis, & mox virgines respicunt.

AD PYRRHAM.

ODE V.

Miseros esse qui illius amore teneantur: se ex eo,
tanquam è naufragio, enata esse.
Quis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus
Grato, Pyrrha, sub antro;
Cui flavam religas comam
Simplex munditiis heu, quoties fidem,
Mutatosq; deos flebit, & aspera
Nigris aequora ventis
Emirabitur insolens,
Qui nunc te fruitur credulus aurea;
Qui semper vacuam, semper amabilem
Sperat, nescius auræ
Fallacis miser, quibus
Intentata nites, me tabulâ sacer
Votivâ paries indicat uvida
Suspendisse potenti
Vestimenta maris deo.

AD VIPSANIUM AGRIPPAM.

ODE VI.

Bella ab eo gesta q; Vario cantaram iri: se convi-
viis iantur, & a mortuis desribendis aptū esse.

Criberia Vario fortis, & hostium
Victor, Maonii carminis alite,

Quam.

CARMINUM

Quam rem cūq; ferox navibus, aut equis
Miles te ducē gesserit.
Nos, Agrippa, neq; h̄c dicere, nec gravem
Peleidz stomachum cedere nescii,
Nec cursus duplicitis per mare Ulyssci,
Nec s̄evam Pelopis domum
Conamur, tenues grandia : dum pudor,
Imbellisq; lyra musa potens vētāt
Laudes egregii Cæsaris, & tuas.
Culpa deterere ingeni.
Quis Martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit: aut pulvere Troico
Nigrum Merionem : aut ope Palladis
Tydiden superis parem :
Nos convivia, nos prosilia virginum
Sectis in juvenes unguibus acrīum
Cantamus vacui ; sive quod urimur,
Non prater solitum leves.

AD MUNATIUM PLANCUM CON- SULARB M. ODE VII.

*Alias aliis : fibi Tiburtinam regionem placet
Cobertatio ad voluptates.*

LAUDABUNT ALII CLARAM RHODON, AUT MITYLENEM,
AUT EPHESUM, BIMARISVE CORINTHI
MENIA, VEL BACCHO THEBAS, VEL APOLLINE DELPHOS
INFIGNEIS, AUT THESSALA TEMPE.
SUNT QUIBUS UNUM OPUS EST, INTACTÆ PALLADIS URBEM,
CARMINE PERPETUO CELEBRARE, &
UNDIQUE DECERPTÆ FRONDÌ PRÆPONERE OLIVAM.
PLURIMUS IN JUNONIS HONOREM
APTUM DICIT EQUIS ARGOS, DITEISQ; MYCENAS.
ME NEC TAM PATIENS LACEDÆMON
NEGATAM LARISSA PERCUSSIT CAMPUS OPIMA,
QUAM DOMUS ALBUNÆ RESONANTIS,
ET PRÆCEPS ANIO, & TIBURNI LUCUS & UDA
MOBILIBUS POMARIA RIVIS.
ALBUS UT OBSCURO DETERGIT NUBILA CTELLO
SÆPE NOTUS, NEQUE PARTURIT IMBREVIS
PERPETUOS: SIC TU SAPIENS FINIRE MEMENTO
TRISTITIAM, VITÆQUE LABORES.

Molli, Plance, mero; seu te fulgentia signis
 Castra tenet, seu densa tenebit
 Tiburis umbra tui. Teuer Salamina, patronque
 Cum fugeret, tamen uda Lyzo
 Tempora populea fertur vinxisse corona,
 Sic tristeis affatus amicos.
 Quo nos cunque feret melior fortuna parente,
 Ibimus o socii, comitesque.
 Nil desperandum Teuero duce, & auspice Teuero,
 Certus enim promisit Apollo,
 Ambiguam tellure nova Salamina sumiram.
 O fortes, pejoraq; passi
 Mecum sepe viri, nunc vino pellite curas:
 Nas ingens iterabimus aequor.

AD LYDIAM.

ODE VIII.

Obsecare juvenem quendam, quem Sybarin vocat;
ut amore perditum, & voluptaribus collique-
factum, notat.

Lydia dic, per omneis
 Te deos oro, Sybarin cur properes amando
 Perdere: cur apricum
 Odorit campum patiens pulveris, atque solis,
 Cur neque militaris
 Inter aqualeis equiter, Gallica nec lupatis
 Temperet ora, frenis.
 Cur timerit flavum Tiberim tangere & cur olivum,
 Sanguine viperino
 Cautius vitat neq; jam livida gestat armis
 Brachia, sape disco,
 Saep trans finem jaculo nobilis expeditio
 Quid latet, ut marinæ
 Filium dicunt Thetidis sub lachrymosa Troje
 Funera, ne virilis
 Cultus in eadem, & Lycias proriperet catervas.

AD THALIARCHUM.

ODE IX.

Hyeme indulgendum voluptati;

Vides, ut altâ stet nive candidum,
 Soror: nec jam sustineant onus

CARMINUM

Sylvæ laborantes : geluque
Flumina constitent acuto.
Dissolve frigus, ligna super foco
Large reponens: atque benignius
Deprome quadrimum Sabinā
O Thaliarche merum diorā.
Permitte divis cetera : qui simul
Stravere ventos æquore servido
Deprolianteis, nec cupressi
Nec veteres agitantur ornī.
Quid sit futūrum eras, fuge querere : &
Quem fors dierum cunq; dabit, lucro
Appone, nec dulcēis amores
Sperne puer, neque tu chœreas :
Donec videnti canities abest
Morosa, nunc & campus, & areæ,
Lenesq; sub noctem insurri
Composita repeatantur horā.
Nunc & laientis proditor intimo
Gratus puellæ risus ab angulo :
Pignusq; direptum lacertis,
Aut digito male pertinaci.

IN MERCURIUM.

ODE X.

Mbreui facunde, nepos Atlantis,
Qui ferōs cultus hominum recentum
Voce formāsti catus, & decoræ
More palestræ:
Te canam magni Jovis, & deorum
Nuntium, curvæq; lyra parentem,
Callidum, quicquid placuit, jocoſo
Condere furto.
Te, boves olim nū reddidisses
Per dolum amotas, puerum minaci
Voce dum terret, viduus pharetræ
Risit Apollo.
Quin & Atridas duce te superbos
Thio dives Priamus reliquo,
Incessalique igneis, & iniqua Troja
Castta fecellit.

L I B E R . I.

Tu pias latet animas reponis
Sedibus: virgaq; levem coerces
Aurea turbam, superis deorum
Granis, & imis.

AD LEUCONDEN. ODE XI.

Indulgendum voluptati, omis sa futurorum cura;
Tu ne quæsieris scire, (nefas) quem mihi, quem tibi
Finem Dii dederint, Leuconoe: nec Babylonios
Tentaris numeros, ut melius, quiequid erit pati
(Seu plureis hyemes, seu tribuit Juppiter ultimam:
Quz nunc oppositis debilitat pumicibus mare.
Tyrrhenum) sapias, vina lique: & spatio brevi
Spem longam refeces. dum loquimur, fugerit invida
Ætas, carpe diem, quam minimum credula postero.

AD AUGUSTUM. ODE XII.

*Diis, beroibus, virisque aliquos claris Iudicis,
postremo commendat Augustum.*

Quem virum, aut heroa, lyræ, vel acri
Tibia, sumes celebrare Clio?
Quem Deum? cuius recinet jocosa
Nomen imago,

Aut in umbrosis Heliconis oris,
Aut super Pindo, gelidove in Hemo?
Unde vocalem temere infuscata
Orpheus sylvæ,

Arte materna rapidos morantem
Plumimum lapsus, celereisq; venos,
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere querens.

Quid prius dicam solitis parentis
Laudibus, qui res hominum ac deorum,
Qui mire de terras, variisq; mundum
Temperat horis?

Unde illi maius generant ipso:
Nec visger quicquam simile, aut secundum
Primum illi tamen occupavit
Pallas honoris.

Præliis

CARMINUM

Præliis audax neque te filebo.
Liber, & sevis inimica virgo
Belluis: nec te metuende certa
Phœbe sagitta.

Dicam & Alciden, puerosq; Ledz,
Hunc equis, illum superare pugnis
Nobilem: quorum simul alba nautis
Stella resulfit.

Desfluit saxis agitatus humor:
Concidunt venti, fugiuntq; nubes:
Et minax (sic Dii voluere) ponto
Unda recumbit.

Romulum post hos prius, an quietum
Pompili regnum memorem, an superbos
Tarquini fasceis, dubito, an Catonis
Nobile lethum.

Regulum, & Scauros, animaq; magnæ
Prodigum Paulum, superante Poeno,
Gratus insigni referam camenâ,
Fabriciumque:

Hunc, & incompris Curium capillis
Utilem bello tulit, & Camillum
Sæva paupertas, & avitus, apto
Cum lare fundus.

Crescit occulto velut arbor ævo
Fama Marcelli: micat inter omneis
Julium sidus, velut inter igneis
Luna minores.

Gentis humanæ pater atque custos
Orte Saturno, tibi cura magni
Cæsaris fatis data: tu secundo
Cæsare regnes.

Ille, seu Parthos Latio imminentieis
Egerit justo domitos triumpho,
Sive subiectos Orientis oræ
Seras & Indos:

Te minor latum reget æquus orbem:
Tu gravi currū quaties Olympum:
Tu patum cætis inimica mittes
Fulminea lucis.

AD LYDIAM.
ODE XIII.*Dolet sibi Telephum anteponti.*

Cum tu Lydia Telephi
Cervicem roseam, cerea Telephi
Laudas brachia; vix, meum
Fervens difficii bile tumet jecur.
Tunc nec mens mibi, nec color
Certa sede manet, humor & in genas
Furtim labitur, arguens
Quam lentis penitus maceret ignibus.
Uror, seu tibi candidos
Turparunt humeros immodec mero
Rixz: sive puer furens
Impressit memorem dente labris notam.
Non, si me satis audias.
Speres perpetuum, dulcia barbaræ
Ladentem oscula, quæ Venus
Quinta parte sui neclaris imbuit.
Felices ter, & amplius,
Quos irrupta tenet copula, nec malis
Divulsus querimoniis,
Supremâ citius solvet amor dile.

IN BRUTUM, BELLUM CIVILE REPARANT B.M. ODE XIV.

O Navis, referent in mare te novi
Fluctus, o quid agis & fortiter occupa
Portum: nonne vides, ut
Nudum remigio latus,
Et malus celeri saucius Africo,
Antennæ; gemant, ac sine funibus
Vix durare carinæ
Possint imperiosus
Æquor: non tibi sunt integra linteas:
Non Dili, quis iterum pressa voces malo:
Quamvis Pontica pinus,
Sylva silla nobilis
Jacet & genus, & nomen iunctile.
Nil picis timidus navita puppibus
Fudit, tu, nisi ventis

Debes.

23 CARMINUM

Debes ludibrium, cave.
 Nuper sollicitum quæ mihi tedium,
 Nunc desiderium curaq; non levis,
 Interfusa nitente is
 Vites æquora Cycladas.

NEREI VATICINUM DE RUINA
TROIÆ. ODE XV.

PAstor cum traheret per freta navibus
 Idçis Helenam perfidus hospitam ;
 Ingrato celereis obruit otio
 Ventos, ut caperet fera
 Nereus fata. **MALA DUCIS** avi domum,
 Quam multo repetet **Gracia** milite,
 Conjurata tuas rumpere nuptias,
 Et regnum Priami vetus
 Eheu quantus equis, quantus adest viris
 Sudor : quanta mores funera Dardanæ
 Genti ! jam galeam Pallas, & ægida,
 Currusque, & rabiem parat.
 Nequicquam Veneris præsidio ferox,
 Pecces cæsariem, grataq; scæminis
 Imbelli citharæ carmina divides.
 Nequicquam thalamo graveis
 Hassas, & calami spicula Cnossii
 Vitabis, strepitumq; & celerem sequi
 Ajacem, tamen, heu ! serus adulteros
 Crineis pulvere collines.
 Non Laertiaden, exitium toxæ
 Gentis, non Pylium Nestora respicias
 Urgent impavidj te Salaminius
 Teucerq; & Sthenelus sciens
 Pugna: sive opus est imperitate equis,
 Non auriga piger. Merionem quoque
 Nosces. ecce furit te reperire atrox
 Tydides melior patre :
 Quem tu cervusuti vallis in altera
 Visum parte lupum graminis immemor,
 Sublimi fugies mollis anhelitu,
 Non hoc pollicitus tuæ.
 Iracunda diem proferet Ilio,
 Matronisq; Phrygum classis Achillei.

L I B E R L

19

Post certas hyemes, uret Achaicus
Ignis Iliacas domos.

P A L I N O D I A . O D E X V I .

Veniam petit à pueña, quam jambū læserat.

O Matre pulchra filia pulchrior,
Quem criminosis cunque voles modum
Pones jambis; sive flammā,
Sive mari libet Adriano.
Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola Pythius,
Non Liber æque : non acuta
Sic geminant Corybantes æra,
Tristes ut iræ : quas neque Noricus
Deterret ensis, nec mare naufragum,
Nec sævus ignis, nec tremendo
Juppiter ipse ruens tumultu.
Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
Desectam, & insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.
Ira Thyesten exitio gravi
Stravere: & altis urbis ultimæ
Stetere causæ, cur perirent
Funditus, imprimereq; muris
Hostile aratum exercitus insolens.
Compescere mentem, me quoq; pectoris
Tentavit in dulci juventa
Fervor, & in celeres jambos
Misit furentem, nunc ego mitibus
Mutare quæro tristia, dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis, animumque reddas.

A D T Y N D A R I D E M . O D E X V I I .

Invitat eam in Lutretilem.

V Elox amœnum s̄pē Lutretilem
Mutat Lyceo Faunus: & igneam.
Defendit astatem capillis.

Illisque

CARMINUM

Usque meis, pluviosque ventos.
Impunè tutum per nemus arbutoz
Quarunt latenteis, & thyma deviza
Olentis uxores maciti,
Nec virideis metuunt colubros.
Nec Marialeis hædilia lupos :
Ucunque dulci Tyndari fistulâ
Valles, & Usticę cubantis
Lavia personuere saxa.
Dii me tueruntur: Diis pietas mea,
Et Musa cordi est. Hinc tibi copia
Magabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta valle caniculz
Vicabis æstus: & fide Teia
Dices laboranteis in uno
Penelopen, vitreamque Circe.
Hic innocentis pocula Lesbii
Duces sub umbra: nec Semele jus
Cum Marte confundet Thyoncus
Prælia: nec metues protervum
Suspesta Cyrum, ne male dispari
Incontinentiis injiciat manus,
Et scindat hærentem coronam
Crinibus, immeritamq; vestem.

AD QUINTILIJ VARUM. ODE XVIII.

*Vini potu moderato exhilarari animum: immodi-
vato rixas excitari.*

Nullam, Vare, sacrâ vite prius severis arborem
Cirea mite solum Tiburis, & moenia Catili.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit: neque
Mordaces auster diffugiunt sollicitudines.
Quis post vina gravem militiam, aut pauperiem erepat?
Quis non te potius Bacche pater, teque decens Venut?
At, ne quis modici transfiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super metro
Debellata: monor Sithoniis non levis Byius:
Cum fas atque nefas exiguo fine libidinum
Discernunt avidi. non ego te eandise Bassareu
Invitum quatiam: nec variis obsita frondibus

Sub diu rapiam. Sava tene cum Berecynthio
Cornu tympana: quæ subsequitur cæcus amor sui,
Et tollens vacuum plus nimio gloria verticem,
Arcanique fides prodiga, perlucidior vitro.

DE GLYCERA.
ODE XIX.

Se illius amore urit.

Mater sava Cupidinum,
Thebanq; jubet me Semeles puer,
Et lasciva licentia
Finis animum reddere amoribus.
Urit me Glyceræ nitor
Splendentis Pario marmore purius:
Urit grata protervitas,
Et vultus nimium lubricus aspici.
In me tota ruens Venus
Cyprum deseruit: nec patitur Scythes,
Et veris animosum equis
Parthum dicere. nec quæ nihil attinent.
Hic vivum mihi cespitem, hic
Verbenas pueri ponite, thurague
Bimi cum patera meri.
Mactata veniet lenior hostiâ,

AD MÆCENATEM.
ODE XX.

Invitat eum ad convivium minime sumptuosum.

Ville potabis modicis Sabinum
Cantharis, Græca quod ego ipse tellâ
Conditum levi: datus in theatro
Cum tibi plausus,
Care Mæcenas, eques: ut paterni
Fluminis ripæ, simul & jocosa
Redderet laudes tibi Vaticanî
Montis imago.
Cœlubum, & prælio domitam Caleno
Tu bibes uvam. mea nec Falernæ
Temperant vires, neque Formiani
Pocula colles.

CARMINUM
IN DIANAM ET APOLLINEM.
ODE XXI.

Saculare Carmen.

DIANAM tenerę dicite virgines,
Intonsum, pueri, dicite Cynthium,
Latonamq; supremo
Dilectam penitus Jovis.
Vos Ietam fluviis, & nemorum coma,
Quercung; aut gelido prominet Algido,
Nigris aut Erymanthi
Sylvis, aut viridis Cragi :
Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemque, mares, Delon Apollinis,
Insignemq; pharetra,
Fraternaq; humerum lyrā.
Hic bellum lachrymosum, hic miserā famem,
Pestemq; à populo, & principe Cæsare in
Persas atque Brittannos
Vestra motus aget prece.

AD ARISTIUM.
ODE XXII.

Vite integratam & innocentiam ubiq; esse tutam.

Integer vitz, scelerisque purus,
Non eget Mauri jaculis, neque arcu,
Nec venenatis gradata sagittis
Fusca, pharetra :
Sive per Syrtis iter astenosas,
Sive facturus per inhospitalem
Caucasum, vel, quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes.
Namque me sylva lupus in Sabina,
Dum meam canto Lalagen, & ultra
Terminum, curis vigor expeditus,
Fugit inermem :
Quale portentum neq; militaris
Daunia in laris alit esculetis,
Nec Juba tellus generat, leonum
Arida nutrit.
Pone me, pigris ubi nulla campis

Arbor æstiva recreatur auræ,
Quod latus mundi nebulæ, malusque
Juppiter urget:
Pone sub curru nimium propinquai
solis, in terra domibus negata;
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

AD CHLOEN.
ODE XXIII.

*Non esse jam, quod virilem complexus extimes-
cat, viro matura.*

Vitas hinnuleo me similis, Chloë,
Querenti pavida monibus aviiis
Matrem, non sine vano
Aurarum, & sylvæ metu.
Nam seu-mobilibus veris inhortuit
Adventus foliis, seu-virides rubum
Dimovere laceras:
Et corde, & genibus tremit.
Atqui non ego te, tigris ut aspera
Catulusve leo, frangere persequor.
Tandem define matrem,
Tempestiva sequi viro.

AD VIRGILIU M.
ODE XXIV.

Deset Quintilis Væri moriem.

Q uis desiderio sit pudor, aut modus
Tam cari capitissi præcipe lugubris
Cantus Melpomene: cui liquidam pater
Vocem cum cithara dedit.
Igo Quintilium perpetuas sopor
Urget i cui pudor, & justitez soror
Incorrumpa fides, nudaque veritas,
Quando ullum invenient parens
Multis ille bonis flebilis occidit:
Nulli flebilius, quam tibi, Virgili.
Te frustra pius, heu, non ita creditum,
Fatis Quintilium deos.
Qui Tarcicio blandius Orpho

Auditam moderete arboreis fidem
 Non vanz redeat sanguis imaginis,
 Quam virgā semel horrida
 Non lenis pretibus fata recludere,
 Nigro compulerit Mercurius gregi.
 Durum, sed levius sit patientia,
 Quicquid corrigere est nefas.

AD LYDIAM.

ODE XXV.

Inflatur et, quod jam vetula, viciissim à juvenibus contemnatur.

P Arcius junctas quatunt fenestras
 Ictibus crebris juvenes protervi :
 Nec tibi somnos adimunt, amatque
 Janua limen :
 Quz prius multum facileis movebat
 Cardines, audis minus, & minus jam,
 Mc tuo longas pereunte nocteis
 Lydia dormis ?
 Invicem mechos anus arroganteis
 Flebis, in solo levis angiportu.
 Thracio bacchante magis sub inter-
 Lunia vento,
 Cum tibi flagrans amor, & libido,
 Quz solet matres furiare equorum,
 Szviet circa jecur ulcerosum,
 Non sine questu :
 Leta quod pubes hedera virenti
 Gaudeat, pulla magis atq; myrto :
 Aridas frondeis hiemis sodali
 Dedicet Hebro.

DE AELIO LAMIA.

ODE XXVI.

Se soluto animo velle Lamiam tandem

M usis amicus, tristitiam & metus
 Tradam protervis in mare Oretium
 Portare ventis, quis sub arbo
 Rex gelide metuatur orz,
 Quid Tividarem terreat, unice

securus, ò, que fontibus integris
Gaudes, apricos me & flores,
Necte meo Lamè coronam,
Pimpla dulcis: nil sine te mei
Prolunt honestes, hunc fidibus novis.
Hunc Lesbio sacrare plectro,
Teque tuasq; decet sorores.

AD SODALES.

ODE XXVII.

Ad sodales, insultatus ut bibat, id secundum factum, si frater Megillus nomen amica sua proferat, vel fibi in aurem dicat.

Natis in usum letitiae scyphis,
Pugnare Thracum est: tollite barbarum
Morem; verecundumq; Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
Vino & lucernis Medus acinaces
Immane quantum discrepar! impium
Lenite clamorem sodales,
Et cubito remanete presso.
Vultis severi me quoque sumere
Partem Falerni & dicat Opuntie
Frater Megillus, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitta.
Cessat voluntas: non alia bibam
Mercede: quz te cunq; domat Venus,
Non erubetq; adulit
Ignibus, ingenuoq; semper
Amore peccas. quicquid habes, age,
Depone tutis auribus. ah miser,
Quanta laboras in Charybdi,
Digas puer meliore flamma!
Quis sagit, quis te solvere Thessalis
Magus venenis, quis poterit Deus?
Vix illigatur ge triformi
Pegalus expedit Chimara.

IN ARCHYTAM.

ODE XXVII.

*Inducitur Archytas nautæ cuidam respondens
nibus esse moriendum, oransq; ne se in sepulchro
jacere patiatur.*

Tibi maris, & terræ, numeroq; carentis arena
Mensorem cohibent, Archytæ,
Pulveris exigui prope littus parva Matinum
Munera : nec quicquam tibi prodest
Aërias tentasse domos, animoq; rotundum
Percurrisse polum morituro.
Occidit & Pelopis genitor, conviva deorum,
Tithonusq; remotus in auras:
Et Jovis arcanis Minos admissus : habentq;
Terræ Penthoïden iterum Orco
Demissum: quamvis clypeo Trojana refixo
Tempora testatus, nihil ultra
Nervos atque cutem morti concesserat atræ;
Judice te, non sordidus auctor
Naturæ, verique. Sed omnis una manet nox,
Et calcanda semel via lethi,
Dant alias Furæ torvo spectacula Marti :
Exitio est avidis mare nautis.
Misera senum ac juvenum densantur funera, nullū
Sæva caput Proserpina fugit.
Me quoque deversi rapidus comes Orienis
Illyricis Notus obruit undis.
At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ
Offibus, & capiti inhumato
Particulam dare: sic, quodcunq; minabitur Eurus
Flustibus Hesperiis, Venusine
Plectantur sylva te sospite: multaq; merces
Unde potest, tibi defluat zquo
Ab Jove, Neptunog; sacri custode Tarenti.
Negligis immeritis nocitaram
Postmodo se natis fraudem committere. forsitan
Debita jura, vicesque superbæ
Te maneat ipsum: precibus non linquar insultis
Teque piacula nulla resolvent.
Quanquam festinas, non est mora longa; licet
Infecto ter pulvere curras.

AD ICCIUM.

ODE XXIX.

Mirum quiddam, & monstri simile esse ait, eum
& Philosophiae studio, ad militiam transisse.

Illi, beatis nunc Arabum invides

Gazis: & acrem militiam paras

Non autem devictis Sabaz

Regibus: horribilique Medo

Necis catenas: que tibi virginum

Sponso necato barbara serviet;

Puer quis ex aula capillis

Ad cyathum statuetur undis,

Dodus sagittas tendere Sericas

Arco paterno: quis neget ardoris

Pronos relabi posse rivos

Montibus, & Tiberim reverti

Cum tu coemptos undique nobileis

Libros Paneti, Socraticam & domum

Mutare locis Iberis,

Pollicitus meliora, tendis;

AD VENEREM.

ODE XXX.

Ut in aedeis Glyceræ venias.

OVenus regina Cnidi, Paphique,

Sperme dilectam Cypron, & vocantis

Thure te multo Glyceræ decoram

Transfer in zdem.

Fervidus tecum puer, & solutis

Gratia zonis, prope tentis Nymphæ,

Et parum conis sine te Juventas,

Mercus iusque.

AD APOLLINEM.

ODE XXXI.

Se non opulentiam, sed tranquillam hilaremque
viram ab Apolline poscere.

Quid dedicatum poscit Apollinem

Vates: quid orat, de patra novum

Fundens liquorem: non optimas

CARMINUM

Sardinia segetes feratis.
 Non astuofit grata Calabria
 Armenta: non aurum, aut ebur Indicum,
 Non rura, que Liris quieta
 Mordet aqua, taciturnus animis.
 Premant Calena falce, quibus dedit
 Fortuna vitem: dives & auctis
 Mercator exsiccat cululis
 Vina Syra reparata meret,
 Diis charus ipsis: quippe ter & quater
 Anno revisens aequor Atlanticum
 Impune: me pascunt oliva,
 Me cichorea, leve sq; malva.
 Fru paratis & valido mihi
 Latoē dones, &, precor, integra.
 Cum mente: nec turpem senectam
 Degere, nec cithara carentem.

AD LYRAM.

ODE XXXII.

Barbiton sive testudinem suam commendat.

Poscimus, si quid vacui sub umbra
 Lusimus tecum, quod a hunc in annum
 Vivat, & plureis: age, die Latinum,
 Barbite, carmen,
 Lesbio primū modulate civi,
 Qui ferox bello, tamen inter arma,
 Sive jaētam religarat qdo
 Littore navim:
 Liberum, & Musas, Veneremq; & illi
 Semper hærentem puerum canebat,
 Et Lycum nigris oculis, nigroq;
 Crine decorum.
 O decus Phœbi, & dapibus supremi
 Grata testudo Jovis, o lāborum
 Dulce lenimen, mibi cuncte salve
 Rite vocanti.

AD ALBIUM TIBULLUM.

ODE XXXIII.

Ne doleas filii rivalem juniperum & Glycerae amiculam.

A lbi ne doleas plas nimbo memor
 Immitis Glyceræ, neu miscrabileis

Decantes elegos, cur tibi junior
 Læsa premitat fide.
 Insignem tenui fronte Lycorida
 Cyri torret amor: Cyrus in asperam
 Deelinat Pholoēn: sed prius Appulis
 Jungentur capreæ lupis.
 Quam turpi Pholoē pectet adultero.
 Sic visum Veneri: cui placet impares
 Formas, atque animos sub juga aenea
 Sevo mittere cum joco.
 Ipsum me melior cum peteret Venus,
 Grata detinuit compede Myrtale
 Libertina, fretis acrior Adria
 Curvantis Calabros sinus.

AD SEIPSUM. ODE XXXIV.

Eum pœnitet, quod Epicuros sequutus parum fidiose Deos coluerit.

PArcus Deorum cultor, & infrequens,
 Insanientis dum sapientiae
 Consultus erro, nunc retrosum
 Vela dare, atque iterare cursus
 Cogor reliquos. namq; Diespuer
 Igni corusco nubila dividens,
 Plerumque per purum tonanteis
 Egit equos, volucremq; currum:
 Quo bruta tellus, & vagâ flumina.
 Quo Styx, & invisi horrida Tenari
 Sedes, Atlanteusque finis
 Concutitur. valet ima summis
 Mutare, & insignem attenuat Deus,
 Obscura promens. hinc apicem rapax
 Fortuna cum stridore acuto
 Sustulit: hic posuisse gaudet.

AD FORTUNAM.

ODE XXXV.

*Fortunam orat, ut servet Casarem in Britannos
 in eisdem.*

O Diva, gratum quæ regis Antium,
 Præfens vel imo tollere de gradu
 Mortale corpus, vel superbos

Vertere funeribus triumphos :
 Te pauper ambit sollicita prece
 Ruris colonus : te dominam xquoris,
 Quicunque Bithyna lacestris
 Carpathium pelagus earina.
 Te Dacus asper, te profugi Scythæ,
 Urbesque, gentesque, & Latium ferox,
 Regumq; matres barbarorum, &
 Purpurei metuunt tyranni,
 Injurioso ne pede proruas
 Stantem columnam: neu populus frequens
 Ad arma cessanteis, ad arma
 Conciret, imperiumque frangat.
 Te semper anteit seva necessitas,
 Clavos trabaleis, & cumeos manu
 Gestans ahena: nec severus
 Uncus abest, liquidumq; plumbam.
 Te spes, & albo raga fides colit
 Velata paonò, nec comitem abnegat,
 Utinque mutra potenteis
 Veste domos inimica linquis.
 At vulgus infidum, & mercenarix retro
 Perjura cedit. diffugiant cadis
 Cum fratre siccatis amici,
 Ferre jugum pariter dolosi.
 Serves iturum Cæfarem in ultimos
 Orbis Britannos, & juvenum recens
 Examen Eois timendum
 Partibus, Oceanoque rubro.
 Eheu: cicatricum, & sceleris pudet,
 Fratrumque. quid nos durâ refugimus
 Asras & quid intactum nefasti
 Liquimus & unde manus juventus
 Metu Deorum contingit quibus
 Pepercit aris & ôutinam nova
 Incude desigas recusum in
 Massagetas, Arabesque ferrum.

**IN HONOREM POMPONII NUMIDA
ODE XXXVI.**

Ob Numida redditum gaudio exultas,
 Ethure, & fidibus juvat
 Placare, & vituli sanguine debito.

Custodes Numidæ deos :

Qui nunc Hesperia sospes ab ultima
Charis multa sodalibus,
Nulli plura tamen dividit oscula,
Quam dulci Lampæ, memor
Actæ non alio rege pueritig,
Mutataq; simul togæ.

Cressa ne careat pulchra dies nota :
Neu promptz modus amphora,
Neu morem in Salium sit requies pedum
Neu multi Damalis meri
Bassum Threïcia vincat amystide :
Neu desint epulis rosæ :
Neu vivax apium, neu breve lilyum,
Omnes in Damalim put: eis
Deponent oculos: nec Damalis novo
Divelletur adultero,
Lascivis hederis ambitiosior.

AD SODALES.

ODE XXXVII.

*Ov*ictoriam Atticaw, genio indulzendum eſe.
Nunc est bibendum: nunc pede libero
Pulsanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare pulvinar deorum
Tempus erat dapibus, sodales.
Amehac nefas depromere Cæcubum
Cellis avitis, dum Capitolio
Regina dementeis ruinas,
Funus & imperio parabat,
Contaminato cum grege turpum
Morbo virorum quilibet impotens
Sperare, fortunaq; dalei
Ebria. sed minuit furorem
Vix una sospes navis ab ignibus :
Mentemq; lymphatam Marcotico
Redegit in veros timores
Cæsar, ab Italia volantem
Semis adurgens, accipiter velut
Molleis columbas, aut leporem catus
Venator in campis nivalis
Amovit, daret ut catenis

CARMINUM

Fatale monstrum: quæ generosius
Perire querens, nec muliebriter
Expavitensem, nec latenteis
Classe circa reparavit oras.
Ausa & jacentem visere regiam
Vultu sereno fortis, & asperas
Tractare serpenteis, ut atrum
Corpo rebiberet venenum
Deliberata morte ferocior
Sævis Liburnis scindet invidens,
Privata deduci superbo
Non humiliis mulier triumpho.

AD PUERUM.

ODE XXXVIII.

Se tenui apparatu gaudere.

Persicos odi, puer, apparatus;
Displicent nexæ philyra coronæ:
Mitte sectari, rosa quo locorum
Sera moretur.
Simpllei myrto nihil allabores
Sedulus oro, neque te ministrum
Dedeceat myrtus, neq; me sub arcta
Vite bibentem.

Q. HORATII FLACCII CARMINUM

LIBER II.

AD C. ASINIUM POLLIONEM.

ODE I.

*Commendar scripta illum, quibus bella civili
complectebatur.*

Motum ex Metello tonsile civicum,
Bellique causas, & vitia, & modos,
Ludumque Fortunæ, graveisque
Principum amicitias, & arma

Nondum

Non dum expiatis umpta cruentibus,
 Periodosque plenum datus ales
 Tractas, & incedis per igneis
 Suppositos cineri doloso.
 Paulum severæ Musa tragediz
 Dedit theatris: mox ubi publicas
 Res ordinatis, grande manus
 Cecropio repetes cothurno,
 Insigne mortis præsidium reis
 Et consulenti, Pollio, curia:
 Cui laurus æternos honores
 Dalmatico peperit triumpho.
 Jam nunc minaci murmure cornuunt
 Perstringis aures: jam litai strepunt:
 Jam fulgor armorum fugaces
 Terret equos, equitumque voltus.
 Audite magnos jam videor duces
 Non indecoro pulvere sordidos,
 Et cuncta terram subbas.
 Præter atrocem animum Catonis.
 Juno, & deorum quisquis amicior
 Afris, inulta cesserat impotens
 Tellure, victorum nepotes
 Rettulit inferias Jugurtha.
 Quis non Latino sanguine pianguior
 Campus sepulchris impia prælia
 Testatur, auditamq; Medis
 Hesperis sonitum ruinæ
 Qui gurges, aut quæ flumina lugubris.
 Ignara belli quod mare Daunia
 Non decoloravere cades
 Quæ caret ora cruento nostro?
 Sed ne, relictis Musa procax jocis,
 Ces retristes munera frenis,
 Mecum Dionizo sub antro
 Quæst modos leviore pleo.

CARMINUM

AD C. SALLUSTIUM CRISPUM.

ODE I.

Primo Proculejum laudat ob liberalitatē in fratres: deinde offendit, eum qui suas cupiditatē reprimere, pecuniamq; contemnere possit, solum regem, solum beatum esse.

Nullus argento color est, avaris
Abdita terris inimice lamnae
Crispe Sallusti, nisi temperato.
Splendeat usū.

Vivet extento Proculeius aro,
Notus in fratres animi paterni.
Illum ager pena metuente solvi.
Fama superstes.

Latius regnes avidum domando
Spiritum, quam si Libyam remotis
Gadibus jungas, & ntercū Pœmus
Serviat uni.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops:
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugorit venis, & aquosus albo
Corpore languor.

Redditum Cyri solio Phraaten
Diffidens plebi, numero beatorum
Eximit virtus, populumq; falsis
Dedocet uti

Vocibus, regnum & diadema tutum
Deserens uni, propriamq; laurum:
Quisquis ingenteis oculo irretorto
Spectat acervos.

AD DELIUM.

ODE III.

Neque demittendum advercis, neque effervescundis rebus animum: sed bilariter vivendum, cum aqua sit omnibus moriendi conditum.

AQuam memento rebus in arduis
Servare mentem: non fecus in bonis.
Ab insolenti temperatam

Letitia, moriture Dellii,
 Seu modestus omni tempore vineris :
 Seu te in remoto gramine per dies
 Festos reclinatum bearis
 Interiore nota Falerni.
 Qua pinus ingens, albag; populus
 Umbram hospitalem consociare amant
 Ramis, qua obliquo laborat
 Lympha fugax trepidate rivo :
 Huc vina, & unguenta, & nimium breveis
 Flores amoenz ferre jube rose.
 Dum res, & zetas, & sororum
 Filia trium patiuntur atra.
 Cedes coemptis saltibus, & domo,
 Villaque, flavus quam Tiberis lavit,
 Cedes : & exstructis in altum
 Divitilis potietur hares.
 Divesne prisco natus ab Inacho
 Nil interest, an pauper, & infima
 De gente sub deo moreris,
 Victimam nil miserantis Orci.
 Omnes eodem cogimur : omnium
 Versatur urna : serius, ocyus,
 Sors exitura: & nos in aeternum
 Exilium impositura cymbz.

AD XANTHIA M PHOCEUM.

ODB IV.

Quid ancillam amet, non esse, cur cum pudeas :
 multius enim magnu viru idem usu venisse.

Ne sit ancillæ tibi amor pudori,
 Xanthia Phoeceu, prius insolentem.
 Serva Briseis niveo colore
 Movit Achillem.
 Movit Ajæcum Telamone natum
 Forma captivæ dominum Tecmessæ.
 Arsi Atrides medio in triumpho
 Virginæ rapta :

Barbaræ postquam occidere turmæ
 Thessalo viatore, & ademptus Hector
 Tradidit fessis leviora tolli.
 Pergama Grajus.

Neficias,

Nescias, an te generum beati
Phyllidis flavæ decorent parentes.
Regium certe genus, & penatiois

Mœret iaiquos,

Cede non illam tibi de scelestâ.
Plebe delectam : neque sic fidelem,
Sic lucro aversam, poruisse nasci

Matre pudenda.

Brachia, & vultum, tereteisq; surus.
Integer laudo. fuge suspicari,
Cujus octavum trepidavit etas

Claudere lustrum.

IN LALAGEN.

ODE V.

*Revocandam esse mentem à cupiditate virginis
immaturæ.*

Nondum subiecta ferre jugum valet
Cervice : nondum munia comparis
Æquare : nec taari ruentis
In venerem tolerare pondus.
Circa virenteis est animus tua
Campos juvencæ, nunc flaviis gravem
Solantis æstum, nunc in udo
Ludere cum vitulis salido
Prægessientis, tolle cupidinem
Immitis uvæ : jam tibi lividos
Distinguunt autumnus racemos
Purpureo varius colore.
Jam te sequetur : currit enim serox
Etas: & illi, quo tibi demplerit,
Apponet annos. jam proterva
Fronte petet Lalage maritum,
Dilecta, quantum non Pholoë fugax,
Non Chloris: albo sic humero nitens,
Ut pura nocturno renidet
Luna mari, Cnidiusve Gyges :
Quem si puellarum insereres choro:
Mite sagaceis falleret hospites
Discrimen obscurum, solutis
Erisibus, ambiguoq; vultu.

AD SEPTIMUM.

ODE VI.

Tiburine, & Tarentine regionis amicitalem
laudat.

Septimi Gadeis aditure mecum, &
Cantabrum indoctum juga ferre nostra, &
Barbaras Syreteis, ubi Maura semper
Æstuat unda,

Tibur Argeo positum colono-
Sit mez sedes utinam sene&ta :
Sit modus lasso maris, & viarum,
Militiaeque.

Unde si Parce prohibent irique,
Dulce pellitis ovibus Galesi
Flumen, & regnata petam Laconi
Rura Phalanthro.

Ille terrarum mihi præter omneis
Angulus ridet, ubi non Hymetto
Mella decedunt, viridique certat
Bacea Venafro :

Ver ubi longum, tepidasque præbet
Jupiter brumas: & amicus Aulon
Fertili Baccho, minimum Falernis
Invidet uvis.

Illete mecum locus, & beate
Postulare arces: ibi tu valentem
Debita sparges lachryma favillam
Vatis amici.

AD POMPEIUM VARUM.

ODE VII.

Cui redditum gratulatur.

O Szpe mecum tempus in ultimum,
Deduce, Bruto militie duce,
Quis te redonavit Quirinem
Diis patriis, Italoque caelo,
Pompei meorum prime sodalium ?
Cum quo morantem Szpe diem mero
Fregi, coronatus nitescis
Malobathro Syrio capillos.

CARMINUM

Tecum Philippos, & celerem fugam
Senfi, relicta non bene parmula :
Cum fracta virtus, & minaces
Tutpe solum tetigere mento.
Sed me per hostis Mercurius celat
Denso paventem sustulit aere :
Te rursus in bellum resorbens
Unda fretis tulit astuosis.
Ergo obligatam redde Jovi dapeim :
Longaq; fessum militia latus
Depone sub lauru mea : nec
Parce cadis tibi destinatis.
Oblivioso Izvia Massico
Ciboria exple : funde capacibus
Unguenta de conchis, quis udo
Deproperare apio coronas,
Curavte myrtos quem Venus arbitrum
Dicet bibendi non ego sanius
Bacchabor Edonis : recepto
Dulce mihi fuxere est amico.

IN BARINEM.

ODE V.I.I.

*Non esse, cur et juranti credatur : Formosarum
enim perjuria a diis non vindicari.*

Ulla si juris tibi pejerati
Poma, Barine, nocuisset unquam :
Dente si nigro fieres, vel uno
Turpior ungui :
Crederem. sed tu, simul obligasti
Per fidum votis caput, enitescis
Pulchrior multo, juvenumque prodis
Publica cura.
Expedit matris cineres operatos
Fallere, & toto tacitura noctis
Signa cum celo, gelidaque divos
Morte carentis.
Ridet hoc, inquam, Venus ipsa : rident
Simplices Nymphæ, ferus & Cupido,
Semper ardenteis acuens sagittas
Cote cruenta.

L I B E R I I

32

Addi, quod pubes tibi crescit omnis,
Servitus crescit nova: nec priores
Impia testum dominaz relinquent,

Sæpe minati,

Te suis matres metuunt juvencis:
Te senes parcí: miseræq; nuper
Virgines nuptæ; tua ne retardet
Aura maritos.

A D V A L G I U M:

O D E I X.

Ut mortuum puerum aliquando stete definalis.

Non semper imberes nubibus hispidos
Manant in agros, aut mare Caspium
Vexant inæquales procellæ
Usque: nec Armeniis in oris,
Amice Valgi, stat glacies incers
Menseis per omneis, aut Aquilonibus
Quereeta Gargani laborant,
Et soliis viduantur orni.

Tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademptum: nec tibi vespero
Surgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente solem.
At non ter zvo functus amabilem
Ploravit omneis Antilochum senex
Annos: nec impubem parentes
Troilon, aut Phrygiz sorores
Flevere semper. define mollium
Tandem querelarum: & potius nova.
Cantemus Augusti trophyæ
Cesaris, & rigidum Niphaten,
Medumq; flumen genibus additum
Vicit, minores volvere vortices.
Intraq; præscriptam Gelonos
Exiguis equitare campis.

AD

CARMINUM
AD LICINIUM.

ODE X.

*Retinendam esse mediocritatem, & animi in
utraq; fortuna equabilitatem.*

Recius vives, Licini, neq; altum
Semper urgendo: neque, dum procellas
Cautus horrescis, nimium premendo
Littus iniquum.

Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus testi, caret invidenda
Sobrios aula.

Sepius ventis agitatur ingens
Pinus: & celsæ graviore casu
Decidunt turres: feruntq; summos
Palmina montes.

Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus, informis hymenæ reducit
Juppiter, idem

Summovet. Non, si male nonc, & olim
Sic erit. quondam cithara tacentein
Susebat Musam, neq; semper arcum
Tendit Apollo.

Rebus angustis animosus, atque
Fortis appare: sapienter idem
Contra hæs vento nimium secundo
Tutgida vela.

AD Q. HIRPINUM.

ODE XI.

Omissis enris jucunde vivendum esse.

Quid bellicosus Caneaber, & Scythes,
Hirpine Quinti, cogitet, Adria
Divisus objecto, remittas
Quarere: nec trepides in usum
Poscentis zvi pauca. fugit retro
Ezvix juvenus, & decor, arida
Pellente lascivos amores
Canitie, facilem; somnum.

LIBER I.

Non semper idem floribus est honor
Vernis; neq; uno Luna rubens niter
Vultu. quid aeternis minorem
Consiliis animum fatigas;
Cur non sub alta vel platano, vel hac
Pinu jacentes sic temere, & rosa
Canos odorauit capillos,
Dum licet, Assyrian; nardo,
Potamus undit dissipat Evius
Curas edaceis, quis puer oxyus
Restinguet ardenti; Palerni
Pocula prætereunte lympha;
Quis devium scortum elicit donto
Lyden; eburna, dic, age, cum lyra
Maturet in comptum Lacaze
Mone canam religata nodam.

AD MÆCENATEM.

ODE XII.

*Regraveis ergo tragicas Lyricis verbis non conuenire. Soluta autem oratione, res Augusti
Macematem ipsum prescripturam, se nihil posse,
prater Lycymnia formam cauere.*

Nolis longa ferz bella Numantia,
Nec dirum Annibalem, nec Siculum mare
Pæno purpureum sanguine, molibus,
Aptari citharæ modis:
Nec favos Lapithas, & nimium mero
Hyleum, domitosq; Herculea manus
Telluris juvenes, unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni veteris: tuque pedestribus
Dices historiis prælia Cœsaris
Mæcenas melius, dustaq; per vias
Regum colla minaotium.
Me dulcis dominæ Musa Lycymnis
Cantus, me voluit dicere lucidum.
Fulgentiis oculo, & bene mutuis
Fidum pedus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecit choris:

Nec

48 CARMINUM

Nec certare joco, nec dare brachia
Ludentem nitidis virginibus, sacro
Dianę celebris die.
Num tu, quę tenuit d̄ives Achæmenes,
Aut pinguis Phrygiz Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lyceaniz,
Plenas aut Arabum domos?
Dum fragantia detorquet ad oscula
Cervicem, aut facili s̄evitia negat,
Quę poscente magis gaudeat tripi;
Interdum rapere occupet.

IN ARBOREM, CUJUS CASU IN AGRO
SABINO PENE OPPRESUS EST.

ODE XIII.

*Nunquam homini satis exploratum esse. Quis
vitare debeat. Sapphois & Alcais laudes.*
Ille & nefasto te posuit die,
Quicunque primū, & sacrilega manu
Produxit, arbos, in nepotum
Perniciem, opprobriumque pagi.
Hunc & parentis crediderim sui
Fregisse cervicem, & penetralia
Sparisse nocturno cruento
Hospitis: ille venena Colchica,
Et quicquid usquam concepitur nefas
Traxavit, agro qui statuit meo
Te triste lignum, te caducum
In domini caput immerentis.
Quid quisq; vitet, nunquam homini satis.
Cautum est in horas: navita Bosporum
Ponus perhorrescit, neque ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles sagittas, & celarem fugam
Parthi: catenas Parthus, & Italum
Robur. sed improvisa lethi
Vis rapuit, rapietque gentes.
Quam penè furvæ regna Proserpinæ
Et judicantem vidimus Aescum,
Sedeisq; descriptas piorum, &
Moliis fidibus querentem

Sappho pueris de popularibus :
 Et te somnante plenius aureo
 Alceae plectro. dura navis,
 Dura fuga mala, dura belli t.
 Utrumque sacro digna silentio
 Mirantur umbras dicere: sed magis
 Pugnas, & exactos tyrannos
 Denus humeris bibit aure vulgus.
 Quid mirum, ubi illis carminibus stupens
 Demittit atras bellua centiceps
 Aureis & intorti capillis
 Eumenidum recreantur angues &
 Quin & Prometheus, & Pelopis parens
 Dulci laborum decipitur sono :
 Nec curat Orion leones,
 Aut timidos agitare lyncas.

AD POSTHUMUM.

ODA XIV.

Mortem visitari non posse.

Ehen, fugaces, Posthume, Posthume,
 Labuntur anni: nec pietas moram.
 Rugis, & instanti senecte
 Afferet, indomitique morti.
 Non si trecentis, quotquot eunt dies,
 Amice places illachrymabilem
 Plutona tauris: qui ter amolum
 Geryonem, Tityonque tristis
 Compescit unda, scilicet omnibus,
 Quicunque terra munere vescimur.
 Enaviganda, sive reges,
 Sive inopes erimus coloni.
 Frustra cruento Marte carebimus
 Praefisque runci fructibus Adriæ.
 Frustra per autumnos nocentem
 Corporibus metuemus Austrum.
 Visendus ater flumine languido
 Cocyti errans, & Danai genus
 Infame, damnatusque longi
 Sisyphus Molides laboris.
 Lingenda tellus, & domus, & placens

Uxori.

CARMINUM

Uxor: neque harum, quas colis, arborum

Te, præter invisas cupressos,

Ulla brevem dominum sequetur.

Absumet hæres cæcuba dignior,

Servata centum clavibus: & metu

Tinget pavimentum superbum

Pontificum potiore cœnis.

IN SUI SÆCULI LUXURIAM.

ODE XV.

Jam pauca aratro jugera regit

Moles relinquunt: undiq; latius

Extenta visentur Lucretio

Stagna lacu: platanusq; onus

Evincent ulmos. tum violaria, &

Myrtus, & omnis copia nartum

Spargent olivetis odorem,

Fertilibus domino priori.

Tum spissa ramis laurea servides

Excludet idus. non ita Romuli

Præscriptum, & intonsi Catonis

Auspiciis veterumq; norma:

Privatus illis census erat brevis,

Commune magnum. nulla decempedis

Menabat privatis, opacam.

Porticus excipiebat Arion:

Nec fortuitum spernere cœspitem

Letes prohibant: oppida publico,

Suum tu sibi tenes, et deorum.

Templa noto decorare lasso.

AD GROSPHUM.

ODE XVI.

Tranquillitatem animi optari ab amicis

Tu non congerendis opibus luxuribus

Quendis sed coercendis cupiditatibus

O Tum diuos rogat in presenti

Prensus Agno, simul atro nobes

Condidit Lunam, neque certa fulgent.

Sidera cœcta:

L I B E R I I .

Otium bello furiosa Thrace,
Quam Medi pharerra decoris,
Grospho, non gemmis, neq; purpura ve-
nale, neque auro.

Nor enim gaza neque confusaris
Summovet lictor misesos tumultus
Mentis, et curas laqueata circum
Tecta volanteli.

Vivitur parvo bene, cui paernum
Splendet in mensa tenui satinum,
Nec leveis somnos timor, aut Cupido
Sordidus austera.

Quid brevi fortis jaculamur ævo
Multæ s; quid terras alio calenteis
Sole mutamus s; patris quis exul

Se quoque fugit s;

Scandit gratas vitiosa naveis
Cura : nec furmas equitum relinquit,
Ocyor cervis, et agente nimbos.

Ocyor Euro

Latus in praesens animus, quod ultimæ
Oderit curare : et amara icto
Temperet risu, nihil est ab omni.

Parte beatum.

Absoluti clarum cito mors Achilleum :
Longa Tethonum minuit senectus :
In mihi forsan, tibi quod negaris.

Porrigeret hora.

Tegreges centum, Siculæq; circum
Vigunt vaocæ ; tibi tollit humilitas
Aræ quadrigis equæ i tebis Afror

Num lans : mihi parya rusa, &
Num tenuem Camenz
Num undax dedit, et malignum
Num vulgus.

PRÆCIPUUM IN GLOTHUM,

OLDB NYPL

ON CONVENTUS NOVI.

Oblio

CARMINUM

Obire, Maenras, mearum
Grande decus, columenq; rerum.
Ah, te mez si partem animæ rapit
Maturior vis, quid moror altera,
Nec charus æque, nec superstes
Integer & ille dies utramque
Ducet ruinam: non ego perfidum
Dixi sacramentum: ibimus, ibimus,
Ultung; præcedes, supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec Chimæræ spiritus igne,
Nec, si resurgat centimanus Gygas,
Divellet unquam, sic potenti
Justitiz, placitumq; Parcis.
Seu Libra, seu me Scorpions aspicit
Formidolosus, pars violentior
Natalis horæ, seu tyramus
Hesperiz Capricornus undæ:
Utrumque nostrum incredibili modo
Consernit astrum, te Jovis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit, volviturisque fati
Tardavit alas, cum populus frequens.
Latum theatris ter crepait sonum:
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus istum
Dextra levasset, Mercurialium
Custos virorum, reddere victimas,
Ædemq; votivam memento:
Nos humilem seriemus agnam.

ODE XVIII.

*Re tensi se contentu dicit, ubi alii cupiditatibus
suis & divitiis student, quasi perperuo vicim*

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar:
Non tristes Hymettiz
Premunt columnas ultima recisas
Africa: neque Attali,
Ignotus bares regiam occupavi:
Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientæ

At fides, & ingenii
 Benigna vena est: pauperemq; dives
 Me penit. Nihil supra
 Deos lacerio: nec potentem amicum
 Largiora flagito;
 Satis beatus unicis sabinis.
 Truditur dies die,
 Novaq; pergunt interire Lunz.
 Tu secunda marmora
 Locas sub ipsum funus: & sepulchri
 Immemor struis domos:
 Marisq; Bajis obRepentis urges
 Summovere littora,
 Parum locuples continentे ripa.
 Quid, quod usque proximos
 Revellis agri terminos, & ultra
 Limites clientium
 Salis avarus & pellitur paternos
 In sinu ferens deos
 Et uxor, & vir, sordidosq; natos.
 Nulla certior tamen
 Rapacis Orci sine destinata.
 Aula divitem manet
 Herum. quid ultra tendis aqua tellus
 Pauperi recluditur,
 Regumq; pueris: nec satelles Orci
 Callidum Promethea
 Revexit auro captus. hic superbum
 Tantalum, atque Tantali
 Genus coēcerat: hic levare funeris
 Pauperem laboribus,
 Vocatus, atque non vocatus audiebat.

IN BACCHUM.

ODE XIX.

Bibi licere Bacchi laudes, & ejus numinis pleno
 & concitato postore, canere.
 Bacchum in remotis carmina rupibus
 Vidi docentem (credite posteri)
 Nymphasq; discenteis, & aureis
 Capripedum Satyrorum acutas.

Euæ,

CARMEN I

Buce, recenti mens trepidat metu
Plenoq; Bacchi pectora turbidus.
Latatur, euo, parce Liber,
Parce gravi metende thyro.
Pax per vicaceis est mihi Thyadas
Viniq; fontem, laetis & uberes.
Cantare rivos, atq; truncis
Lapsa cavis iterare mella.
Pax & beat⁹ conjugis additum
Stellis honorem, testaq; Pembois
Disjecta non levi ruina,
Thracis & exitium Lyurgi.
Tu flectis amneis, tu mare barbarum,
Tu separatis uvidus in jugis
Nodo coērces viperino
Bistonidum sine frānde erineis.
Tu, cū parentis regna per arduum
Cohors Gigantum scanderec inspia,
Rhœcum retoristi leonis
Unguibus, horribiliq; mala.
Quanquam choreis aptior, & jocis,
Ludoq; dictis, non sat idoneus
Pugn⁹ serebaris: sed idem
Pacis eras, mediussq; belli.
Te vedit insōns Cerberus aureo
Cornu decorum, leniter atterens
Caudam, & recedentis trilingui
Ore pedes, tetigisq; crura.

AD MÆCENATEM.

ODE XX.

Famam suam asarnam fore.

Non usitata, nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vates: neque in genis mortales
Longius: invidiaq; major
Urbeis relinquam. non ego pauperum
Sanguis parentum: non ego, quem vocas,
Dilecte Mæcenas, obibo,
Nec Stygia cohíbebor unda.
Jam jam residunt cruribus aspera-

Pelles: & album rutor in alitem
 Supernè: nascunturq; leves
 Per digitos, humeroq; plumq.
 Jam Dzdaleo ocyordicaro,
 Visam gementis littora Bosphori,
 Syrticisq; Getulas canorus
 Ales, Hyperboreosq; campos.
 Me Colchus, & qui diffimulat metum
 Maris cohortis, Dacus, & uictimi
 Nostent Geloni: me peritus
 Disset Iber, Rhodaniq; poter.
 Abint inani funere nenuz,
 Luctusque turpes, & querimonie:
 Compescet clamorem, ac sepulchri
 Mitte supervacuos honores.

Q. HORATII
 FLACCI
 CARMINUM
 LIBER III.

ODE I.

Non opibus aut honoribus, sed aniwi tranquilli-
 tate vitam beatam effici.

ODI profanum vulgus, & arceos
 Favete linguis: carmina non prius
 Audita, Musarum sacerdos,
 Virginibus, puerisque canto.
 Regum timendorum in proprios greges,
 Reges in ipsis imperium est Jovis
 Clari Giganteo triumpho,
 Cuncta supercilios tuerentis.
 Ut ut viro vir latius ordinetur
 Arbusla sulcis: hic generosior
 Descendat in campum petitor:
 Mortibus hie meliorq; Fama
 Contendat: illi turba clientium
 Ultor major. **A** Q U A lege necessitas

50 CARMINUM

Sortitur insignis, & imos :
 Omne capax movet urna nomen.
 Distictus ensis cui super impia
 Cervice pendet, non Siculæ dapes
 Dulcem elaborabunt saporem :
 Non avium citharaeque canius
 Somnum reducent. somnus agrestium
 Lenis virorum non humileis domos
 Fastidir, umbrosamq; ripam :
 Non Zephyris agitata Tempe.
 Desiderantem quod satis est, neque
 Tumultuosum sollicitat mare,
 Nec sc̄vus Arcturi cadentis
 Impetus, aut orientis Hædi.
 Non vorberatæ grandine vincez,
 Fundusq; mendax, arbore nunc aquas
 Culpante, nunc torrentia agros
 Sydera, nunc hyemes iniquas.
 Contracta pisces æquora sentiunt,
 Jactis in altum molibus. huc frequens
 Clementa demittit redemptor
 Cum famulis, dominusq; terra
 Fastidiosus. sed timor, & minæ
 Scandunt eodem, quo dominus : neque
 Decedit ærata tremi, &
 Post equitem sedet atra cura.
 Quod si dolentem nec Phrygius lapis,
 Nec purpuraram fidere clarior
 Delenit usus. nec Falerna
 Vitis, Achæmeniumq; costum ;
 Cur invidendis postibus, & novo
 Sublime ritu moliar aerium ?
 Cur valle permute Sabina
 Divitias operosiores ?

AD AMICOS.

ODE II.

*Pueros ab ineunte astate affuefaciendo eſt
 pertati, rei militari, vitaq; laboriosa.*

Angustam, amici, pauperiem pati
 Robustus acri militia puer

LIBER III.

Condiscat: & Parthos feroceis
Vexet eques metuendus hasta :
Vitamque sub dio, & trepidis agat
In rebus. illum ex mœnibus hostiis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & adulata virgo,
Suspiret: eheu, ne ruditis agminum
Sponsus lacepsat regius asperum
Ta&tu leonem: quem cruenta
Per medias rapit ira cædeis.
Dulce & decorum est pro patria mori.
Mors & fugacem persequens virum,
Nec parcit imbellis juventus
Poplitibus. timidoq; ergo.
Virtus repulsa nescia sordidiz,
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit, aut ponit secureis
Arbitrio popularis aurz.
Virtus, recludens immeritis mori
Cælum, negata tentat iter via:
Cruisque vulgareis, & uadam
Spernit humum fugiente penna.
Est & fidelis tuta silentio
Merces. vetabo, qui Cereris sacrum
Vulgarit arcana, sub iisdem
Sit trabibus, fragilemque mecum
Solvat faselum. Szpe Diespiter
Neglectus, incesto addidit integrum:
Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede pena clando.

OD E III.

Oratio Junonis de bello Trojano finito, & impe-
rio Romano à Trojanis initium capturo.

Uatum, & tenacem propositi virum,
Non civium ardor prava jubencium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solida: neque Auster,
Dux inquieti turbidus Adris,
Nec fulminantis magna Jovis manus.
Si fractus illabatur orbis,

Impavidum ferient ruine.
 Hac arte Pollux, & vagis Herculeis
 Innixus, arceis attigit ignes:
 Quos inter Augustus recumbens
 Purpureo bibit ore nectar.
 Hac te merentem, Bacche pater, tuus
 Vexere tigres, indotili jugum
 Collo trahentes: hac Quirinus
 Martis equis Acheronta fugit:
 Gratum elocuta consiliantibus
 Junone divis. Ilion, Ilion
 Fatalis, incestusq; judex,
 Et mulier peregrina vertit
 In pulvrem, ex quo destituit deos
 Mercede pasta Laomedon mihi,
 Castaque damnatum Minerva
 Cum populo, & duce fraudulentio.
 Jam nec Læcænæ splendet adultera
 Famosus hospes: nec Priami domus
 Perjura pugnaceis Achivos
 Hectoris opibus refringit:
 Nostrisque ductum seditionibus
 Bellum reredit: protinus & gravcis
 Iras, & invisum nepotem,
 Troica quem peperit sacerdos,
 Marti redonabo: illum ego lucidas
 Initre sedeis, ducere nefaris
 Succos, & adscribi quietis
 Ordinibus patiar deorum.
 Dum longus inter seviat Ilios
 Romamque pontus; qualibet exules
 In parte regnante beati.
 Dum Priami Paridisq; busto
 Insultet armentum: & catulos fera,
 Celent inulta: stet Capitolium
 Fulgens, triumphatisq; possit
 Roma ferox dare jura Medis.
 Horrenda late nomen in ultimas
 Extendat oras. qua medius liquor
 Secernit Europen ab Afro:
 Qua tumidus rigat arva Nilus.
 Strum irrepertum, & sic melius situm;

Cum terra celat, spemere fortior,
 Quam cogere humanos in usus,
 Omne sacrum rapiente dextra.
 Nesciusq; mundi terminus obstitit,
 Nec tangat armis, visere gestiens,
 Qua parte debacehentur ignes;
 Qua nebulae, pluviq; rores.
 Ed bellicosis fata Quiritibus
 Iac lege dico, ne nimium pii,
 Rebusq; fidentes, avita
 Testa velint reparare Trojæ.
 Troja renascens alite lugubri
 Formæ, tristi clade iterabitur,
 Ducente vistrices capteras
 Conjuræ me Jovis & foroze.
 Et si resurgat murus aheneus
 Ædore Phœbo; ter pereat meis
 Excisæ Argivis, ter uxori
 Capta virum, puerosq; ploræ.
 Omnes jocosq; conveniunt lyrae,
 Quo Musa tendis & define per vicie.
 Referte sermones deorum, &
 Magna modis tenuare parvis.

AD CALLIOOPEN.

ODA IV.

Ne à multis periculis, Mūsarum ope, ereptum
 fuise. Male cessisse omnibus, qui adversum
 deos aliquid moliri voluerint.

Escende cœlo, & dic age tibia
 Reginæ longum Calliope melos,
 Seu voce nunc mavis acuta,
 Seu fidibus, citharaye Phœbi.
 Indis & an me ludit amabilis
 Sianias audire, & videor pios
 Errare per lucos, amantes
 Quos & aquæ subeunt, & auras.
 Ne fabulosq; Vulture in Appulo,
 Itricis extra limen Apuliae,
 Ludo, fatigatumq; somno,
 Hunc nova puerum palumbas

Texere : mirum quod foret omnibus,
 Quicunque celsi nidum Acherontia,
 Saltusq; Batinos, & arvum
 Pingue tenent humilis Ferenti,
 Ut tuto ab atris corpore viperis
 Dormirem, & urbis : ut premeret sacra
 Lauroq; collataq; myro,
 Non sine Diis animosus infans.
 Vester, Camænæ, vester in arduos
 Tol'or Sabino : seu mihi frigidum
 Præneste, seu Tibur supinum,
 Seu liquidz placuere Bajæ.
 Vestris amicum fontibus, & choris,
 Non me Philippis versa acies retro,
 Devota non extinxit arbor,
 Nec Sicula Palinurus unda.
 Utcunq; mecum vos eritis ; libens
 Insanientem navisa Bosporum
 Tentabo, & arenteis arenas
 Litoris Assyrii viator.
 Visam Britannoo hospitibus feros,
 Et latum equino sanguine Concanum.
 Visam pharetratos Gelonos,
 Et Scythicum inviolatus amorem.
 Vos Cesarem altum, militia simul
 Fessas cohorteis abdidit oppidis,
 Finere quærentem labores
 Pierio regreatis antro.
 Vos lene consilium & datis, & dato
 Caudetis almæ. scimus, ut impios
 Titanas, immanemq; turmam
 Fulmine sustulerit eaduco :
 Qui terram inertem, qui mare temperat
 Ventosum, & urbeis, regnaq; tristia :
 Divosque, mortaleisq; turbas
 Imperio regit unus æquu.
 Magnum illa terrorem intulerat Jovi
 Fidens juventus horrida brachiis :
 Fratresq; tendentes opaco
 Pelion imposuisse Olympo.
 Sed quid Typhæus, & validus Minas,
 Aut quid minaci Porphyron statu,

Quid Rhescus, evulsiisque truncis
 Inclitus jaculator audax.
 Contra sonantem Palladis Ægida
 Poscent ruentes : hinc avidus stetit
 Vulcanus : hinc matrona Juno, &
 Nunquam humeris positurus arcum,
 Qui rore puro Castaliæ lavit
 Crinis solutos : qui Lyciæ tenet
 Dumeta, natalemq; sylvam,
 Delius, & Patareus Apollo.
 Vis consili expors mole ruit sua :
 Vim temperatam Dii quoq; provehunt
 In majus : iidem odere vireis
 Omne nefas animo moventeis.
 Tellis mearum centimanus Gyges
 Sententiarum notus, & integræ
 Tenator Orion Diana,
 Virginea domitus sagitta.
 Injecta monstris terra dolet suis :
 Mortuq; partus fulmine luridum
 Missos ad oreum : nec peredit
 Impositam celer ignis Aitnam :
 Incontinentis nec Titij jecur
 Relinquit ales, nequitz additus
 Castos: amatorem trecentq;
 Pirithoum cohibent catenæ.

AUGUSTI LAUDES.

ODA V.

Reguli constantia, & ad Pænos reditus;

Cælo tonantem credidimus Jovem
 Regnare: præsens divus habebitur
 Angustus, adjectis Britannis
 Imperio, gravibusq; Persis.
 Milesne Crassi conjugè barbara
 Tropis maritus vixit : & hostium
 (Pro curia, inverisque mores !)
 Consenait sacerorum in armis,
 Sub rege Medo Marsus, & Appulus,
 Anciliorum, nominis, & togæ
 Oblitus, æternæq; Veste,

Incolumi Jove, & urbe Roma
 Hoc eaverat mens provida Reguli,
 Dissidentis conditionibus
 Fodis, & exemplo trahenti
 Perniciem veniens in xviii:
 Si non periret immiserabilis
 Captiva pubes. Signa ego Punicis
 Affixa delubris, & arma
 Militibus sine eade, dixit,
 Directa vidi. vidi ego civium
 Retorta tergo brachia libero,
 Portasq; non clausas, & arva
 Marte coli populata nostro.
 Auro repensus scilicet acris
 Miles redibit. flagitio additis
 Damnum: neque amissos calores
 Lana refert medicata fuso:
 Nec vera virtus, cum semel excidit
 Curat reponi deterioribus.
 Si pugnat extricata densis
 Cerva plagis, erit ille fortis.
 Qui perfidis se credidit hostibus:
 Et Marte Paenos proteret altero,
 Qui lorā restrictis lacertis
 Sensit iners, timuitq; mortales
 Hic, unde vitam sumeret inseius,
 Pax duello miscuit. O pudor!
 O magna Carthago, probrosis
 Akter Italiz ruinis!
 Pertur pudiez conjugis osculum,
 Parvolsq; natos, ut capit is minor,
 A se removisse, & virilem
 Tonus humi posuisse vultum,
 Donec labanteis consilio patres
 Firmaret auctor nunquam alias dabo;
 Interq; marenteis amiebo
 Egregius properaret exal.
 Atqui sciebat, quz sibi barbaris
 Tortor pararet. non aliter tamen
 Dimovit obstantis propinquos,
 Et populum redditus morantem,
 Quam si clicantum longa negotia

Nigritate lutea relinqueret;
Tendens Venafrans in agros,
Ait Lacedaemonium Tarentum.

AD ROMANOS.

ODE VI.

Corruptionis sua asciunt mores insatia.

Dilecta majorum immeritus lucis,
Romane, donec templa refeceris
Ab eisque labenteis deorum, &c.
Feda nigro simulacra sumo.
Dis te minorem quod geris, imperas.
Hoc omne principium, huc reser exicum;
Dii multa neglecti dederunt
Hesperiz mala luctuosa.
Jum bis Monzes, & Pacori manus,
Non auspiciatos contudit impetus
Nostros: & adjecisse prædam
Torquibus exignis renidet.
Pene occupata m seditionibus
Delevit urbem Dacus, & Abriaps:
Hic clavis formidatus, ille
Mithilibus melior sagittis.
Secunda culpæ scacula, nuptias
Primum inquinavere, & genus, & domes.
Hoc fonte derivata clades
In patriam, populumq; fluxit.
Mox doceri gaudet Jonicos
Matura virgo: & singitur artibus
Jum manu, & incestos amores
De tenero meditatur ungui.
Mox juniores querit adulteros
Inter mariti vina, neque eligit.
Cui donet impermissa raptum
Gaudia, luminibus remotis;
Sed iusta qoram non sine conscientia
Surgit marito, seu vocat infector.
Seu navis Hispane magister,
Dedecorum pretiosus emptor.
Non his juventus orta parentibus
Infecta aquot sanguine Punico?
Bimbiisque, & ingentem occidit.

CARMINUM

Antiochum, Hannibal omq; dirum,
Ged rusticorum mascula militum
Proles, Sabellis docta ligonibus
Versare glebas, & severa
Matris ad arbitrium recisos
Portare fustis: sol ubi montium
Muraret umbras, & juga demeret
Bobus fatigatis, amicum
Tempus agens abeunte curru.
Danno quid non imminuit dies?
Etas parentum pejor avis, tulit
Nos nequiores, mox datus
Progeniem vitiosiorem.

AD ASTERIEN.

ODE VII.

*Consolatus eam de viri sui absentia mestam et
sollicitam.*

Quid flet, Asteria, quem tibi candidi
Primo restituent vere Favonii,
Thyna merce beatum,
Constanti juvenem fide
Sigen? ille Notis actus ad Oricum
Post insana Capri sydera, frigidas
Noctis, non sine multis
Insomnis lachrymis agit.
Atomi sollicitae nancius hospitiae,
Susppirare Chloen, & miseram tuis
Dicens ignibus urit,
Tentat mille vafer modis.
Ut Proctum mulier perfida credulum
Falsis impulet criminibus, nimis
Casto Bellrophonti
Maturare necem, refert.
Narrat penè datum Pelæa Tartaro,
Magnessam Hippolyten dum fugit ab Iovis
Et peccare docenteis
Fallax historias monet.
Frustra nam scopulis surdior Teati
Voces audit adhuc integer, at, tibi
Ne vicinus Enipens

LIBER. III.
Plus justo placeat, cave:
Quavis non aliis flectere equum sciens
Aene conspicitur gramine Martio:
Nec quisquam citus æquè
Talco denatat alveo.
Prima nocte domum clade, neque in vias
Sub canto querulæ despice tibiz,
Et te sepe vocanti
Duram, difficilis mane.

AD MÆCENATEM.

ODE VIII.

*cur Kalend. Martius, cum uxorem non habear,
nibilominus sacrificet, & epuletur tamen.*

Martiis cælebs quid agam Calendis,
Quid velint flores, & acerrathuris
Plena, miraris, positusq; carbo in
Cespite vivo,
Dote sermones utriusq; lingue:

Voveram dulcissimæ epulas, & album
Libero caprum, prope funeratus
Arboris iætu,

Hic dies, anno redeunte sestus,
Cornicem astrigatum pice dimovebit
Amphoræ sumum bibere institutæ

Consule Tullo.

Sume Mæcenas cyathos amici
Sospitis centum; & vigiles lucernas
Profer in luem: procul omnis esto

Clamor & ira.

Mitte civileis super urbo curas:
Occidit Dæi Cotisonis agmen:
Medus infestus sibi luctuosis

Dissidet armis:

Serm Hispanæ vetus hostis ora
Castaber, scra domitus catena:
Janus matris lazo meditanur arcu

Cedere campis.

Neglectus, nequa populus laboret,
Non privatim nimium cavere: ac
Non solentis cape latuus horz: &

Lingue severa.

AD

CARMINUM

AD LYDIAM.

ODE IX.

Dialogus Horatii & Lydie.

HO. **D**onec gratis eram tibi,
Nec quisquam potior brachia candida
Cervici juvabat;
Perfumisq[ue] uul rege beatior.

LY. Donec non nata regis
Arfisti, nuncq[ue] Lydia post Chloen:
Multi Lydiz nominis
Romana vigui clarior Ilia.

HO. Me nunc Thressa Chloë regit,
Dulciss doga modos & eitharę sciens:
Pro qua non metuam mori,
Si parcent animæ fata superstini.

LY. Me torret facie mutua
Thurini Calais filius Ornithki:
Pro quo bis patiar mori.
Si parcent pueru faça superstitis,

HO. Quid. si prisca redit Vénus?
Diductosq[ue] jugo cogit ahenco?
Si flava excutitur Chloë?
Rejeq[ue] patet janua Lydiz?

LY. Quanguam fidere pulchrior
Ille est, tu levior cortice, & improbo
Iracundior Adria;
Tecum vivere amem, tecum obcam libens.

IN LYCBN.

ODE X.

*Ut posita durisste, aliqua ipsum misericordia ce-
piatur.*

Extrémum Tanaim si biberes Lyce,
Savo mupta viro: me tamen asperas.
Ponestum ante foreis obijcere incolis
Plesarcis Aquilonibus.
Audis, quo strepitu janua, quo nemus
Intra pulchra situm tecta remugiat
Venis & si positas ut glaciis rives
Furo lumine Juppiter?

L I B E R . III.

Ingratam Veneri pone superblam :
Ne currere retro tunis eae rota.
Nec te Penelopen difficilem precis
Tyrrhemus genuit parcus.
O, quamvis neq; te munera, nec preces,
Nectindus viola pallof amantium,
Nec vir Pieria pellice saucius
Curvat, supplicibus tuis
Parat, nec rigida mollior escalo,
Nec Maurit animum mitior anguibus.
Non hoc semper erit liminis aut aquæ
Onellis patiens latns.

AD MERCURIUM.

ODE XI.

Ut contum sibi dister, quibus Lyde fleti possit.
Danaidum fabula.

Mprecari (nam te docilis magistro
Movit Amphion lapides canendo).
Tunc testudo resonare septem
Callida nervis :
(Nec loquax olim, neq; grata, nunc &
Divitum mensis, & amica templis)
Dic modos, Lyde quibus obstinatas
Applicet aures.

Quæ velut latis equa tripla campis,
Iudic exultim : metuitq; tangi,
Neptiarum expers, & adhuc protervæ.

Cruda maris.
Tu potes tigreis comitesq; sylvas
Ducere, & rivos celereis morari,
Cessit immanis tibi blandienti

Janitor aula

Cerberus: quamvis furiale cencus
Moniane aegues caput ejus, at quo
Spiritus reter, saniesq; manet

Ore trilingui.

Quin & Ixion Tytiosq; vultu
Rix invito, fletit urna puellum
Siue, dum grato Danai puellas
Carmine malice.

CARMINUM

Andiat Lyde scelus, atque nobis
Virginum penas, & inane lymphas
Dolium fundo pereuntis imo,

Seraque fata,

Quz manent culpas etiam sub Orco,
Impix: nam quid potuere majus?
Impix sposos potuere duro

Perdere ferro.

Una de multis face nuptiali
Digna, perjurum fuit in parentem
Splendide mendas, & in omne virgo

Nobilis ævum.

Surge, quz dixit juveni marito:
Surge, ne longus tibi somnus, unde
Non times, detur: sacerdotum, & scelestas
Falle sorores.

Quz, velut natus vitulos le zhæ.
Singulos, ehen, laerant: ego illis
Mollior, nec te feriam, nec intra

Claustra tenebo.

Me pater savis oneret catenis,
Quod viro clemens misero peperci:
Me vel extremos Numidarum in agros
Classe releget.

I pedes quo te rapiunt, & aures,
Dum favet nox, & Venus: i secundo
Omnia: & nostri memorem sepulchro
Sculpe quorelam.

AD NEOBULEN.

ODE XII.

Eam Hebri adolescentis amore captam, inertia se
& desidie dedisse.

Miserarum est, neque amori dare ludum,
Neque dulci mala vino lavare: aut ex-
animari, metuenteis patruz verbera linguz.

Tibi qualum Cytherez puer ales,
Tibi telas, operoseque Minervæ
Studium austert, Neobule, Liparæ nitor Hebei.
Eques ipso melior Bellerophonte:
Neque pugno, neque segni pode vietus,

Sicut

L I B E R I I I .

Sinu undos Tiberinis humeros lavit in undis :
Cum idem per apertum fugientis
Agitato grege cervos jaculari : &
Cicu alto latitante fruticeto excipere aprum.

A D F O N T E M B L A N D U S I A M .

O D E X I I I .

Commendat eis amicitatem.

O Fons Blandus, splendidior vitro,
Dulci digne mero, non sine floribus ;
Cras donaberis hoedo :
Qui frons turgida cornibus
Primis, & Venerem & prælia destinat
Frustra : nam gelidos inficiet tibi
Aubro sanguine rivos,
Lascivi soboles gregis.
Te flagrantis atrox hora Canicula
Nesciretangere : tu frigus amabile
Pellis vomere tauris
Præbes, & pecori vago.
Fies nobilium tu quoq; fontium,
Me dicente eavis impositam ilicem
Saxis : unde loquaces
Lymphæ defiliunt tuæ.

A D P O P U L U M R O M A N U M .

O D E X I V .

Cesaris victoriam canit, eamque sacrificia
seftis dapibus prosequi bortatur,
Hunc ritu modo dictus, ô plebs,
Morte venalem petiisse laurum,
Cesar, Hispana repetit Penateis
Victor ab ora.
Unico gaudens mulier marito.
Prodeat justis operata divis :
Eliorū clari duecis, & decora
Supplice vitra,
Viximus matres, juvenumq; nuper
Sopram, vos ô pueri, & pueræ
Non virum experte, male ominatis
Parcite verbis,

CATULLUS.

Hic dies veré mihi sestus atras
Eximet curas. ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenet.

Cesare terras.

I, pete angustum, puer, & coronas,
Et cadou Marci memorem duelli :
Spartacum si qua potuit vagantem
Fallere testa.

Die & argutæ properet Nezzæ
Myrrheum nedo cibere crinem,
Si per invisum mora janitorem

Fiet, abito.

Lenit albescens animos capillus,
Litium & rixæ cupidos protervæ.
Non ego hoc ferrem calidus juventa,
Consule Plancœ.

IN CHLORIM, SEU CHLORIDEM.

ODE XV.

*Zt saltēm vētula, nequitia & libidini modus
constitbat.*

Uxor pauperis Ibici,
Tandem nequitia sige modum tux;
Pamofisque laboribus.

Maturus propior degno funeri
Inter lucte virginæ,
Et stellæ nebula spargere candidis.

Non, si quid Pholoë satia,
Et te, Chloræ, decet, filia recessus

Espugnat juvenum domos;
Pulso Thyas uti concita tympana.

Illam cogit amor Nothi,
Lascivæ similem ludere caprez.

Tel lanx prope nobilem
Tonsæ Luceriam, non cithara decent;

Nec flos purpureus rosa,
Nec poti vetulam facie tenus eadi.

AD MÆCENATEM.

ODE XVI.

*Anomnia pavent. Horatium vero contentus est
sua sorte, unde beatum exiit.*

Nodusam Danaenq; turris abhæcæ,
Robustæq; forces, & vigilum canum
Triles excubiz munierant satis
Nocturnis ab adulteris:
Si non Acribum, virginis abditæ
Calidæm pavidum, Juppiter & Venus
Rident: fore enim tutum iter, & patens,
Conversio in pretium deo,
Aerum per medios ire satellites,
E per rumpere amat saxa, potentius
In fulmino: concidit auguris;
Argivi domus, ob lucrum
Demersa excidio, diffidit urbium
Itas vir Macedo, & subruit semulos
Reges munerebus, munera navium
Sævos illaqueant duces.
Orcensem sequitur cura pecuniam,
Majorumq; famæ, jure perhortu
Late conspicuum tollere verticem,
Mæcenas, equitum deus.
Quanto quisq; sibi plura negaverit,
A Diis plura feret, nil cupientium
Nudus castra peto: Et transfuga, divinum
Parteis linquere gestio,
Contemptæ dominus splendidior rei,
Qui si quicquid arat non piger Appulae,
Occultare meis diceret horreis;
Magnas inter opes inops.
Pura rives aquæ, sylvaq; jugerum
Panorum, Et segetis certa fides mea,
Fulgentem imperio fertilis Africa
Fallit, sorte beatior.
Quoniam nec Calabriæ mella ferunt apes:
Nos Lastrigonia Bacchus in amphora
Languescit mihi, nec pinguis Gallicis
Quicunque vellera pascuis:

Impr:

CARMINUM

Importuna tamen pauperies abest :
Nec, si plura velim, tu dare deneges -
Contrario melius parva Cupidine.
Vestigalia porrigan :
Quam si Mygdoniis regnum Halyattus
Campis continuem. multa petentibus
Defunt multa. bene est, cui Deus obtulit
Parca, quod satis est, manu.

AD AELIUM LAMIAM.

ODE XVII.

Primum nobilitatem ipsius laudat, deinde admoneat, ut se prepararet ad diem crastinum, qui plurima fore videbatur, hilariter exigendam.

AE Li vetusto nobilis ab Lamo,
Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne fastos :
Auctore ab illo ducis originem,
Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, & innantem Marica
Littoribus tenuisse Lirim,
Latè tyrannus. Cras foliis nemus
Multis, & alga littus inutili
Demissa tempestas ab Euro
Sternet ; aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix. dum potes, aridum
Compone lignum : cras genium mero
Curabis, & porco bimestri,
Cum famulis operum solutis.

AD FAUNUM.

ODE XVIII.

Deum sylvestrem, infernum & pestilentem precatur, ut per suos transient agros, sibi suisque sit propitius.

FAUNE Nympharum fugientum amator,
Per meos fineis, & aprica rura
Lenis incedas, abeasq; parvis
Æquus alumpis.

LIBER III.

Si tener pleno cedit horus anno,
Larga nec defunt Veneris sodali
Vix cratera: vetus ara multo

Fumat odore:

Ludit herboso pecus omne campo
Quum tibi nonc redeunt Decembres,
Felix in pratis vacat otioso

Cum bove pagus:

Ister audaceis lupus errat agnos,
Spargit agrestis tibi sylva frondeis,
Gaudet invisam pepulisse fossor

Ter pede terram.

AD TELEPHUM.

ODE XIX.

Reprobendit eum, quod veteram historiarum stu-
dio deditus, ea, quæ ad hilariter & jucundo
vivendum pertinent, negligat.

Quantum distet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras, & genus Æaci,

Et pugnata sacro bella sub Ilio:

Quo Chium pretio cadum

Mercemur: quis aquam temperet ignibus,

Quo præbente domum, & quota

Pelignis caream frigoribus, taces.

Da lunæ propere novæ,

Da noctis mediæ: da, puer, auguris,

Murenæ, tribus aut novem

Miscentur cyathis pocula commidis.

Qui Musas amat impareis,

Ternos ter cyathos attonitus petet

Vates. treis prohibet supra

Rixarum metuens tangere Gratia,

Nedis juncta sororibus.

Insanige juvat. cur Berecynthiz

Cessant flamina tibiz?

Cur pendet tacita fistula cum lyra?

Parenteis ego dexteræ

Odi. sparge rosas: audiat invidus

Dementem strepitum Lycus.

Et

CARMINUM

Et vicina seni non habilis Lyco:
Spissa te nitidum coma,
Puro te similem, Telephe, Vespere,
Tempestiva petit Chloë :
Me lentus Glyceræ torret amor meæ.

AD PYRRHUM.

ODE XX.

Ne formosum Nearchum à sua meretricula abstrahat.

Non vides, quanto moveas periclo,
Pyrrhe, Getulæ catulos lezna;
Dura post paulo fugies inaudax,
Prælia raptor;
Cum per obstanteis juvenum cæteras
Ibit, insignem repetens Nearchum:
Grande certamen, tibi præda cedat
Major, an illi,
Interim dum tu celereis sagittas
Promis, hæc dentis acuit timendos,
Arbiter pugnæ posuisse nudo
Sub pede palmarum,
Fertur, & leui retereare vento
Sparsum odoratis humerum capillis:
Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa
Raptus ab Ida.

AD AMPHORAM.

ODE XXI.

*Ex qua se in Corvini gratiæ vinum veterum
promptiurum ostendit, & occasione oblata vini
laudes commemorat.*

Onata mecum consule Manlio,
Seu tu querelas, sive geris jocos
Seu rixam, & insanos amores,
Seu facilem pia testa somnum,
Quocunq; lectum nomine Massicum
Servas, moveri digna bono die;
Descende, Corvino jubente,
Promere languidiora vita.

Non ille, quanquam Socratis madet
Sermibus, te negliget horridus:

Naturus & prisci Catonis

Sepe mero caluisse virtus.

Ta lene tormentum ingenio admoveat

Plerumq; duro: tu sapientum

Curas, & areanum iocoso

Confilium retegis Lyso:

Tu spem reducis mentibus anxiis;

Viresque, & addis cornua pauperis;

Post te, neque iratos trementi

Regum apices, neq; militum arma.

Te Liber, & si lata adoris Venus

Segnesq; nodum solvere Gratiq;

Vivazq; producent lucerna,

Dum tediens fugat astra Phoebus.

IN DIANA M.

ODE XXI L

Digna consecrat pinum villose sue propinquam;
Quod quorundam verris insubdit sanguine uridem
veni hanc asper fenum se uouat.

Montium cultos ac moturumq; virgo.

Quis laboranteis utero puellas

Ter vocata audis, admisq; lectio

Diva triformis:

Imminens villa tua pinus esto:

Quam per exastos ego latus annes,

Verris obliquum meditantis ictum:

Sanguine donum.

AD PHIDILEM.

ODE XXII L

Sudens, ut deos puru manibus, & conscientia
vite bene alle, colat.

Cælo supinas si tuleris manus.

Nascente luna, rustica Phidile,

Si thure placaris, & horna

Fruge Lareis, avidaq; porca;

Nec pestilentem sentiet Africam

CARMINUM

Fecunda vitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces alumnii
Pomifero grave tempus anno.
Nam, quę nivali pascitur Algido
Devota, querqus inter & ilices :
Aut crescit Albanis in herbis
Vistima : pontificum secureis
Cervice tinget, te nihil attinet
Tentare multa exde bidentinm,
Parvos coronantem marino
Rore deos fragiliq; myrto.
Immunis aram si tetigit manus ;
Non sumptuosa blandior hostia,
Mollibit ayersos Penateis
Farre pio, & saliente mica.

IN A V A R O S.

ODE XXIV.

In avaros invehitur, qui domos domibus subiunctis addunt, in ipso etiam mari adificantes : cum tamen nulla adficia necessitate mortis eos liberare possint. Ad bac autem mala extirpanda, una cum prava illa augendi opes cupiditate, disciplina asperiore opus esse dicit.

Tntactis opulentior
Thesauris Arabum, & divitis Indiæ,
Clementis licet occupies
Tyrrhenum omne tuis, & mare Ponticum:
Si figit adamantino
Summis verticibus dira necessitas
Clavos : non animum metu,
Non mortis laqueis expedes caput.
Campestres melius Scythę,
Quorū plaustra vagas ritè trabunt domes
Vivunt, & rigidi Getz :
Immetata quibus jugera liberas
Fruges, & Cererem ferunt :
Nec cultura placet longior annua :
Defunctumq; laboribus
Augali recretat sorte vicarius.

Ille matre carentibus
 Privignis mulier temperat innocens :
 Nee dotata regit visum
 Conjur : nec nitido fudit adultero.
 Dos est magna, parentium
 Virtus, & metuens alterius viri
 Certo fidere castitas.
 Et peccare nefas, aut pretium est mori,
 O quisquis volet impias
 Cadeis, & rabiem tollere civicam ;
 Si querit pater urbium,
 Subscribi statuis, indomitam audeat
 Refrancare licentiam,
 Clarus postgenitis, quatenus, heu nefas,
 Virtutem incolumem odimus,
 Sublatam ex oculis querimus invidi.
 Quid tristes querimoniae,
 Si non suppicio culpa reciditur ?
 Quid leges sine moribus
 Vanz proficiunt, si neque servidis
 Pars inclusa caloribus
 Mundi, nec Borez finitimum latus,
 Duratq; solo nives
 Mercatorum abigunt, horrida callidi
 Vincunt sequora naviz.
 Magnum pauperies opprobrium, jubet
 Quidvis, & facere & pati :
 Virtutisq; viam deserit arduz.
 Vel nos in Capitolium,
 Quo clamor vocat, & turba faventium :
 Vel nos in mare proximum
 Gemmas, & Japides, aurum & inutile,
 Summi materiam malii,
 Mittamus, scelerum si bene penitet ;
 Bradenda Cupidinis
 Pravi sunt elementa : & tenerz nimis
 Mentes, asperioribus
 Formandz studiis : nescit equo rudis
 Harrere ingenuus puer :
 Venariq; timer, ludere doctior ;
 Seu Graco jubeas trocho,
 Scu malis vetita legibus alea.

CHARMINTUM
Com perjura patris fides
Consortem socium fallat, & hospitem
Indignog; pecuniam
Hęrci properet: scilicet improbe
Crescentia divitiae, tamen
In nescio quid semper abest rei.

AD BACCHUM.

ODE XXV.

Se Bacchi instinctus afflatoque concitatum,
quādam & inaudita de Augusto dictum.

Quo me, Bacche, rapis tui
Plenum si quis in nemora, aut quos agor in spe
Velox mente nova si quibus
Antris, egregii Cesaris audiar.
Eternum meditans decus
Stellis inscrere, & concilio Jovis si
Dicam insigne, recens, adhuc
Indictum ore alio, non segus in jugis
Exsommis stupet Bvias,
Hebrum prospiciens, & nive candidam
Thracen, ac pede barbaro
Lustratam Rhodopen, ut mihi devio
Rupeis, & vacuum nervus
Mirari libet! o Nadum potens,
Baccharumq; valentium
Proceras manibus vertere fraxinos:
Nil patrum, aut humili modo;
Nil mortale loquar: dulce periculum est,
O Lenze, sequi deum
Cingentem viridi tempora pampino.

AD VENEREM.

ODE XXVI.

Se jam senem factum rebus amatorum vixim
Fum eſe.

Vixi puellis nuper idoneus,
Et militavi non sine gloria:
Nunc arma, defunctumq; bello
Barbiton hic paries habebit:
Levum marinę qui Venetis latet

hunc. hic, hic ponit lucida
fusilis, & vecteis, & arcis
Opposis foribus minaceis.
que beatam diva temes Cyprius. &
Nymphim earentem Sythonia niva.
Regina, sublimi flagello
Tange Chloen semel armogantem.

AD GALATRAM NAVIGATURAM. ODE XXVII.

Deterret eam precipue exempla Europa.

Mjlos parz recententis omes
Ducat, & prægnans canis, aut ab agro,
Iiva decurrentis lupa Lanuvino,
Postaque vulpes.

Impz & serpens iher institutum,
per obliquum similis sagittæ
Terruit mannos. ego cui timido
Providus ausper

Inquam stanteis reperiar paludes
Inbrium divina avis imminentium,
Ninem corvum prece suscitabo.

Solis ab ore.

Ni licet felix, ubi cunq; mavis,
In memori nostri Galatea vivas:
Teque nec Izetus vetet ire picus,

Nec vaga cornix.

Sed vides, quando trepidet tumultu
Ionus Orion: ego, quid sit atter
Miris, novi, simi: & quid albus

Peccet lapix.

Iollum uxores pueriq; cæcos.
Ientians motus orientis Hadi, &
Majoris nigri fremitum, & recententis

Verbere ripas.

Ni & Europe nivcum doloso
Credidit tauru latus: & scatentem
Ellius postum, mediasq; fraudcis
Palluit audax.

Ever in pratis studiosa florum, &
Nupti Nymphis opifex corona,

Nocte sublustrī, nihil altra præter
Vidit, & undas.

- Quæ simul centum tetigit potenter
Oppidis Cretæ: pater o' reliquæ
Filii nomen, pietasq; dixit
Vieta furore.

Unde s' quò veni? levis una mors est
Virginum culpx, vigilansne ploro
Turpe commissum? an vitiis carentem
Ludit imago.

Vana: quæ porta fugiens eburna
Somnium dicit s' meliusve fluctus
Ire per longos fuit: an recenteis
Carpere flores?

Si quis infamem mihi nunc juvencum
Dedat iratæ, lacerare ferro, &
Frangere enitar modo multum amat
Cornua tauri.

Impudens liqui patrios Penateis:
Impudens Orcum moror. O deorum
Si quis hæc audit: utinam inter erram
Nuda leones.

Antequam turpis macies decenteis
Occupet malas, teneræq; suscus
Defluat prædz, speciola quo^{rum}
Pascere tigreis.

Villis Europe pater urget absens;
Quid mori cessas? potes hac ab ornato
Pendulum zona bene te fecuta,
Lædere collum.

Sive ter rupes, & acuta letho
Saxa dælectant: age, te procellæ
Crede voloci: nisi herile mavis
Carpere pensum.

Regius sanguis, dominæq; tradi,
Barbare pellex. Aderat querenti
Perfidam ridens Venus, & remissæ
Filius arcu.

Mox ubi lusit satis: Abstineto,
Dixit, irarum, calidæq; rixæ:
Cùm tibi invisus laceranda reddet
Cornua taurus.

L I T E R A R I A.

Illorū invicti Jovis esse nescis?
Mīte singultus: bene ferre magnam
Dīce fortunam: tua sc̄tus orbis
Nomina dūcet.

A D LYDEN.

O D E XXVIII.

Dies Neptuna sacrum bilariter exigendum ēſſe.

Filio quid pōius die
Neptuni faciam⁹ prome reconditum

Lyde strenu⁹, Cœcubum,

Munitaq; adhibe vim sapientia⁹,

Iudicare meridiem

Sentis: ac veluti stet volucris dīca⁹,

Partis deripere horreo

Cessante Bibuli consulis amphoram.

Nos cagtabimus invicem

Neptunum, & virideis Nereidum comas.

Tu curva regines lyra

Latonam, & celeris spicula Cythinas

Summo carmine, quæ Cnidon

Fulgentiſq; tenet Cycladas, & Paphos

Junctis visit oloribus.

Dicetur merita Nox quoq; nenia⁹.

A D MÆCBNATEM.

O D E XXIX.

Invitat eum ad cānam bilarem, publicū curiū
omissis.

Tyrrena regum progenies, tibi

Non ante verso lene merum cado

Cum flore, Mæcenas, rosarum, &

Pressa ruis balanus capillis

Jambadum apud me est: eripe te morte

Ne semper uidum Tybar, & Absulq;

Declive contempleris arvum, &

Telegoni juga partecidz,

Fastidiosam desere copiam, &

Molem propinquam nubibus ardoris,

Omitte mirari beatā

Fugum, & opes, stropitumq; Romæ.

CARMEN TUTUM

Plerumq; gratae divitibus viros,
Mundq; parvo sub dare pauperum
Cœnq; sine aulzis, & alio
Sollicitam explicuere frontem.
Jam clarus occultum Andromedæ patet
Ostendit ignem: jam Procyon fuit.
Et stella vesani leonis,
Sole dies referente siccus.
Jam pastor umbras cum grege languido,
Rivumq; fessus querit, & horridi
Dumeta Sylvani: caretque
Ripa vagis tacitura venatis.
Tu civitatem quis deceat status,
Curas, & urbi sollicitus times:
Quid Seres, & regnata Cyro
Bactra parent, Tanaisq; discors.
Prudens, futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit Deus;
Ridetque, si mortalis ultra
Fas trepidat. quod adest, memento
Componere æquus: cetera fluminis.
Ritu feruntur, nunc medio alveo
Cum pace delabentis Etrus-
cum in mare, nunc lapides adesos,
Stirpeisq; raptas, & pecus, & domos
Volventis una, non sine mortuum
Clamore, vicinæq; sylvae:
Cum sera diluvies quietus
Irritat amneis. ille potens fuit,
Letusq; deget, cui licet in diem
Dixisse, vixi: eras vel area
Nube polum pater occupato,
Vel sole pure: non tamen istrium
Quodcunq; retro est, efficiet: neque
Diffinget, infestumq; redder,
Quod fugiens semel hora vexit.
Fortuna sevo lata negotio, &
Ludum insolentem ludere perzinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc aliis benigna.
Laudo manentem: si celereis quatig
Pennas, resigno, qua dedit, & mea.

L I B R U M T I I .

Veste me involvo : probamo;
Papierem sine dote quarto.
Nec meum, si mugiat Africis
Mals procellis, ad miseras preces
Decurrere: & votis pacisci
Ne Cypris, Tyrius, meteas
Addant avaro divitias mari.
Tunc me biremis praesidio scapha
Tatum per Aegaeos tumultus
Ara feret; geminusq; Pollox.

A D M E L P O M E N E N M U S A M.

O D B XXX.

Aribendis carminibus lyricis se melius i consuluisse
immortalitas nominis sus dicst, quam si obtr-
nuisset ut sibi area statua aut pyramides eri-
gerentur. Principuamque Landis materiam
fore innuit, quod primum ex Latinis in hoc
carminum genere Gracos imitatus fuerit.

E xegi monumentum ære perennius,
E regaliq; situ Pyramidum altius,
Quod non imber edax, non Aquito impotens
Posit diruere, aut innumerabilis
Agnorum series, & fuga temporum.
Non omnis moriar : multaq; pars mei
Vitabit Libitinam. usque ego postera
Crescam laude recens : dum Capitolium
Seandet cum tacita virgine pontifex.
Dicar, qua violens obstrebit Aufidus.
Et, qua pauper aquæ Daunus agrestium
Regnavit populorum, ex humili potens
Princeps Æolium carmen ad Italos
Deduxisse modos. sume superbiam
Quicquam meritis, & mihi Delphica
Lauro cinge volens Melpomene comam.

D ;

Q. HOR.

CARMINUM

Q. HORATII
FLAGGI
CARMINUM
LIBER IV.

ODE I.

Se jam ea etate esse, ut à rebus amatoriu, carminibus ludicis & venereis, alieno animo debeat : & tamen Ligurini vesu amore sorteri.

Intermissa Venus diu
Rufus bella moves, paræ, precor, precos.
Non sum qualis eram bona
Sub regno Cynaræ. define dulcium
Mater sava Cupidinum,
Circa lustra decem flectere mollibus
Jam durum imperiis. abi
Quo blandæ juvenum te revocant preces.
Tempestivius in domo
Pauli, purpureis ales oloribus,
Commissabere Maximi,
Si torrere jecur queris idoneum,
Namque & nobilis, & decens,
Et pro sollicitis non tacitus reis,
Et centum puer artium,
Late signa fevet militiz tuz.
Et, quandoq; potentior
Largis muneribus riserit æmuli :
Albanos prope, te, lacus
Ponet marmoream sub trabe Cypria.
Illic plurima naribus
Duces thura: lyreque, & Berecynthiq;
Deletabere tibiz
Mistis carminibus non sine fistula.
Illic bis pueri die
Numen cum teneris virginibus taum
Laudantes, pede candido

In morem Salium ter quatient humum.

Nec somnia, nec puer

Jam nec spes animi credula mutui,

& certare juvat meto:

Nec vincere novis tempora floribus.

ed cur heu, Ligurine, cur

Manat rara meas lachryma per genas?

Cur facunda parum decoro

Inter verba cadit lingua silentio?

Natura te ego somniis

Jam captum tenco, jam volucrem sequor

Te per gramina Martii

Campi, te per aquas, dure, volubileis.

AD ANTONIUM JULUM, M. ANTONII TRIUMVIRI FILIUM.

ODA II.

Antiquos Poëtas imitari periculosis est.

Pindarum quisquis studet amulagi,

Jule, ceratis ope Dædalea

Nititur pennis, vitreo daturus

Nomina, ponto.

Mante, decurrentis velut amnis, lumbres

Quem super notas aluere ripas,

Faver, immensusq; ruit profundo

Pindarus ore,

Laurea donandus Apollinari,

Seu per audaceis nova dithyrambos

Verba devolvit, numerisq; fertur

Lege solutis:

Sen deos, regesq; canit, deorum

Sanguinem: per quos cecidere iusta

Morte Centauri, cecidit tremenda

Flamma Chimæra:

Syl, quos Elea domum reducit

Palma cotulensis: pugilemve, equumve

Dicit: & testum potiore signis

Munere donat.

Flebilis sponsa juvenemve raptum

Plerat: & vireis, animumque, mores-

que auctos educit in astra, nigro-

que invidet Orco.

CARMINUM.

Malta Dilexum levat aura cygnus,
Tendit Antoni, quoties in altos
Nubium tra&gus: ego apis Marina
More, modoq;

Grata serpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus, uvidiq;
Tiburis ripas, operosa parvus
Carmina fingo.

Concines maiore poëta plectro
Cæsarem quandoq; trahet feroces
Per sacrum civium, meritâ decorus
Fronde, Sicambros :

Quo nihil majus enclusus terris
Fata donavere, boniq; divi,
Nec dabunt: quamvis redeant in autum
Tempora priscam.

Concines latosq; dies, & urbis
Publicum ludam, super impetrato
Fortis Augusti reditu, forumq;
Litibus orbum.

Tum mez, si quid loquar audiendum,
Vocis acceder bona pars, & o Sol
Pulcher, o laudande, canam recepto
Cæsare felix.

Tuque, dum procedis, Io triumphe,
Non semel dicemus: Io triumphe,
Civitas omnis : dabimusq; divis
Thura benignis.

Te decem tauri, totidemq; vacca,
Me gener solvet vitulus reliqua
Matre, qui largis juvenescit herbis,
In mea vota,
Fronte curvatos imitatus igneis
Tertium Lunæ referentis ortum,
Qua notam dusit, niveus videri,
Cætera fulvus.

AD MELPOMENEM. ODE III.
Se natum esse ad poëtiken, ejusq; beneficio nomi-
ni immortalitatē & gloriam consecutum est.

Quem tu Melpomene semel
Nascentem placido lumen videris,

lum non labor Isthmius
Gnabit pugilem: non cœus impiger
lum ducet Achaico
Viborem: neque res bellica Delius
Ornatum soliis ducem,
Quod regum tumidas contuderit minas.
Ducet Capitolio:
Sed, quæ Tybur aquæ fertile perfluant,
Spissæ nemorum coræ,
Fingent Æolio carmine nobilem.
Principis urbium
Dignatur soboles inter amabileis.
Natum ponere me choros:
Et jam dente minus mordeor invido.
Oeclaudinis aureæ
Dulem quæ strepitum Pieri temperat:
Omnis quoq; piscibus
Donatura cygni, si libeat, sonum!
Iustum muneris hoc tui est.
Quod monstror digito prateremptum,
Romana fidicen lyra;
Quod spiro & placeo (si placeo) tuum est.

AD ROMAM.

ODE IV.

Draf Neroni, qui fuit Augus̄tī Cæsariū privig-
nus, vicer̄s de Rhaetia, & Vindelicis cele-
brat. Quin etiam Claudi Neronis fuit
dans facta commemorat.

Q ualem ministrum fulminis allego
Cui rex deorum regnum in aëris vagis
Permisit, expertus fidelem
Juppiter in Ganymede flavo,
Olim juventus, & patr̄is vigore
Nido laborum propulit insciuia:
Veniens jam nimbis remotis,
Insolitus docuere n̄sus
Venti paventeus: mox in ovilia
Demisit hostem vividus impetus.
Nunc in reluctantis dracones
Agit amor dapis, atque pugna:

CARMINUM

Qualemve latit caprea pascuis
Intenta, fulva matri ab ubere,
Jam lacte depulsum leonem,
Dente novo peritura vidit
Videre Rhaeti bella sub Alpibus
Drusum gerentem & Vindelicum, quibus
Mox unde deductus per omne
Tempus Amazonia securi
Dextras obarmet, querere distuli :
Nec scire fas est omnia: Sed diu
Lateq; victrices catervæ
Confiliis juvenis revictæ
Sensere, quid mens rite, quid īdoles
Nutrita faptis sub penetralibus
Posset, quid Augusti paternus
In pueros animus Neros.
Fortes creantur fortibus, & bonis :
Est in juvencis, est in equis patrum
Virtus: nec imbellem feroce
Progenerant aquilæ columbam.
Doctrina sed vim promovet initam
Rectiq; cultus peccora roborant.
Urcung; defecere mores,
Dedecorant bene nata culpe.
Quid debeas, ô Roma, Neronibus,
Tectis Metaurum flumen, & Asdrubal
Devictus, & pulcher fugatis
Ille dies Latio tenebris.
Qui primus alma risit adorea,
Dirus per urbeis Afer ut Italas,
Ceu flamma per tedas, vel Eurus
Per Siculas equitavit undas.
Post hoc secundis usque laboribus
Romana pubes erexit: & impio
Valetata Pœnorum tumultu
Fana deos habuere redos.
Dixitq; tandem perfidus Annibal,
Cervi luporum præda rapacium
Se tamur ultro, quos opimus
Fallere, & effugere est triumphus.
Gens, qua cremato fortis ab Ilio
Iactata Tuscis æquoribus, sacra,

Ante que, maturosq; patres
Pertulit Ausonias ad urbeis,
Quis ut ilex tonsa bipennibus
Nigra feraci frondis in Algido,
Per damna, per cædeis ab ipso
Dicit opes animutq; ferro.
Non hydra sexto corpore firmior
Vinci dolentem crevit in Hierusalem :
Monstrumve summisere Colchi
Majus, Echionizve Thebae.
Merces profundo, pulchrior evenit,
Ladere, multa prouet integrum
Cum laude viðorem : geretque
Prælia conjugibus loquenda.
Carthagini jam non ego nuntios
Mittam superbos : occidit, occidit
Spes omnis, & fortuna nostri
Nominis, Ascuriale interempto.
Nil Claudiz non perficiens manus :
Quas & benigno numine Juppiter
Defendit, & curz sagaces
Expediunt per acuta belli,

AD AUGUSTUM.

ODE V.

Ut tandem in urbem redeat.

Dⁱvis orte bonis, optime Romula^r
Custos gentis, abes jam nimium diu.
Maturum redditum pollicitus patrum

Sancto concilio, redi.

Lucem reddet tu^r, dux bone patria^r,

Instar veris enim vultus ubi tunis

Affulxit populo, gravior it dies

Et soles melius nitent.

Ut mater juvenem, quem Notus invido.

Platu Carpathii trans maris æquora

Cunctantem spatio longius annuo

Dalci distinet à domo,

Votis, omnibusq; & precibus vocat,

Curvo nec faciem littore dimovet :

Sic desideriis i&tæ fidelibus

Quixit patria Cæsarem.

Tatrus

Tunis bos etenim rura perambulat :
Nutrit rura Ceres, almaq; Paullitas ;
Pacatum volitant per mare nautae :
Culpari metuit fides :
Nullis polluitur casta domus stupris :
Mos & lex maculosum edomiae nefas :
Laudantur simili prole puerperæ,
Culpam penit premit comes.
Quis Parthum paveat : quis gelidum Scydius ?
Quis, Germania quos horrida parturit
Fœtus, incolumi Cesare : quis ferrugine
Bellum curerit Iberia ?
Condit quisq; diem collibus in suis.
Et vitem viduas ducit ad arbores.
Hinc ad vina redit latus, & alteris
Te mensis adhibet deum.
Te multa prece, te prosequitur mero.
Defuso pateris: & Latibus tuum
Miscet numen, uti Grecia Castoris,
Et magni memor Herculis.
Longas ô utinam dux bone ferias
Præfles Hesperis, dicimus integro
Sicci mane die : dicimus avidi
Cum Sol Oceano subeft.

IN APOLLINEM, ET DIANAM.

ODE VI.

Carmen saculare.

Dñe, quem proles Niobea magna
Vindicem lingua, Tityosq; raptor
Sensit, & Trojæ prope victor alta
Phthius Achilles.

Cæteris major, tibi miles impax :
Filius quamvis Thetidis marinus
Dardanas turreis quateret tremenda
Cuspidi pugnax.

Ille, mordaci velut ista ferro
Pinu, aut impulsa cypressus Euro
Procidit late : posuitq; collum in
Pulvere Tenore.

Ille non inclusus equo Minervæ
Sacra mentito, male sepiatos

iles, & latam Priami choreis

Pallaret sulam :

sed palam captis gravis, heu nefas, heu,

Nec faris pueros Achivis

luit flammis, etiam latenteis

Matris in alvo:

Nitis vicos, Venerisq; gratae

scibus, divum patr: amuisset

Nitit Ancez potiore ducos

Alite mures,

Dicit argutæ fidicen Thaliz

Plaue, qui Xantho lavis amne crineas

Buniz defende decus camoenæ

Levis Agyuæ.

Spiratum Phœbus mihi, Phœbus artem.

Carmis, nomenq; dedit poëta,

Virginum primæ, pueriq; claris

Patribus orti,

Illa rotela deæ, fugaceis

Iucas: & cervos cohidentis ares,

Iebium servate pedem, meiq;

Pollicis iustum :

Hic Latonæ puerum canentes,

Hic crescentem face noctilucam,

Imperam frugum, ceteremq; prona.

Volvere menscis.

Nupta jam dices, ego diis amicum,

Iudeo festas referente luctis

Mildi carmen dociliis madorum.

Vatis Horati.

AD L. MANLIUM TORQUATUM.

ODE VII.

Vatis ad ventus, q; aqua omnibus hominibus uni-
riendi conditione sine ffo reviviscendò, omni-
nuque rerum inquietatione q; vicissitudine pro-
posita, inq; stat ad hilariter juvendaque scien-
tiam.

Dissugere nives, redeunt jam grama campis

Arboribusq; comæ.

Mutat terra vicos, & degressam ripas

Flumina

Flumina prætereunt.
Gratia cum Nymphis geminisq; fororibus audet
Ducere nuda choros.
Immortalia ne spores monet annus, & alnum
Quz rapit hora diem.
Frigora mitescunt zephyris: ver proterit astas
Interitura, simul
Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox
Bruma recurret iners.
Damna tamen celeres reparant cœlestia Lunæ:
Nos ubi decidimus
Quo pius Æneas, quo Tullus dives & Ancus:
Pulvis & umbra sumus.
Quis scit, an adjiciant hodiernæ crastina summa
Tempora Di superi?
Cuncta manus avidas fugient hæredis, amico
Quz dederis animo.
Quæ semel occideris, & de te splendida Minos
Fecerit arbitria,
Non, Torquate, genus, non te facundia, non te
Restituet pietas.
Ifernus neq; enim tenebris Diana pudicum.
Liberat Hippolytum
Nec lethæ valet Thesæus abrumpere caro
Vincula Pirithoo.

AD MARCIUM CENSORINUM.

ODE VIII.

*Nihil est, quod homines magis immortales reddere
possit, quam Poëtarum carmina:*

Donarem pateras, grataq; commodus,
Censorine, meis æra sodalibus,
Donarem tripodas, præmia fortium
Grajorum: neque tu pessima munerum
Ferres: divite me scilicet actium,
Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas.
Hic saxo, liquidis ille coloribus
Sollers nunc hominem ponere, nunc deum.
Sed non hac mihi vis: non tibi talium
Res est, aut animus deliciarum egens
Gaudescarminibus: carmina possumus.

Donare;

mure, & pretium dicere muneris.
 Anicula notis marmora publicis,
 te qua spiritus, & vita redit bonis
 ad mortem ducibus: non celeres fugae
 Iekazq; retrorsum Annibalis minz,
 Non incendia Carthaginis impie,
 Iu, qui domita nomen ab Africa
 Lactatus rediit, clarius indicant
 Landes, quam Calabraz Pierides: neque,
 Si chartz fileant quod bene feceris,
 Mercede tuleris, quid foret Iliz,
 Mortisq; puer, si taciturnitas
 Obstaret meritis invida Romuli,
 Reputum Stygiis fluctibus Macum
 Virtus, & favor, & lingua potentium
 Vatum diyitibus consecrat insulis.
 Dignum laude virum Musa vetat moria
 Ocio Musa beat, sic Jovis interest
 Optatis epulis impiger Hercules.
 Clarum Tyndaridz fidus ab infinito
 Quasas cripiunt æquoribus raseis.
 Ornatus viridi tempora pamphino
 Libe verà bonos ducit ad exitus.

AD LOLLIUM.

ODE IX.

*Scripta sua nunquam interitura. Sine poëtarum
 apie Virtutem oblivione sempiterna deleri. Se
 suis versibus res à Lollo gestas memoria prodi-
 turum. Laus constantia, & caterarum vir-
 tutum.*

NE forte credas interitura, quæ
 Longe sonantem natus ad Ausidum
 Non ante vulgaras per arteis
 Verba loquor sognanda chordis.
 Non, si priores Mzonius tenet
 Stœdis Homerus, Pindarica latet;
 Cæque, & Alczi minaces,
 Stefchoriq; graves camponæ.
 Nec, si quid olim iusit Anacreon,
 Delicvit atas: spirat adhuc amor,

Vivuntq; commissi calores
Æolis fidibus puellæ.
Non sola somptos arsé adulteri
Crincis, & aurum vestibus-illiscum.
Mirata, regaleisq; cultus,
Et comites, Helene Lacana.
Primusve Teucer tela Cydonia.
Direxit arcu: non semel lios
Vexata: non pugnavit ingens
Idomeneus Sthenelusve solus.
Dicenda Musis prælia: non feroces
Hector, vel acer Deiphobus gracis;
Excepit iustus pro pudicis
Conjugibus puerisq; primi.
Vixerunt fortis ante Agamemnona
Multi: sed omnes illachrymabiles.
Urgentur, ignotisq; longa
Nocte: carent quia vate sacra.
Paulum sepultæ distat inertia
Celata virtus, non ego te meis
Chartis inornatum filere,
Torve tuos patiar labores.
Impune, Lolli, carpere lividas.
Obliviones, est animus tibi
Reputoq; prudens & secundis
Temporibus dubiisque recessus:
Vindicta avarefraudis, & obfusca
Duccelia ad se cuncta penitiz,
Consulq; non unius anni,
Sed quoties bonus atque fidus
Index honestum præmio nulli,
Rejecit alto dona nocentium
Vultu; & per obstantes catervas.
Explicit sua videt armas.
Non possidentem multa vocaveris
Recte beatum: rectius occupat
Nomen beati, qui deorum
Muneribus sapienter uti,
Duramq; callet pauperiem pati,
Pefusq; letho flagitium tharet.
Non ille pro caris amicis,
Aut patria timidus perire.

AD LIGURINUM.

ODE X.

*vidui per etatem licet, fruas oris formae sua bona:
digni fore ut ipsum sero panicat, cum sis
illatris exarueris.*

O crudelis adhuc, & Veneris moneribus potens,
Imperata tunc cum veniet pluma superbia,
que nunc humeris involitant, deciderint comas,
Et qui color est puniceus fore prior rosa,
Marus Ligurinum in faciem venterit hispidam,
Decidet (quoties te in speculo videris alterum)
Quem est hodie, cur eadem non puerofuit?
Id cur his animis incolumes non redunt genz.

AD PHYLLIDEM.

ODE XI.

Natali Macenatu, qui erat Id. Aprilis, inviavit eam ad epulas.

Est mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus: est in horro,
Nylli, neftendis apium coronis,
Est hederæ vis
Multa, qua crineis religata fulges.
Ridet argento domus: ara caffis
Viata verbenis avet immolato
Spargier agno.

Contra festinat manus: huic & illuc
Curvant mistæ pueris paellæ:
Sordidum flammæ trepidant rotantes
Vertice fumum.

Ultamem noris, quibus advocoris
Gaudiis: idus tibi sunt agenda,
Qui dies mensem Veneris marina

Findit Aprilem,

Jure solennis mihi, sanctiorqz
Pene natali proprio, quod ex hac
Lace Macenas meus affuentis

Ordinat annos.

Telephum, quem tu petis, occupavit
(Non tua fortis Juvenem) puella

Dives,

CARMINUM

Dives, & lasciva: tenerq; grata
Compe de vincium.
Terret ambustus Phaeton avaras
Spes: & exemplum grave præbet ales
Pegasus, terrenum equitum gravatus
Bellerophontem;
Semper ut te digna sequare & ultra,
Quam hieet sperare, nefas putando,
Disparem vites. age jam meorum
Finis amorum,
(Non enim posthac alia calebo
Fœmina) condisc modos, amanda
Votè quos reddas. minuuntur atq;
Carmine curæ.

AD VIRGILII M.

ODE XII.

*Describit Veris adventum, & Virgilium a
convivium sub conditione invitat.*

Jam veris comites, qua mare temperant,
Impellunt animæ lincea Thraciz
Jam nec prata rigent, nec fluvii strepunt
Hyberna nive turgidi.

Nidum ponit, Ityn flebiliiter gemens,
Infelix avis, & Cecropiz domus
Aeternum opprobrium, quod male barbara,
Regum est ulta libidines,

Dicunt in tenero gramine, pinguium
Custodes ovium, carmina fistula :

Delestantq; deum, cui pecus, & nigri
Colles Arcadiæ placent.

Adduxere sitim tempora Virgili :
Sed, pressum Calibus ducere Liberum
Si gestis, juvenum nobilium cliens.

Nardo vina merebere.

Nardi parvus onyx elicit cadum,
Qui nunc Sulpitiis accubat horreis,
Spes donare novas largus, amaraq;
Curarum cluere efficax,

Ad que si properas gaudia, cum tua
Velox merce veni. non ego te meis

L T B E R I V .
Innotem meditor tingere poculis,
Plena dives ut in domo.
Verum pone moras, & studium lucri :
Nigritamq; memor, dum licet, ignium,
Milestultitiam consiliis brevem.
Dulce est despere in loco.

I N L Y C B N .

ODE X I I I .

Insultat ei quod jam anus fiat, & libidine fla-
grans, contemnatur a juvenibus.

Audire Lyce Dii mea vota: Dii
Audire Lyce; sis anus, & tamen
Vis formosa videri,
Ludisque, & bibis impul lens :
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentum sollicitas: ille videntis, &
Doctz psallere Chiz,
Pulchris excubat in genis.
Importunos enim transvolat aridas
Quercus, & refugit te, quia luridi
Dentes, te quia rugē
Turpant, & capit is nives.
Nec Cos referunt jam tibi purpure,
Nec clari lapides tempora, quz semel
Notis condita fassis :
Inclusit volucris dies.
Quo fugit Venus heu quoq; color degens?
Quo motus? quid habes illius, illius,
Quz spirabat amores,
Quz me surpuerat mihi,
Felix post Cynaram, notaque, & artium
Gratarum facies? sed Cynare breveis
Annos fata dederunt,
Servatura diu parem
Cormicis vetulæ temporibus Lygen :
Posseut ut juvenes visere servidi
Mueto non sine risu,
Dilapsam in cineres facem.

AD

CARMINUM

AD AUGUSTUM.

ODE XIV.

*A Senatu, populoque Romano honores Augu-
tribui non possunt, qui virtutes ejus aqua-
valcent.*

Olla cura patrum; quæve Quiriticum
Plenis honorum munericibus, tuas,
Auguste, virtutes in ævum
Per titulos memoreq; factos
Æternis ò qua sol habitabileis
Illustrat oras, maxime principum;
Quem legis expertes Latina
Vindelici didicere nuper
Quid Marte posses. milite nam tuus
Drusus Genaunos, implacidum genus,
Brennosq; veloceis, & arceis
Alpibus impositas tremendis,
Deject acer, plus vice simplici.
Major Neronum mox grave prelium
Commisit, immaneisq; Rhætos
Auspiciis pepulit secundis.
Spectandus in certamine Martio,
Devota morti pectora libera
Quantis fatigaret ruinis:
Indomitas prope qualis undas
Exercet Auster Pleiadum choro
Scindente nubeis, impiger hostium
Vexate turmas: & fremen tem
Mittere equum medios per igneis.
Sic tauriformis volvitur Aufidus
Qui regna Dauni præfluit Appuli,
Cum savit, horrendamq; cultis
Diluviem meditatur agris:
Ut Barbarorum Claudio agmina
Ferrata vasto diruit Impetu:
Primosq; & extremos metendo
Stravit humi sine clade victor,
Te copias, te consilium, & tuos
Præbente divos. nam tibi, quo die
Ponitus Alexandria supplex,

Et vacuam patefecit aulam,
Fortuna luctu prospera, tecum
Bellū secundos reddidit exitus;
Laudemq; & opatum peractis
Imperii decus arrogavit,
Te Cantaber non ante domabilis;
Molisq; & Indus, te profugus Sopthes
Miratur, ô tutela præsens
Italia, dominusq; Romæ:
Te sonnum qui celat origines
Nilusq; & Ister: te rapidus Tigris
Te bellus sus qui remotis
Obstruit Oceanus Britannis;
Te non paventi funera Gattig;
Durus tellus audet Iberia;
Te cude gaudentes Sicambi:
Campofius venerantur armis.

AUGUSTI LANDÆS.

ODE XV.

Si non esse idoneus ad canenda Lyricis versibus

Angusti encanis.

Dilectus volentem prælia me loqui
Vitas & arbas, interrupit lyra.
Ne parva Tyrrheum per squor
Vela darem: tua, Cesar, eras
Præs & agri regnulit uberes,
Et signum tuum restituere Jovi,
Direpta Parthorum Superbus
Postibus: & vacuum duellis
Janum Quirini clausit: Et ordines
Rectum evaganti frena licentia
Injecit: amovitis; culpas
Et veteres revocavit artes;
Per quas Latium nomen, & leuis
Clevere vires, famaque, & impud
Pompeia maiestas ad ortum
Solis ab Hesperio cubiti.
Custode rerum Cesare non fuisse
Civilis, aut vis exigit otium;
Non ira, quis propendit ensis,
Et miseris inimicat urbem.

Non, qui profundum Danubium bibunt,
Medita rumpent Julia: non Getæ,
Non Seres, infidive Persæ,
Non Tanaim prope flumen orti.
Nosq; & profestis lucibus & sacris,
Inter Jocosi munera Liberi,
Cum prole, matronisq; nostris,
Rite deos prius apprecati
Virtute functos more patrum duces,
Lydis remisto carmine tibiis
Trojamque, & Anchisen, & alios
Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII
FLACCUS
EPODON
LIBER.

AD MÆCENATEM.
ODE I.

Mæcenati ad bellum Atticum proficisci contum
tem se offers, non tam quod præsentis su
guicquam conmodi sit ei a Naturus, quam qu
minus de salute eius sollicitus sit futurus.

I Bis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula,
Paratus omne Cæsar is periculum
Subire, Mæcas, tuo.
Quid nos quibus te vita sit superflit
Jucunda: si contra, gravis?
Utrumne jussi persequemur otium
Non dulce, ni tecum simul?
An hunc laborem mente laturi, deceat
Qua ferre non molleis viros?
Feremus: & te vél per Alpium juga,
Inhospitalem & Caucalum,
Vel occidentis usq; ad ultimum finum,
Forti sequemur pectori.

...tum labore quid juvum meo,
Incellis, ac firmus parum.
comes minore sum futuras in metu,
Qui major absentia habet.
Ut aliens imploribus pullis avis
Serpentium allapsus umet
Magis relictis: non, ut adhuc, auxili
Laura plus presentibus.
libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuus spem gratia:
Non ut juvenis illigata pluribus
Aratra nitantur meis;
Ponit Calbris ante fidus servidum
Lucana mutet pascua:
Nec, ut superni villa candens Tuscali
Cresca tangat membra.
Iatis superq; me benignitas tua.
Ditavit, haud para vero,
Quod aut, avarus ut Chremes, terra premans,
Discinctus aut perdam ut nepos.

O D B II.

Varia visa rusticica laudes hac ode complebitur:
praeferimus vero ab anima tranquillitate &
frugalitate eam laudas.
Banus ille, qui procul negotiis,
Utrisque gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni sienore.
Neque excitatur classico miles truci
Neque horret iratum mare,
Forumq; vitat, & superba civium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta vitium propagine
Altas maritat populos;
Aut in reducta valle mugientium
Prospectat erranteis greges:
Inatileisq; falce ramos amputans,
Feliciores inserit:
Aut pressa puris mella condit amphoris
Aut tondet infirmas ovcis,

Vel,

Vcl. cum decorum misilim posse caput
Autumnous arvis extulit;
Ut gaudet insitiva dacepsis pyra,
Certantem & uvam purpuream,
Qua muneretur te, Priape, & te quatenus
Sylvane, tunc finium;
Liber jactere modo sub amicta ilice,
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis inter in rapidis aqua,
Queruntur in sylvis aves;
Pontesq; lymphis obstrepost amantibus,
Somnos quod invitet leveis.
At, cum tonantis annus hybernum Jovis
Imbreis, niveisq; comparat;
Aut trudit acreis hinc & hinc mordacae
Apros in obstanteis plagas:
Aut amite levi rara tendit resua,
Turdis edacibus dolos,
Pavidamq; leporum, & advenam laquo gressu
Jucunda caprat premia.
Quis non malarum, quas agor curas haberet,
Hec inter oblitisciuntur;
Quod si pudica mulier in partem iugum
Domum, atque dulcissimis liberos,
(Salina qualis, aut perusta solibris
Pernicis uxor Appuli).
Sacrum vetustis exstruat lignis focum
Lassi sub adventum viri,
Claudensq; textis cratibus levum pacem,
Distenta siccet ubera,
Et horna dulci vina propensi dolia,
Dapes inempræs apparet:
Non me Luctuosa juventus couchyka,
Magisve rhombus, aut scari,
Si quos Bois intonata flumibus
Hyems ad hoc vertat mare,
Non Afra avis descendat in vestram manus,
Non attagen Jonicus
Incundior, quam lesta de pinguissimis
Oliva ramis arborum,
Aut herba lapathi prata amantis, & grati;
Malys salubres corpori;

L I P S I A

Agno festis exsa terminalibus,
Vel boedus creptus lupo.
Hoc inter epulas, ut juvat pastas oveis
Videre properanteis domum!
Videre fessos vomerem inversum boves
Callo trahenteis languido:
Postroque vernas, ditis examen domus,
Circum residenteis Lareis!
Hoc ubi locutus scenerator Alphias,
Jam jam futurus rusticus:
Omen relegit idibus pecuniam,
Quaric Calendis ponere.

A D MÆCENATEM.
ODE III.

Allii deterratio.

Parentis olim si quis impia manu
Semile guttar fregerit,
Edat cicutis allium nocentius,
O dura messorum ilia!
Quid hoc veneni sicut in praecordiis?
Num viperinus his crux
Inclusus herbis me fecellit: an malas
Canida tractavit dapes?
Uli Argonautas præter omnes candidum
Medea mirata est ducem
Ignota tauris illigaturum juga,
Penitus hoc Jasonem:
Hoc delibutis ulta donis pellicem,
Serpente fugit alite.
Necessatus unquam siderum infudit vapor
Siculose Apuliz:
Nec numus humeris efficacis Herculis
Inarbit ztrophius.
At si quid unquam tale concupiveris,
Icole Mæcenas, prector,
Num puella suavio opponat tuo,
Exrema & in sponda cubet.

IN MENAM LIBERTUM POM.
PRII MAGNI.
ODE IV.

*In eis, ex misera conditione, arrogantiis
dabitur.*

Lupis & agnis quanta sortito obrigit,
Tecum mihi discordia est,
Ibericis peruste funibus latus,
Et crura dura compede.
Licut superbus ambules pecunia,
Fortuna non mutat genus.
Videsne sacram metiente te viam
Cum bis ter ulnareum toga,
Ut ora vertat hue, & hue cunctum
Liberrima indignatio?
Sectos flagellis hic trium viralibus
Preconis ad fastidium.
Arat Falerni mille fundi jugera,
Et Appiam mangis terit:
Sedilibusque magnus in primis eques
Orthone contempto sedet.
Quid artinet tot ora navium gravi
Rostrata duci pondere.
Contra latrones atque servilem manum,
Hoc hoc tribuno militam?

IN CANIDIAM. ODE V.

*Loguenssem induciss puerus quandam, quam
quot venefica sub tauris defederant montan
num, fame necandunt, ut ex eius insore cy-
dulla, poculum amatorium conficerent, &
sim preces primum, deinde imprecações ad
fus eos describit. Existimatur autem Cani-
diā Canida nomine significare.*

Ai ô deorum quisquis in cælo regis
Terras, & humanum genus,
Quid iste fert tumultus? & quid omnium
Vultus in unum me truces?

Si liberos te, si vocata partubet
Lucina veris assuit.
Per hoc inane purpura nescius presor,
Per improbatum haec Jovem,
Quid ut nosterca me intueris aut tibi
Petita ferro bellua?
It hoc trementi quefus ore, constitit
Insignibus raptis puer.
Ispube corpus, quale posset impia,
Mollire Thracum pectora:
Canidia brevibus implicata viperis
Crineis, & incomptum caput,
Jubet sepulchris eapricos eratas,
Jubet cypressus funebres,
Runcta turpis ova ranae sanguine,
Plumamque nocturne strigis,
Herbasque quas Jaceo atque Iberia
Mittit, venenorum fera:
Et ossa ab ore rapto jojunio canis
Planimis aduri Colchicta.
At expedita Sagana per totam dominum
Spargens avernaleis aquas,
Horret capillis, ut marinus, asperis
Schismis, aut currens aper.
Abiecta nulla Veja conscientia,
Ligonibus duris humum
Inhauriebat ingemens laboribus,
Quo posset infossus puer.
Longo die bis terve, morsu dapis
Inemori spectaculo.
Com prouineret ore, quantum existant aqua:
Suspensa mento corpora:
Exulta uti medulla, & aridum jecur,
Amoris esset poculum:
Interminato cum semel fruis cibo
Inebuissent pupula,
Non defuisse masculis libidinis
Arminensem Foliam,
Erotiosa credidit Neapolitum,
Et omne vicinum oppidum:
Quae sidera extant a voce Thessilia,
Lunamque oculo deripit.

Hic irrefectum sua dente livido
Canidia rodens pollicem,
Quid dixis aut quid tacuit? o rebus meis
Non infideles arbitrii
Nox & Diana, quo silentium regis
Arcana cum fiunt sacra:
Nunc nunc adeste: nunc in hostileis domos
Iram, atq; numen vertite.
Formidolosus dum latent sylvis feræ
Dulci sopore languida,
Senes, quod omnes rideant, adulterum
Larent suburanæ canes;
Nardo perunctum, quale, nec perfectius,
Mez laborarunt magus.
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena Medæ valent,
Quibus superbam fugit ulta pellicem
Magni Creontis filiam,
Cum palla, râbo munus imbutum, novam
Incendio nuptam abstulit?
Atqui nec herba, nec latens in asperis
Radix sefellit me locis.
Indormit unctis omnium cubilibus
Oblivione pellicum.
Ah, ah, solutus ambulat venefice
Scientioris carmine.
Non usitatis, Vare, potionibus,
(O multa fleturum caput!)
Ad me recurret: nec vocata mens tua
Maris redibit vocibus.
Majus parabo: majus infundam tibi;
Fastidente poculum.
Priviloç cœlum sidet inferius mari,
Tellure porrecta super;
Quam non amore sic meo flagres, uti
Bitumen atris ignibus.
Sub hac puer, jam non, ut ante, mollibus
Lenire verbis implas;
Sed dubius unde rumperet silentium,
Misit Thyestæas preces:
Venena, magnum fas nefisque, non valent
Convertere humanam vicim.

Dixi agam vos : dira detellatio
 Nulla expiatur victimæ.
 Quia, ubi perire jussis exspiravero,
 Nocturnus oscurrat furor :
 Itemq; vultus umbra curvis unguibus,
 Quæ vis deorum est Manum :
 It inquietis affidentis præcordiis,
 Pavore somnos auferam.
 Vos turba vicatim hinc & hinc saxis petens,
 Contundet obsecnas anus.
 Post inseulta membra different lupi,
 Et Equilinae alites.
 Non; hoc parentis, heu, mihi superstites,
 Fingit spectaculum.

IN CASSIUM SEVERUM, POETAM MALEDICUM. ODE VI.

Ouid immerenteis hospites vexas canis
 Ignavus adversum lupos ?
 Quia hat inancis, si potes, vertis minas,
 Et me remorsurum petis ?
 Nam, qualis aut Molossus, aut fulvus Lason,
 Aspera vis pastoribus,
 Agas per altas aure sublata niveis,
 Quicunq; præcedet fera.
 Tu, cum timenda voce complesti nemus,
 Projectum odoraris cibum.
 Cave, cave : namq; in malos asperimus
 Parata tollo cornua.
 Qualis Lycambe spretus infido gener,
 Aut acer hostis Bupalo.
 An, si quis atro dente me petiverit,
 Insultus ut, flebo, puer ?

AD POPULUM ROMANUM.

IN BELLUM CIVILE GESTUM
 hinc Bruto & Caïlo, illinc Octaviano, M. Antonio,
 & M. Lepido Dueibus,

ODE VII.

Quid, quo sceleris ruitus ? aut eur dexteris
 Aptantur enses conditi ?

Parumne campis atque Neptuno super
 Pusum est Latini sanguinis ?
 Non, ut superbas invidit Carthaginis
 Romanus arecis utret,
 Intractus aut Britannus ut descendenter
 Sacra catenatus via :
 Sed ut, secundum vota Parthorum, sua
 Urbs hęc periret dextera.
 Neque hic lupis mos, nec huius leonibus
 Unquam, nisi in dispar genus.
 Furor me cęsus, an rapit vis acerius ?
 An culpa ? responsum date.
 Tacent: & ora pallor albus inficit,
 Mentesque percussit stupevit.
 Sic est, acerba fata Romanos agunt,
 Seclusaque fraterna necis,
 Ut immerentis surit in terram Remi
 Sacer nepotibus ethnor.

IN ANUM LIBIDINO SAM.
ODE VIII.

ROgare longo putidam te facio,
 Viteis quid enervet meis ?
 Cum sit tibi dens ater, & rugis vetus
 Frontem senectus exaret,
 Hicque turpis inter aridas nateis
 Podex, velut crudæ bovis.
 Sed incitat me pectus, & mamma patres
 Eqina quales ubera;
 Venterque mollis, & femur iumentib⁹
 Exile suris additum.
 Ego beata: funus atque imagines
 Docant triumphales tuum,
 Nec sit marita, que rotundioribus
 Onusta bacis ambulet.
 Quid⁹ quod libelli Stoici inter sericos
 Jaccere pulvilos amant ?
 Illiterati num minus nervi rigent ?
 Minusve languet fascinum.
 Quod ut superbo provokes ab inguine,
 Orc allato, undum est tibi ?

AD C. CILNIUM MÆCENATEM.
ODE IX.

Instans voluptatem quam est perceptus cum
Augustum de Antonio & Cleopatra trium-
phus ager.

Q Umborepositum Cœnabum ad festis daper,
Victore latus Cœlare,
Tum sub alta, (sic Jovi gratum) domo
Beate Mæcenas, bibam,
Iocante mistum tibis carmen lyra,
Hac Dorium, illis Barbarum i
lliusper, actus cum fredo Neptunias
Dix fugit uscis navibus,
Minates uebi vincia, quæ detraherat.
Servis amicus perfidis,
Romanus (cheu posteri negabitis.)

Emancipatus feminis,
Iti vallum, & arma miles: & quadribus
Servire rugosis potest.
Interque signa turpe militaria
Sol aspicit conopeum.

Ad hunc frementeis verterunt his mille aquos
Galli canentes Cœlarem:
Hostiliisque navium in portu latens
Puppes sinistrorum citæ
Ja triumphe, tu moraris auræos
Cyrus, & intactas boves.
Jo triumphe, nec Jugurthino parem.

Bello reportasti ducem,
Néque Africano: cui super Carthaginem
Vetus sepulchrum condidit.

Terra marique vietus hostis, Panico
Lugubre mutavit sagum.

Aut Ille centum nobilem Cretam orbibus
Ventus iturus non suis,

Exercitas aut petet Syrtis Noto,
Aut fertur incerto mari.

Capaciore affer hue puer, Scyphos
Et Chia vina, aut Lesbia:

EPODION

Vel, quod fluentem nauseam coercet,
Mergere nobis Cacubum.
Curam, metumq; Caesaris rerum juvat,
Dulci Lyzo solvere.

IN MÆVIUM.

ODE X.

Temporaliter manfragium ei imprimitur

Mala soluta navis exit alite,
Ferens olen tem Mævium,
Ut horridis utrumq; verberes latus,
Auster memento, flutibus,
Niger rudentes Barus inverso mari,
Prætiosos remos differat.
Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
Frangit tridenteis ilices.
Nec sidus atra nocte amicum appareat;
Qua tristis Orion eadit.
Quietiore nec feratur aquore,
Quam Graja vistorum manus?
Cum Pallas uillo vertit iram ab Ilio
In impiam Ajacis ratem.
O, quantus instat navitis sudor tuus,
Tibique pallor luteus,
Et illa non virilis ejulatio.
Preces & aversum ad Jovem:
Ionus uido cum remugiens sinus,
Noto carinam ruperit!
Opima quod si preda curvo littore
Porrecta mergos juveris;
Libidinosus immolabitur caper,
Et agna tempestatibus.

AD PETTIUM.

ODE XI.

*Se amore captum, non posse ad versus faciem
operam studiumque conferre.*

Peti, nihil me, sicut antea, juvat
Scribere versiculos,

Amore perculsum gravi:
Amore, qui me præter omnes, expedit
nullis in pueris,
aut in puellis urete.
Hic tertius december, ex quo destiti
Inachia furere,
Sylvis honorem decutit.
Heu me, per urbem (nam pudet tanki mali)
Falsa quanta fui!
Conviviorum & paenitet:

In queis amantem languor & silenzium
Arguit, & latere
Peritus imo spiritus.

Contraq[ue] lucrum nil valere candidum
Pauperis ingenium
Queretur appolorans tibi,
Simul calentis inverecundus deus
Pervidiore mero
Arcana promesat loco.

Quod si me is insinuet præcordijs
Libera bilis, ut hac
Ingrata ventis dividat
Fomenta, vulnus nil malum levantia;
Definet imparibus
Centare summotus pudor.

Ubi hac severus te palam laudaveram,
Julus abire domum,
Serbar incerto pede

Ad non amicos, heu, mihi postea, & heu,
Limina dura, quibus
Lombos, & infregi latus.

Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollitia,
Amor Lycisci me tenet:

Unde expedire non amicorum queant
Libera confilia.

Nec contumelie graves:
Sed alius ardor, aut pueris candide,
Aut teretis pueri,
Longam renodantis comam.

ODE XIL

In annos sedam ac fassidem, quae illas ambiiebat.

Quid tibi vis mulier nigris dignissima battis?
Munera cur mihi, quidve tabellis
Mittis, nec firmo juveni, neq; maris obiecis?
Namq; sagacius unius odor,.
Polypus, an gravis bursutis cubet hircus in aliis,
Quam canis acer, ubilatcat sis.
Quis sudor vixit, & quam malus undiq; membris
Crescit odor, cum pene soluto
Indomitam properat rabiem sedare: nec illi
Jam manet humida creta, colorg;
Stercore fucatus crocodili: ja mqq; subando
Tenta cubilia, testag; rumpit.
Vel mea cum saxis agitat fastidia verbis:
Isachia langues minus, ac me,
Isachiam ter nosc potes mihi semper ad unum.
Mollis opus. pereat male, quz te
Lesbia, quzrenti taurum, monstravit inertem,
Cum mihi Cous adesset Amyntas;
Cujus in indomito constantior inguine cervus,
Quam nova collibus arbor inheret.
Minieibus Tyriis iterata yellera lass,
Cui properabantur: tibi mempe.
Ne forer zqualeis inter conviva, magis quem
Diligeret mulier sua, quam te.
O ego non felix, quam tu fugis; ut pavet acreis
Agna lupos, & praq; leones.

AD AMICOS.

ODE XIII.

Hymenem hilariter ex incunda esse traducendum.

Horrida tempestas oculum contraxit & imbre,
Nivesque dedusunt Jovem.
Nunc mare, nunc sylva
Threicio Aquilone sonant, rapianus amici
Occasionem de die:
Lunusque virere genua,
Es decet, obducta solvatur fronte scutum,

tu vina Torquato move
Confale prefla meo.

Conea mitte loqui. Deus haec fortasse benigna
Retinet in fedem vice.

Nunc & Achæmenia

Perfundit nardo juvat: & fide Cyllenea
Levare diris pectora
Felicitatibus,

Nobilis ut grandi eocinit Centaurus alumno:
Invide mortalibus dea:
Nate puer Thetide,

Te manet Assaraci tellus, quam frigida parvi
Fundi Scamandri flumina,
Labicus & Simois.

Unde tibi redditum certo subtemine Parez
Rupere: nec mater domum
Caula te revohet.

Illuc omne malum vino cantusq; levato:
Deformis agrimoniza
Dulcibus alloquis.

AD C. MÆCENATEM.

ODE XIV.

*Phrynes amorem causam esse quonobrem pro-
missos Jambos non absolvat.*

M Ollis inertia cur tantum diffuderit imis
Oblivionem sensibus,

Pocula lethpos ut si ducentia somnos

Arente sauce traxerim,

Candido Mæcenæ, occidis suspe rogando:

Deus deus nam me yetat,

Iacpos olim, promissum carmen, jambos

Ad umbilicum adducere.

Nomalites Samio dicunt arfisse Bathyllo

Anacreonta Telum:

Qui perspicè cava testudine levit amorem

Non elaboratum ad pedem.

Uteris ipse miser, quod si non pulchrior ignis

Accendit obsecram illam.

Gande sorte tua, me libera mea, neq; uno

Contenta, Phryne: maccar.

EPODON

AD NEARAM.

ODE XV.

Non servatam ab ea fidem conqueritur,
Nox erat, & celo fulgebat Luna sereno
Inter miora sidera,
Cum tu magnorum nomen lastra deorum.
In verba jurabas mea,
Arctius, atq; cedra proceris astrinxitur illex,
Lentis adhucq; brachiis:
Dum pecori lupus, & nautis infestus Orion
Turhanet hybernum mage,
Intonsosq; agitaret Apollinis aura capillos,
Pore hunc amorem mutum,
O dolitura mea multum virtute Nezra:
Nam si quid in Placeo viri est,
Non feret affluas potiori te dare nocteis,
Et queret iratus parem,
Nec semel offensa ceder constantia forme,
Si certus intrarit dolor.
At tu quicunq; es felicior, atq; meo nunc
Superbus incedis malo:
Sis pecore & multa dives tellure licet,
Tibiq; Paclonus fuit,
Neote Pythagoræ fallant aeterna renati,
Formaq; vinas Nirea:
Enei translatos alio morebis amores:
Ait ego vicissim risero.

ODE XVI.

*Queritur bellorum civilium nullum esse finem
quare de Rep. Romana desperat, aliasq; tu
vas qd ipse petere cogitat, & aliis, ut iu
faciant, stundet.*

Aletra jam teritur bellis civilibus zetas,
Suis & ipsa Roma viribus ruit.
Quam neq; Greci valuerunt perdere Marsi,
Minacis aut Etrusca Porsena manus,
Amula nec virtus Caput, nec Spartacus acer,
Novisq; rebus infidelis Allobroxi,
Nec fera caruela domuit Germania pube.

Perstibusq; abdominalis Annibal :
 Ignia perdeamus devoti sanguinis astas :
 Peritos rursus occupabitur solum
 Barbarus, heu, cineres insister vicit : & urbem
 Eques fontane verberabit ungula.
 Quam carent ventis, & solibus, offa Quirini,
 Nefas videre, dissipabit insolens.
 Forte, quid expedit, communiter, aut melior pars
 Malis carere querit laboribus.
 Nulla sit hac potior sententia (Phocorum)
 Vult profugit execrata civitas,
 Apes, atque Lareis patios, habitandaq; sana
 Apris reliquit, & rapacibus lupis)
 Ite, pedes quoqu; ferent: quoqu; per undas
 Notus vocabit, aut protervus Africus.
 Sie placet : an melius quis habet suadere ? secunda
 Ratem occupare quid moramur alite ?
 Sed juemus in hęc : Simul imis saxa renarint
 Vatis levata, ne redire sit nefas :
 Non conversa domum pīgeat dare linteā, quando
 Padus Matina laverat cacumina.
 Irmare seu celsus procurterit Apenninus,
 Novaq; monstra junxerit libidine
 Minus amor, juvet ut tigris subfidece ceryis :
 Adulteretur & columba milvio :
 Credula nec fulvos timeant armenta leones,
 Ametq; salsa lavis hircus aquora.
 Hoc & que peccarunt redditus abscondere dulcis,
 Namus omnis execrata civitas.
 Aut pars indocili melior grege : mollis & expes
 Inominata per primat cubilia.
 Vos, quibus est virtus, muliebrem tollite ludum,
 Brusca prater & volate littora.
 Nos manet Oceanus circumvagus, arva, beata
 Petamus arva, divites & insulas :
 Reddit ubi Cererē tellus inarata quotannis,
 Et imputata floret usque vincas,
 Germinat & nunquam fallentis termes oliv;
 Suamq; pulla ficus ornas arborem.
 Melia eava manant ex ilice : montibus altis
 Levis crepante sympha defit pede.
 Illic injusis veniunt ad mulcra capella.

Refertque tenta greci amicis ubera :
 Nec vespertinus circumgemit artus ovile,
 Nec intumescit alta viperis humus.
 Pluraque felices mirabimur, ut neque largis
 Aquosus Eurus arva radat imbris,
 Pinguia nec siccis urantur semina glebis;
 Utrumque rege temperante colitum.
 Non huc Argoo contendit remige pinus,
 Neque impudica Colchis intulit pedem.
 Non hue Sidonii torserunt cornua nautae,
 Laboriosa nec cohors Ulyssci.
 Nulla nocent pecori contagia : nullius astri
 Gregem zeluosa tollit impotencia.
 Juppiter illa pize secrevit littora genti,
 Ut inquinavit are tempus aureum,
 Are, dehinc ferro duravit secula, quorum
 Piis secunda vate me datur fuga.

AD CANIDIAM. ODE XVII.

*Petit, ut fibi iugoscat. Eam autem dum Gallo
 deri placare, gravissime & acerbissime vel-
 cat, atque adeo lacerat.*

Am jam efficaci do manus scientie
 Supplex: & oro regna per Proserpinam:
 Per & Diana non movenda numina,
 Per atque libros carminum valerium
 Refixa celo devocare fidera,
 Canidia, parce vocibus tandem sacris.
 Cirumque retro volve, volve turbinem.
 Movit nepotem Telephus Nereium,
 In quem superbus ordinarat agmina
 Mylorum, & in quem tela acuta orserat
 Unxere matres sua addictum feris
 Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem,
 Postquam relictis membris rex procidit,
 Heu, pervicacis ad pedes Achillei.
 Setosa duris exnere pellibus
 Laboriosi remiges Ulyssci,
 Volente Circé, membra tunc mens & sensus
 Relatus, atque notus in vultus honor.
 Dedi satis superque peniarum tibi

Amarata nautis multum & institutoribus.
Fugit joyentas, & verecundus onus
Reliquit ossa pelle amicta luctuosa.
Tuis capillius albus est odoribus.
Nullum à labore me reclinat otium,
Urget diem nox, & dies noctem: neq; est
Levare tenta spiritu præcordia.
Ergo negatum, vincor, ut credam miser,
Sabella peccus inerepare carmina,
Caputq; Marsa dissilire nania.
Quid amplius vis: ô mare, & terra, ardeo,
Quantum neq; arro delibutus Hercules
Nessi exore: nec Sicana servida
Furens in Atna flamma. tu, donec cinis
Injuriosis aridus ventis ferar,
Cales venenis officina Colchicis.
Qua finis, aut quod me manet stipendum?
Ellare: jussas cum fide poemas tuam:
Paratus expiare, seu poposceris
Centum juvencos, siue mendaci lyra
Voles sonari: tu pudica, tu proba
Perambulabis astra fidus aureum.
Infamis Helenæ Castor offensus vice,
Fraterq; magni Castoris, vieti prece
Adempta vati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) solve me dementia.
O nec paternis obsoleta sordibus,
Nec in sepulchris pauperum prudens anus
Novendialeis dissipare pulveres.
Tibi hospitale peccus, & puræ manus,
Tuusq; venter partum ejus: & tuo
Cruore rubros obstetrix pannos lavit,
Uincumq; fortis exsiliis puerpera.

CANIDEÆ RESPONSIΩ.

Qua offendit, se nulla precibus extirari, nulla
ratione placari posse.

Quid obseratis auribus fundis preges?
Non saxe nudis surdiora navitis
Neptunus alto tundit hybernus salo.
Innotus ut tu riferis Cotytta
Vulgata, sacrum libeni Cupidini?

C A R M E L I N

At Esquilini pontifex venesci
Impune ut urbem nomine impleris meos
Quid proderit ditassem Pelignas annus,
Velociusve miserrisse toxicum,
Si tardiora fata te votis manent?
Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
Novis ut usq; suppetas doloribus.
Opeat quietem Pelopis infidus pater,
Egens benignz Tantalus semper dapis.
Optat Prometheus obligatus aliti,
Optat supremo colloquere Sisyphus
In monte faxum: sed vetant leges Jovis,
Voles modo altis de filire turribus,
Modo ense pechus Norico recludere:
Frustraq; vincia gutturi ne ctes tuo,
Fastidiosa tristis zgrimonia,
Vestabor humeris tunc ego inimicis eques.
Mezq; terra cedet insolentiz.
An, que movere cereas imagines,
(Ult ipse nosti curiosus) & polo
Deripere Lunam vocibus possim meis,
Possim crematos excitare mortuos,
Desideriq; temperare poculum:
Plorcs artis in te nil habentis exitum.

Q. H O R A T I I
F L A C C I
C A R M E N
S E C U L A R E.

Pro Imperio Romani incolamitate.

PHaebit, sylvarumq; potens Diana,
Lucidum exli decus, o colendi
Semper, & culti, date que precamur
Tempore sacro,
Quo Sibyllini monuere versus,
Virgines lectas, puerosq; caffos,
Diri, quibus septem plauere colles,
Dicere carmen.

S E C U L A R E

Aene Sol, curru nitido diem qui
Procurat, & celas, aliusq; & idem
Vulcanus; possit nihil urbe Roma
Visere majus.

Nec maturos aperire partus,
Iulus Ilythia, tuere matres:
Nec tu Lucina probas vocari,
Seu genitalis.
Diva, producas sobolem, patrumq;
Prosperes decreta super jugandis
Numinis, prouisq; novae feraci
Lege marita.

Cetus ut denos decies per annos
Orbis & cantus referatq; ludos,
Ter die claro, totiesq; grata
Nocte frequentes.

Vix veraces cecinisse Parca,
Quod semel dictum est, stabilisq; rerum
Terminus servet, bona jam peractis
Jungite fata.

Ferolis frugum, pecorisq; tellus
Spica donet Cererem corana.
Nutriant fortis & aquæ salubres,
Et Jovis aura.

Quodito mitis placidusq; telo
Applices audi pueros Apollo:
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas.

Romæ vestrum est opus; Iliosq;
Iimus Etruscum tenuere turmæ,
Jolla pars mutare Larcis, & urbem
Sospite cursu;

Cui per ardensem sine fraude Trojam
Castus Æneas patriæ superstes
Liborum munivit iter, daturus
Plura reliquias;

Dii probos mores docili juventz,
Dii senectuti placidæ quietem,
Romæ genti date, remque, problem-
que & decus omne.

Quis vos bobus veneratur albia
Quia Anchisa Venerisq; sanguis

Impetus

CHARMUS SECULARE.

Imperet bellante prior, jacentem
Lenis in hostem,
Jam mari, terraq; manus patenteis
Medus, Albanaq; timet secureis :
Jam Scythæ responsa petunt, superbi
Nuper & Indi.

Jam fides, & pax & honor, pudorq;
Priscus, & neglecta redire virtus.
Audet : appetitq; beata plena
Copia cornu.

Augur, & fulgente decorus artu
Phœbus, accepitusq; novem Camenæ,
Qui salutari levat arte sessos
Corporis armis :

Si Palatinas videt equus arcis
Remq; Romanam, Latiumq; felix,
Alterum in lustrum, meliusq; semper
Promonet suum.

Quæq; Aventinum sebet, Algidumque,
Quindecim Diana preces virorum
Curet : & votis puerorum amicas
Applicer aurcis.
Hæ Jovem sentire, deosq; condos,
Spem bonam, certamq; domum reporto,
Dodus, & Phœbi chorus & Diana
Dicere laudes.

F I N I S.

Q U I N T I
H O R A T I I
 F L A C C I ,
 S E R M O N U M
 L I B R I I V .

*Quorum duo Satyrorum, vulgo duo Epi-
 tolarum inscribantur.*

Q. H O R A T I I
F L A C C I
 S A T Y R A R U M
 L I B E R I .

S A T Y R A L

Qui sit Maenae, ut nemo, quam sibi sortita
 Sea ratio dederit, seu pars obiecserit, illa
 Contentus vivat: laudet diversa sequentia:
 O fortunati mercatores, gravis annis
 Miles ait multo jam fradus membra labore-
 Contra mercator, navim jastantibus Austris,
 Militia est potior: quid enim si concurritur e horum
 Momento aut cito moes venit, aut victoria lata.
 Agicolum laudat juris legumq; peritus,
 Sub-galli causam consultor ubi offra pulsat.
 Ille, datis radib; qui rare extrados in urbem est,
 Iohi felices vivente is clamat in urbe:
 Castra de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
 Professare valent Fabium. nocte moter, audi
 Qui rem deducam, si quis Deus, illi ego dicar,

JUN

Jam faciam, quod vultis : eris tu, qui modo miler,
 Mercator: tu consultus modo, rusticus. hinc vos,
 Vos hinc mutatis discedite partibus, ejā
 Quid statis ? nolint. atqui licet esse beatis,
 Quid causz est, merito quin illis Juppiter ambas
 Iratus buccas inflet ? neque se fore posthac
 Tam facilem dicat, votis ut præbeat aurum ?
 Præterea, ne sic, ut qui jocularia, ridens
 Percurram : quanquam ridentem dicere verum
 Quid vetat, ut pueris olim dant crustula blandi
 Doctores, elementa velint ut discere prima.
 Sed tamen amoto quzramus seria ludo.
 Ille gravem duro terram qui vertit arato,
 Persidus hic capo, miles, nauizq; per omne
 Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
 Sese ferre, senes ut in otia tuta recedant,
 Ajunt, cum sibi sint congesta cibaria, sicut
 Parvulas, nam exemplo est, magni formica laboris,
 Oce trahit quodcumq; potest, atque addit acervo,
 Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
 Quz, simul inversum contigit Aquarius annom ;
 Non usquam prosepit, & illis uititur ante
 Quæfitis sapiens. cum te neq; fervidus zeffis
 Dimoveat lucro, neq; hyems, ignis, mare, ferrum
 Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter :
 Quid juvat immensum te argenti pondus, & auri
 Furtim de fossa timidum deponere terra ?
 Quod si comminus, vilem redigatur ad assem.
 At, ni id sit, quid habet pulchri constructus acervus ?
 Millia frumenti tua triverit area centum,
 Non tuus hoc capiet venter plus, quam meus: ut si
 Reticulum panis venaleis inter onusto
 Forte vehas humero, nihil plus accipias, quam
 Qui mil portarit. vel dic, quod referat intra
 Naturæ fineis viventi, jugera centum, an
 Mille aret. at suave est ex magno tollere acervo,
 Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquas,
 Cur tua plus laudes cum eris granaria nostris ?
 Ur, tibi si sic opus liquidi non amplius urna,
 Vel cyathio : & dicas, magno de flumine mallem,
 Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere, eo sit,
 Plenior ut si quos delectet copia justo,

Qua ripa simul avulsos ferat austus acer.
 Simul tantulo eget, quanto est opus, is neq; limo
 subratam haurit aquam, neq; vitam amittit in undis.
 Si bona pars hominum decepta cupidine falso,
 Quid satis est, inquit: quia tanti, quantum habeas, sis,
 Quid facias illi si jubeas miserum esse libenter,
 Quatenus id facit; ut quidam memoratur Athenis
 Indidus, ac dives, populi contemnere voces
 Solitus: Populus me sibilat: at mihi plaudo
 Et domi, simul ac nummos contemplor in arca.
 Tantus a labris sitiens fugientia captat
 Vinea, quidrides? mutato nomine, de te
 Nulla narratur. congestis undiq; saccis
 Informis inhians, & tanquam parcere sacris
 Oferis, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
 Ne quis quid valeat nummus, quem praebeat usum?
 Panis ematur, olus, vini sextarius: adde,
 Quis humana sibi doleat natura negatis.
 Ad vigilare metu exanimem, noctesq; diesq;
 Formidare malos fures, incendia, servos,
 Ne te complicant, fugienteis: hoc juvat si horum
 Semper ego optarim pauperissimus esse bonorum.
 At si condoluit tentatum frigore corpus,
 Aut aliis casuis lecto te affixit; habes, qui
 Medicat, fomenta paret, medicum roget, ut te
 Secundet, ac reddat gnatis, carisq; propinquis.
 Non mor salvum te vult, non filius; omnes
 Vici osterunt, noti, pueri, atq; puellae.
 Miraris, cum tu argento post omnia ponas
 Si nemo præstet, quem non merearis, amorem?
 At si cognatos, nullo natura labore
 Quostib; dat, retinere velis, servareq; amicos;
 Infelix operam perdas: ut si quis asellum
 In campo doceat parentem currere frenis.
 Deniq; sit finis querendi; cumq; habeas plus,
 Prosperiem metuas minus, & finire laborem
 Incipias, parto quod avebas: nec facias, quod
 Undevis quidam, non longa est fabula, dives
 Ut menescetur nummos; ita sordidus, ut se
 Non usquam servo melius vestiret: adusq;
 Supremum tempus, ne se prouria vixtus
 Optimiceret, metuebat. at hunc liberta securi

Divisit medium, fortissima Tyndaridarum.
Quid mihi igitur suades, ut vivam Maxius? aut si,
Ut Nomentanus? pergis pugnancia secum
Frontibus adversis compondere. non ego avarum
Cum vero te fieri vappam jubeo, ac nebulosum,
Est inter Tanaim quiddam, sacerumq; Vilelli.
Est modus in rebus, sunt certi deniq; fines,
Quos ultra, citraq; nequit consistere regnum.
Illiuc unde abi, redeo, nemor' ut avagus
Se probet, ac porius laudet diversa sequenteis,
Quodq; aliena capella gerat distentius uber
Tabeleat, neq; se majori pauperiorum
Turba comparet: hunc atq; hunc superare laboreis
Sic festinanti semper locupletior obstat.
Ut cum carteribus missos rapit unguia curus,
Instat equis auriga, suos vincentibus, illorum
Prateritum temnens extremos inter cunctem
Inde sit, ut raro, qui se vixisse beatum
Dicat, & exasto contentus tempore vita
Cedat, uti conviva satum reperire queamus.
Jam satis est: ne me Crispini serinia lippi
Compilasse putes, verbū non amplius addam.

S A T Y R A I I .

AMbubajatum collegia, pharmaeopolis,
Mondici, mirm, balathrones: hoc genus omni
Mestum ac sollicitum est cantoris morte Tigelli.
Quippe benignus erat. contra hic, ne prodiguseat.
Dicatur, metuens, inopi dare nolit amico,
Frigus quo duramq; famem depellere possit.
Hunc si percunsteris, avi cur atq; parentis
Præclaram ingrata stringat malus ingluvje rem.
Omnia conductis coemens obsonia nummis:
Sordidus atq; animi quod parvi nolit haberi,
Respondet. Iandatur ab his, culpatur ab illis.
Fusidius tappaz famam timeret ac nebulonis,
Dives agris, dives possitis in fenore nummis,
Quinas hic capiti mercedes exsecat, atque
Quanto perditior quisq; est, tanto actius urget.
Nomina se datur, modo sumpta veste virili.
Sub patribus duris tironum, Maxime, quis non,
Juppiter, exclamat, simul atq; audivit: at in se

Non quibus sumptuum facit. hic, vix credere posis,
quam sibi non sit amicus : ita ut passet ille, Terenti
libala quem misorum gnato vixisse fugato
Indicit, non se pejus cruciaverit, atq; hic,
Si quis nunc querat, quo res hac pericnet. illue,
Dum vitant stulti vita in contraria currunt.
Malchimus tunicis de missis ambulat : est qui
Ingen ad obscenum subductis usq; facetus.
Paludos Rufius olet, Gorgonius hircum.
Nil medium est. sunt qui solint tetigisse, nisi illes,
Quarum subsita talor tegat infixa veste.
Contra, aliis nullam, nisi oculi in fornice stantem.
Quidam notus homo cum exiret fornice, macte
Virtute esto, inquit sententia dia Catonis.
Nam simul ac venas inflavit tetra libido,
Huc juvenes equum est descendere, non alienas
Per molere uxores. nolim laudarier, inquit,
Lie me, mirator cumni Copiennius albi.
Audire est opera pretium, procedere refle
Qui matris non vult, ut omni parte laborent;
Utque illis multo corripa dolore voluptas,
Atque hec tara eadat dura inter sapie pericula.
Hic se precipitem testo dedit : ille flagellis
Ad mortem casus ; fugiens hic desidit acrom
Prædonum in turbam : dedit hic pro corpore nummos,
Hunc permixerunt calones. quin etiam illud
Accidit, ut cuidam testeis caudamque salacem
Demeteret ferrum. jure omnes: Galba negabat.
Tutor at quanto merx est in clavis secunda ?
Libertinarum dien. Sallustius in quas
Non minus insanit, quam qui mechatar. at hic si,
Qua res, qua ratio suaderet. quoq; modeste
Munifico esse licet, veller bonus, atq; benignus
Est; daret quantum satis esset, nec sibi damno,
Dedecorit; foret : verum hoc se amplectitur uno.
Hoc amat, hoc laudat : matronam nullam ego tango :
Ut quondam Marcius armator Originis ille,
Qui patrium mimis donat fundumq; laremque.
Nil fuerit mi. inquit, cum uxoribus inquam alienis.
Verum est cum mimis, est cum meretricebus : unde
Fama malum gravius, quam res, trahit. an tibi abunde
Personam facis est, non illud, quidquid ubiq;

Officit,

Officit, evitare : Bonam deperdere famam,
Rem patris obliudire, malum est ubi cunq; quid inter-
est, in matrona, ancilla peccave rogata :
Vilius in Fausta Syllæ gener, hoc miser uno
Nomine deceptus, postas dedit usq; superq;
Quam satis est, pugnis cæsus, ferroq; petitus,
Exclusus fore, cum Longarenus foret intus.
Huic si mutonis verbis mala tanta videntis
Diceret hæc animus, quid viñ tibi : nunquid ego à te
Magno prognatum deposco consule cunnum,
Velatumq; stola, mea cum conferboit ira :
Quid responderet magno patre nata puella est.
At quanto meliora moner, pugnantiq; illis
Dives opis natura sux : tu si modo recte
Dispensare velis, ac non fugienda petendis
Immiscere ; tuo vitio, rerumne labores,
Nil referre putas : quare, ne peniteat te,
Desine matronas sectari : unde laboris
Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus.
Nee magis huic inter niveos, virideisq; lapillos,
Sit licet hoc Chærinte tuum, tenerum est femur, aut cru-
Rectius, atq; etiam melius persæpe togatæ.
Adde hue, quod mercem sine fucis gestat : aperte,
Quod venale habet, ostendit : nec, si quid honesti est,
Jactat, habetq; palam : quærit quo turpia celet.
Regibus hic mos est, ubi equos mercantur, operios
Inspiciunt : ne, si facies, ut sepe, decora,
Molli fulta pede est, emptorem inducat hiantem,
Quod pulchræ clunes, breve quod caput, ardua cervis.
Hoc illi recte : ne corporis optima Lynceis
Contemplere oculis: Hypsæ excior, illa
Quæ mala sunt, speles. ô crus, ô brachia : verum
Depygis, nasuta, brevi latere, ac pede longo est.
Matronæ præter faciem nil cernere possis.
Cetera, ni Catia est, demissa veste tegentis.
Si interdicta petes, vallo circumdata, (nam te
Hoc faciet insatum) multæ tibi tum officient res :
Custodes, leæca, cinistones, parasitæ,
At talos stola demissa, & circumdata palla ;
Plurima quæ invideant pure apparere tibi rem.
Altera nit obstat: Cois tibi pene videre est,
Ut nudam : ne curre malo, ne sit pede turpi ;

deciri possis oculo latus. an tibi mavis
 infidas fieri, pretiumq; avellier, ante,
 Quam mercem offendit leporum venator, ut alta
 In sine sedatur, possum sic tangere nobis.
 Cesar, & apponit: meus est amor huic similis: nam
 Transvolat in medio posita, & fugientia capeat.
 Nescie versiculis speras tibi posse dolores.
 Atque astus, curasq; graveis e pectori petiti?
 Nunc cupidinibus statuit natura modum, quem,
 Quid latra sibi, quid sit dolitura negatum,
 Quod plus prodest, & inane abscindere soldo si
 Tibi cum frances urit fisis, aurea quigris
 Simila: sum esuriens fastidis omnia, prater
 Prosternit, rhombumq; tument tibi cum inguina, num si
 Scilla, aut verna est pristo puer, impetus in quem
 Traxisse sat, malis tentigine rumpi?
 Ne ego: namq; parabilem amo Venerem, facilemq;
 Illam, post paulo. sed pluvis, si exierit vir,
 Hinc hinc, Philodemus ait: sibi, que neq; magno
 Sit pretio, neq; cunctetur, cum est jussa, venire.
 Cauda, rectaq; sic: munda hadensis, ut neq; longa,
 Nec magis alba velit, quam det natura, videri.
 Ne abi supposuit deinceps corpus mihi lavum;
 Ita, & figura est: dominen quodlibet illit.
 Inverter, ne dum fatio, vir rure recessat,
 Ima frangatur: latret canis, undiq; magno
 His domus strepitu resonet: scilicet pallida lesto
 Bellat mulier: miseram se conscientia clamet:
 Crimis haec metuat, doti deprensa, egomet mihi
 Nicto tunc tunc fagiendum est, ac pede nudo:
 De nimbi perenni, atti pyga, aut deniq; fama
 Invendendi miserum est: Fabio vel judice vincam.

S A T Y R A III.

Omnibus hoc viciom est cantoribus, inter amicos
 Ut nunquam indicent animum cantare, rogati:
 Nisi unquam defiant. Sandus habebat
 Tigellius hoc. Cesar, qui cogere posset,
 Si peteret per amicitiam patria, aeq; suam, non
 Unquam proficeret: si collibuisse, ab ovo
 Que ad mala citaret, Io-Baetis, modo summa
 Et, modo hac resonat que chordis quatuor ima-

Nil æquale homini fuit illi : sepe velut qui
 Currebat fugiens hostem : per sepe velut qui
 Junonis sacra ferret. habebat sepe ducentos,
 Sepe decem servos : modo reges, atq; tetrarchas.
 Omnia magna loquens. modo, Sit mihi mensa triplex.
 Concha salis puri, & toga, quæ defendere frigus,
 Quamvis crassa, queat. decies centena deditis.
 Huic parco paucis contento : quinq; diebus
 Nil erat in loculis. noctes vigilabat ad ipsum
 Mane : diem totum sterrebatur. nil fuit unquam
 Sic impär sibi. nunc aliquis dicat mihi : quid tu?
 Nullane habes vitia & immo alia, haud forrassé minores.
 Mænius absentem Novium cum carperet : heus tu,
 Quidnam ait, ignoras te? an ut ignotum dare nobis
 Verba putas & egomet mi ignosco, Mænius inquit.
 Stultus, & improbus hic amor est, dignusq; notari.
 Cum tua pervideas oculis mala lippus insuntis,
 Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
 Quam aut aquila, aut serpens Epidauriusq; actibi
 Evenit, inquirant vitia ut tua rursus, & illi.
 Iracundior est paulo, minus aptus acutis
 Naribus horum hominum : rideri possit, eo quod
 Rusticus tonso toga defluit, & male laxus
 In pede calcet barret, at est bonus, ut melior vir
 Non aliis quisquam: at tibi amicus: at ingenium ingens
 Inculto latet hoc sub corpore. deniq; te ipsum
 Concute, num qua tibi vitiorum infeyerit olim
 Natura, aut etiam consuetudo mala. namq;
 Neglectis urenda filix innascitur agris.
 Illuc prævertamur : amatorem quod amica
 Turpia decipiunt cæcum vitia, aut etiam ipsa hæc
 Delestant : veluti Balbinum polypus Ago:
 Vellem in amicitia sic erraremus : & isti
 Errori nomen virtus posuisset honestum.
 At, pater ut gnati, sic nos debemus amici,
 Si quod sit vitium, non fastidire. strabonem
 Appellat petum pater: & pullum, male parvus
 Si cui filius est: ut abortivus fuit olim
 Sisyphus. hunc varum, distortis cruribus, illum
 Balbutit scurum, pravis fultum male talis.
 Parcius hic vivit: frugi dicatus. ineptus
 Et jactantior hic paulo est: concinnus amicis

Volunt ut videatur. at est truculentior, atq;
Plus quo liber : simplex, fortisq; habeatur.
Tardior est: acreis inter numeretur, opinor,
Hoc res & jungit, juctos & servat amicos.
Nos virtutes ipsas invertimus, atq;
Incurum copimus vas incrustare. probus quis
Nobiscum vivit : multum est demissus homo. illi
Tardo, cognomen pinguis damus. hic fugit omnis
Infidias, nulliq; malo latu obdit apertum,
Cum genus hoc inter vitæ versetur, ubi actis
Ividia, atq; vigent ubi crimina : pro bene sano,
Actum incauto, fœtum, astutumq; vocamus.
Simplior si quis, qualcum me szpe libenter
Obulerim tibi Meccenas, ut forte legentem
Aut tacitum impellat, quovis sermone molestus,
Communi sensu plane caret, inquimus. eheu,
Quam temere in nosmet legem sancimus iniquam.
Nam vitiis nemo sine nascitur : optimus ille est,
Qui minimis urgetur. amicus dulcis, ut æquum est,
Cum mea compenset vitiis bona, pluribus hisce,
Si modo plura mihi bona sunt, inclinet : amari
Si volet : hac lege in trutina ponetur eadem.
Qui, ne tuberibus propriis offendat amicum
Postulat : ignoscat verrucis illius. æquum est,
Peccatis veniam poscentem, reddere rursus.
Denique, quatenus excidi penitus vitium iræ,
Cetera item nequeunt stultis hærentia : cur non
Ponderibus, modulisq; suis ratio utitur, ac res
Ut quæq; est, ita supplicijs delicta coercet ?
Si quis cum servum, patinam qui tollere jussus,
Semel pisceis, tepidumq; ligurierit jus,
In cruce suffigat : Labrone insanior inter
Sanos dicatur : quanto hoc furiosius, atq;
Majus peccatum est : paulum deliquit amicus,
Quod nisi concedas, habeare insuavis, acerbis :
Odisti, & fugis, ut Drusonem debitor eris:
Qui nisi cum tristes misero venere Calenda,
Mercedem aut nummos unde unde extricat : amaras
Porreto jugulo, historias, captivus ut audit.
Comminxit lectum potus, mensave catillum
Evandri manibus tritum dejecit : ob hanc rem,
Aut positum ante mea quia pullum in parte catini

SAINTARUM

Sustulit esuriens, minus hinc jacundus amicus
Sit mibi & quid faciam, si furtum fecerit: aut si
Prodiderit commissa fide, Iponsumve negarit &
Quem paria esse fere placuit peccata, laborant,
Cum ventum ad verum est; sensus, moresq; repugnat
Atque ipsa utilitas justi prope mater, & qui.
Cum prorepserunt primis animalia terris,
Mutam & turpe pecus, glandem, atq; cubilia propria,
Unguis, & pugnis, dein fustibus, atq; ita potro
Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus:
Donec verba, quibus voces, sensus; notarent,
Nominaque invenire; debine absistere bello,
Oppida cooperant munire, & ponere leges;
Ne quis fur esset, ne latro, ne quis adulter.
Nam fuit ante Helenam cunctus teterrima belli
Causa: sed ignotis perierunt mortibus illi,
Quos Venerem incertam rapiente, more ferarum
Viribus editior exdebat, ut in grege taurus.
Jura inventa metu injusti fateare necesse est;
Tempora si, fastosq; velis evolvere mundi.
Nec natura potest justo secernere iniquum;
Dividit ut bona diversis, fugienda petendis:
Nec vincet ratio hoc, tantundem ut peccet, idemq;
Qui tenero cauleis alieni fregerit horti,
Et qui nocturnis Divam sacra legerit. Adsit
Regula, peccatis quæ poscas irroget aquas;
Ne scutica dignum, horribili sectore flagello,
Nam, ut ferula cedas meritum maiora subire
Verbera, non vereor, cum dicas esse partes res
Furta lagociniis, & magnis parva minetis
Falce recisurum simili te, si tibi regnum
Permittant homines. Si dives, qui sapiens est,
Et sutor bonus, & solus formosus, & est rex;
Cur opreas quod habes & non nosti, quid pater, inquit,
Chrysippus dicat: sapiens crepidas sibi minuant,
Nec soleas fecit, sutor tamen est sapiens. quo &
Ut, quamvis tacet Hermogenes, canto: tamen, atque
Optimus est modulator: ut Alfenus valet, omni
Abiecto instrumento artis, clausaque taberna.
Sutor erat: sapiens operis sic optimus omnis
Est opifex: sic rex solus. vellunt tibi barbam
Lascivi pueri: quos tu nisi fuste coerces,

geris turba circum te stante, miseros
 & latras, magnorum maxime regum.
 longum faciam: dum tu quadrante lavaui
 ibis, neq; te quisquam stupator, inceptum
 per Crispinum, sedabitur: & mihi dulces
 dulceni, si quid peccavero stulos, amici:
 me vicem illorum patiar delicia libenter,
 virtutis magis viam te rege beatus.

SATYRA IV.

Upolis atq; Cratinus, Aristophanesq; poëta,
 Atque alii, quorum comedia prisca virorum est:
 quis erat dignus describi, quod malus, aut fur,
 mod machus foret, aut siccarius, aut alioqui
 vinosus, multa cum libertate norabant.
 Et omnis pender Lucilius, hosce securus,
 tuis tantum pedibus, numerisque, facetus,
 ante naris, duros componere versus:
 non fuit hoc viciosus: in hora sepe ducentos,
 magnorum, versus dictabat, manus pede in uno-
 m fueret, luctulentus erat quod tollere velles.
 plus, atq; piger scribendi ferre latorem,
 scribendi recte: nam ut multum, vil moror, ecce
 quispius minimo me provocat: accipe, si vis,
 accipe jam tabulas. detur nobis locus, hora,
 Moides: videamus uter plus scribere possit.
 si bene fecerunt, iropis me, quandoq; pulilli
 auerunt animi, raro & perpaucia loquenti e.
 Ita conclusas hircinis follibus auras
 illoque laborantes, dum ferrum molliat ignis,
 illo mavis, imitare. beatus Fannius, ultro
 elatis capsis, & imagine, cum mea pemo
 scripta legat, vulgo recitare timentis, ob hanc rem
 quod sunt, quos genus hoc minime juvat: utpote plureis.
 alpari dignos. quemvis media cruce turba:
 aut ob avaritiam, aut misera ambitione laborant.
 sic imparum insanit amoribus, hic puerorum:
 hunc caput argenti splendor: super Albius pere:
 sic mutat merces surgente à Sole, ad eum quo
 Vespertina tepet regio: quin per mala præcep-
 tur. uti pulvis collectus turbine, ne quid
 summa desperdat membris, aut ampliet ut rem.

S A T Y R A R U M

Omnis hi metuunt versus: odere poetas.
Fenam habet in cornu, longe fuge, dum modo rixam.
Excusat sibi, non hic cuiquam parcer amico.
Et, quodcumque semel chartis illeverit, omnes
Gesset à furo re deuentes scire, lacuque,
Et pueros, & anus, agendum pauca accipe contra.
Primum ego me illorum, dederim quibus esse poetas
Excerptam numero, neque enim concludere versum.
Dixeris esse satis: neque si quis scribat, uti nos,
Sermoni propiora, putas hunc esse poetam.
Ingenium cui sit, cui mens divinior, atque os
Magna sonaturum, des nominis hujus honorem.
Idcirco quidam, comedia, necne poema
Esset quasivere, quod aer spiritus, ac vis
Nec verbis, nec rebus inest nisi quod pede certo.
Differt sermoni, sermo merus: at pater ardens
Savit, quod meretrice nepos insanus amica.
Filius, uxorem grandi cum dote recuset,
Ebrius &, magnum quod dedecus, ambulet ante
Noctem cum facibus: numquid Pomponius istis
Audiret leviora, pater si viveret ergo
Non satis est puris versum prescribere verbis,
Quem si dissolvat, quivis stomachetur eodem,
Quo personatus pacto pater. his, ego que nunc,
Olim quo scriptis Lucilius, cripias si
Tempora certa, modosq; & quod prius ordine verbis
Posterius facias, præponens ultima primis;
Non ut si solvas, postquam discordia tetra.
Bellis ferratos postea, portataq; refregit;
Invenias etiam disiecti membra poetas.
Hastenus hec: alias, justum sit necne, poema.
Nunc illud tantum quoram: meritone tibi sit
Suspustum genus hoc scribendi. Sulcius aer
Antibular, & Caprius, rauci male, cumq; libellis:
Magous ut riq; timor latronibus. at bene si quis,
Et vivat puris manibus, contemnat utrumq;.
Ut sis tu similis Cæli, Byrrhiq; latronum,
Non ego sim Capri, neq; Sulci, cur metuas me.
Nulla taberna meos habeat neq; pilæ libellos,
Quicis manus insudet vulgi, Hermogenisq; Tigelli.
Non recito cuiquam, nisi amici, idq; coactus:
Non ubi vis, coramyc quibus libet. in medio qui

Script

...a loro recitent, sunt multi, quicq; lavantes.
velocius voci resoat conclusus: inancis
vivat, haud illud querentes, num sine sensu,
amore num faciant alieno. Izdere gaedes,
as, & hoc studio pravus facis. unde petitum
in me jacisi est auctor quis denique eorum,
nam quibus: absentem qui rodit amicum,
nos defendit alio culpane; solutos
captat risus hominum, famamq; dicacis;
tare qui non visa potest, commissa tacere
prosequit, hic niger est, hunc tu Romane caveret.
tribus lectis videas cenare quaternos:
libus unus avet quavis adspersere cunctos,
marsum, qui prabet squam, post, hunc quoq; potus,
multa cum verax apertit pectoralia Liber,
mibi comis, & urbanus, liberq; videtur
monigris. ego si risi, quod inceptus
filios Refillus olet, Gorgonius hircum;
nisi, & mordax videor tribus mentio si qua
Capitolini furtis injecta Petilli
coram sue rit: defendas, ut tuus est mos.
Capitolinus convictore suis amico-
i puer est, caufaq; mea permulta rogatus
sit, & incolunis Iator quod vivit in urbe.
tamen admiror, quo pacto judicium illud
erit. hic nigris succus lolliginis, huc est
lugo mera. quod vicium procul absore chartis.
no; animo prius, ut si quid promittere de me
habet aliud. vere promitto. liberius si
novo quid, si forte jacobius, hoc mihi juris
cum venia dabis. insuevit pater optimus hoc me
si fugerem exemplis vitiorum quaq; notando,
cum me hostaretur, parce, frugaliter, atq;
niverem uti contentus eo quod mi ipse parasset:
hunc vides. Albi ut male vivat filius, utq;
hucus inops: magnum documentum, ne patriam rent
Iudere quis velit. a turpi meretricis amore
cum deterreret: Sedani dissimilis sis.
Ne sequerer monachas, concessa cum Veneri uti
possem: depensi non bella est fama Treboni,
Achae sapiens, virtutu quidq; petiu-
lit melius, causas reddet tibi. mi satis est, si

S A T Y R A A D M I N

Traditum ab antiquis morem servare, tuumque,
Dum custodis eges, vitam, famamq; tueri
Incolumem possum. simulac duraverit aras.
Membra, animumq; tuum, nabis sine cortice. sic me
Formabat puerum dictis : &, sive jubebat,
Ut facerem quid, Habes autrem, quo facias hoc,
Unum ex iudicibus selectis objicisbas :
Sive vetabat, an hoc inhonestum, & mutile factu
Nec ne sit, addibites, sagres rumore male cum
Hic atq; ille : svidos vicinum fumus ut agnos
Exanimas, mortisq; metu sibi patere cogit
Sic teneros animos aliena opprobria sepe
Absterrent vitiis. ex hoc ego sanus ab illis
Perniciem quocunq; ferunt ; mediocribus, & queis
Ignoscas, vitiis tenet, fortassis & istius
Largiter abstulerit longa pta, liber amicis,
Confilium proprium, neq; enim, cum lectulus, aut
Porticus excepit, defum mihi, rectius hoc est :
Hoc faciens, vivam melius : sic dulcis amicis
Occurram : hoc quidam non belle. nunquid ego illi
Imprudens olim faciam similes hac ego metum
Compressis agito labris. ubi quid datur eti,
Illudo chartis. hoc est mediocribus illis
Ex vitiis unum : cui si concedere nolis,
Multa poëtarum veniat manus, auxilioque
Sit mihi : nam muleo plures sumus : ac veluti te
Judici cogimus in trans concedere turbam.

S A T Y R A V.

Egressum magna, me accepit Attica, Roma,
Hospitio modico : rhetor comes Heliodorus
Graecorum longe doctissimus : inde Poem Appi
Differtum nautis, cauponibus atque malignis.
Hoc iter ignavi divisimus altius, ac nos
Præcinctis unius minus est gravis Appia tardis.
Hic ego propter aquam, quod erat deterrima, veni
Indico bellum, cennatis haud animo a quo
Expectans comites. iam noct inducere terris
Umbras, & certe diffundere signa porabantur.
Tum pueri nautis, pueris convicia nautis Prosequi
Ingerere. hic appelle. præcentis inferias iob
Jam satis est. dum us exigitur, dum multa ligantur,

et ob his hora. mali eulica, rancoq; palusfruct
perturbant somnos. absq; canticum cantat amigam
multa proluens vappa nauta, atq; viator
tumidum. tandem fessus dormire viator
cepit, ac missa pastrum retinacula multa
multa piger saxo religat. stertitq; supinus.
long; dies aderat, cum nil procedere lumen
volumus: donec ceterosus profiliit unus,
luteolus, nautesq; caput, lumbosq; saligno
se dolat, quarta via deum exponitur hora,
in manusq; tua lavimus Feronia lympham.
Hinc tum prans tria repimus, ang; subimmo
positum faxis late candensibus Anxur.
Ite venatus erat Mæcenas optimus atq;
Cocejus, missi magnis de rebus uterq;
lenti, aversos soliti componere amicos.
In oculis ego nigra meis collyria lippus
miserere, interea Mæcenas advenit atq;
Cocejus, Capitoq; simul Fonteius, ad unguem
hunc homo, Antoni, non ut magis alter, amicus
fidelis Aspidio Luseo praetore libenter
laquimus, insani ridentes premia scribo,
fratratam, & latum clavum, prunusq; batillum.
In Mamurrarum lassu deinde urbe manemus,
Merita præbente domum, Capitone culinam.
Postera lux oritur multo gratissima. namq;
Marius, & Varius sumusque, Virgiliosq;
Occursum: animz, quales neq; candidiores
Terra tulit, neq; quis me sit devinctior alter.
O, qui complexus & gaudia quanta fuerunt!
Nil ego contulerim jucundo satus amico.
Inoxima Campano ponti quz villula, testum
Præbuit, & parochi, que debent. ligna, salemque.
Hinc nulli Capuz citellias tempore ponere.
Insum it Mæcenas, dormitum ego, Virgiliusque.
Numq; pila lippis inlithicum & ludere crudis
Hinc nos Cocejji recipit plenissima villa,
Quæ superest Claudi canponas, nunc mihi paucis
Sarmenti souterp pugnam, Messiq; Cicerru.
Musa velim memores, & quo patet oatus uterq;
Contulerit hinc. Messi clarum genus Ofci.
Sarmenti domina exstat. ab his majoribus oris

Ad pugnam venere : prior Segmentus, equi te
 Esse feri similem dieo. ridemus : & ipse
 Messius : accipio, caput & movet. o tua cornu
 Ni foret excito frons, inquit, quid faceres, cum
 Sic mutilus minitaris : at illi fonda cicatrix
 Setosam Izvi frontem turpaverat oris.
 Campanum in motbum, in faciem permulta jocatus,
 Pastorem saltaret uti Cyclopa, rogabat :
 Nil illi larva, aut tragicis opus esse cothurnis.
 Multa Cicerrus ad hæc : donasset jamne catenam
 Ex voto Laribus, quarebat. scriba quod esset,
 Deterius nihil doming jus esse, rogabat
 Denique, cur nunquam fugisset : cui satis una
 Fatris libra foret, gracili sic, tamq; pusillo,
 Prorsus jucunde cœnam produximus illam.
 Tendimus hinc recta Beneventum, ubi sedulus hosper
 Pene arsit, maeros dum turdos versat in igne,
 Nam vaga per veterem dilapso flamma culinam
 Vulcano, summum properabat lambere testum.
 Convivas avidos cœnam, servosq; timenteis
 Tum rapere, atq; omneis restinguere velle videores.
 Incipit ex illa monteis Appulia notos.
 Ostentare mihi, quos torret Atabulus, & quos
 Nunquam erepsemus, nisi nos vicina Trivici.
 Villa recepisset lachrimoso non sine fumo,
 Udos cum folijs ramos urente camino.
 Hic ego mendacem stultissimus usq; puellam
 Ad medium noctem expecto. somnus tamen auferit
 Intentum Veneri: tum immundo somnia visu
 Nocturnam vestem maculant, ventremq; supinum.
 Quattuor hinc rapimur, viginti & millia rhedis,
 Mansuri oppidu' u, quod versu dicere non est :
 Signis per facile est. vñit vilissima rerum
 Hic aqua : sed panis longe pulcherrimus, ultro
 Callidus ut soleat humeris portare viator.
 Nam Canus lapidosus, aquæ non ditione urna,
 Qui locus à sorti Diomede est conditus olim.
 Flentibus hinc Varius discedit moestus amicis.
 Inde Rubos fessi pervenimus, utpote longum.
 Carpentes iter, & factum corruptius imbrì,
 Postera tempestas melior : via pejor, adufi;
 Peri monia pisces, dehinc Gratia lymphis.

Intris extorta dedit risusq; jocosque :
Dom flamma sine, thura liquefcere limine sacro
Persuadere cupit : credat Judas appella,
Non ego, namq; Deos didici securum agere zrum :
Nec, si quid misi faciat natura, Deos id.
Tristes ex alto carli demittere recto.
Modusum longæ finis chartaq; viaque.

S A T Y R A VI.

NOn quia Mæcenas, Lydorum quidquid Etruscos
Incoluit sineis, nemo generosior est te :
Nec, quod avus tibi maternus fuit, atq; paternus,
Olim qui magnis legionibus imperitarint :
Ut pleriq; solent, naso suspendis adunco.
Ignotos, ut me libertino patre natum.
Cum referre negas, quali sit quisq; parente
Natus, dum ingenuus : persuades hoc tibi vere,
Ante potestatem Tulli, atq; ignobile regnum,
Multos sape viros nullis majoribus ortos,
Evixisse probos, amplis & honoribus auctos.
Contra Lævinum Valeri genus unde Superbus
Tarquinius regno pulsus fuit, umius affis
Non unquam pretio pluris licuisse, notante
Judice, quem nosti, populo : qui stultus honores
Saepè dat indignis, & famæ servit, ineptus :
Qui stupet in titulis, & imaginibus, quid oporteret
Nos facere à vulgo longe lateq; remotos :
Namq; esto, populus Lævino mallet honorem,
Quam Decio mandare novo, censorq; moveret
Appius, ingenuo si non esset patre natus :
Vel merito, quoniam in propria non pelle quiessem,
Sed fulgente trahit constrictos gloria curru.
Non minus ignotos generosis, quo tibi Tulli
Sumere depositum clavum, fieriq; tribunum :
Invidia accrévit, privato que minor esset
Nam' ut quisq; insanus nigris medium impediit
Pellibus, & latum demisit peatore clavum :
Audie continuo : quis homo hic es ? quo patre natus ?
Ut si qui ægrotet, quo morbo Barrus, habeti
Et cupiat formosus : eat quacunq; puellis
Injicit curam querendi singula, quali
Si facie, sura quali, pede, dente, capilla :

Sic qui promittit, civis, urbem sibi dare,
Imperium fore, & Italiam, & delubra Decorum:
Quo patre sit natus, num ignea matre in honestos,
Omnis mortalibus curare & querere cogit:
Tunc Syri, Damæ, aut Dionysii filius, aude
Decidere è saxo civis, aut tradere Cadmo?
At Novius collegi gradu post me sedet iugno.
Namq; est ille, pater quod erat meus, hoc tibi Paulus
Et Messala videris. at hic, si plaustra ducenta,
Concurrantq; foro tria funera, magna sonabit,
Cornua quod vincatq; tobias: fahem tenet hoc nos.
Nunc ad me redeo libertino patre natum
Quem rodunt omnes libertino patre natum:
Nunc, quia Mæcenas tibi sim convictor: at olim,
Quod mihi pareret legio Romana tribuno.
Dileximile hoc illi est: quia non ut forsitan honorem
Jure mihi invideat quivis: ita te qubq; amicum:
Præsertim eautum dignos assumere, prava
Ambitione procul, felicem dicere non hoc,
Me possum casu. quod te fortissus amicum.
Nulla etenim mihi te Fors obtulit, optimus olim
Virgilius, post hunc Varius dixere quid essim,
Ut veni coram, singultum panca locutus,
Infans namq; pudor prohibebat plura profari;
Non ego me claro natum patre, non ego circum
Me naturejano vestari rura caballo,
Sed quod eram, narró. respondes, ut tuus est mos,
Panca, abeo, & revocas nono post mense, jubesq;
Eſſe in amicorum numero. magnum hoc ego duto,
Quod placui tibi, qui turpi fecemis honestum,
Non patre præclaro, sed vita, & pectori puro.
Arqui si vitiis mediocribus, ac mea paucis
Mendosa est natura, alioquit testa; velut
Egregio inspersos reprendas corpore navor,
Si neq; avaritiam, neq; sordes, ac mala lustra,
Objicit vere quisquam mihi. purus, & insensu
Ut me collaudem, si vivo, & caris amicis:
Caris fuit pater his, qd' macro pauper agello:
Noluit in Flavi ludum me mittere Magni:
Quo pueri magnis è centurionibus orti,
Levo suspensi loculos, tabularaq; laecitos
Ibant deponis referentes lardibus atq;

ul pueram est a usus Romam portare, docendum
est, quas doceat quisvis eques, atq; senator
met progoatus: vestem, servosq; sequenteis
in magno ut populo si quis vidisset; avita
la re pribet: sumptus nihil erederet illos.
Ite mihi custos incorruptissimus omnes
Circum doctores aderat. quid multa? Pudicum,
qu primus virtutis honos, servavit ab omni
In solum facto, verum opprobrio quoq; turpi:
Ne timuit, sibi ne visio quis verteret, olim
Si praece parvas, aut, ut fuit ipse, coacto
Excedes sequerer: neq; ego essem questus ob hoc nume
Ius illi deberur, & à me gratia major.
Nil me permitteat sanctum patris hujus; eoque
Non, ut magna deo factum negat esse suo pars,
Quod non ingenuos habeat: clarosq; parentes,
Si me defendam. longe mea discrepat istis
E vox, & ratio. nam, si natura gubernet
Aeris annis avum remeare peractum,
Atq; alios legere ad fastum quoscunq; parentes
Operari sibi quisque: meis contentus. honestos
Insibus & sellis notim mihi sumere: dñe
Indicio vulgi, sanus fortasse tuo: quod
Nullum onus haud unquam solitus portare molestum.
Nam mihi continuo major querenda foret res,
Atq; salutandi plures: ducentus & unus,
Et comes alter, uti ne solus tuus peregre-
re extrem: plures calones, atque caballi
Pascendi: ducenda perorrita, nunc mihi curto
Ita licet tunc, vel, si liber, usq; Tarentum
Mantica cui lumbos onere ulcereret, atq; eques armos.
Objicerit nemo soldes mihi: quas tibi Tulli.
Cum Tiburte via praetorem quinq; sequuntur
Te pueri, lagani, portantes, anophorum que-
Hoc ego commodius, quam tu. praelate senator.
Multis atq; aliis vivo. quacunq; libido est,
Incedo solus: percunctor, quanti ois, ac far's
Palaceum circum, vespertinumq; pererto
Sepe forum, afflito divinis: inde domum me
Ad porti & ceteris refero laganiq; eatinum.
Cuma ministratur pueris tribus, & lapis albus
Popula cum cyatho duo sufficit: adstat echinus

Vilis, enim patera guehs, Campana supellex.
Deinde eo dormitum, non sollicitus, mihi quod eras
Surgendum sit mane: obeundus Marsya, qui se
Vultum ferre negat Noviorum posse minoris.
Ad quartam jaceo: post hanc vagor, aut ego lectio,
Aut scripto, quod me tacitum juvet, ungor aliwo.
Non quo frandatis immundus Natta lucernis.
Ast, ubi me fessum Sol acrior ire lavatum
Admonuit, fugio rabiosi tempora signi.
Pransus non avide, quantum interpellat inani
Ventre diem durare, domesticus otior. hec est
Vita solutorum misera ambitione, gravique.
His me consolor, victurus suavius, ac si
Quæstor avus, pater atq; meus, patruusq; fuissent.

S A T Y R A VII.

Proscripti Regis Rupuli pus atq; venenum
Hybrida quo pacto sit Persius ultus, opinor
Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia dives habebat
Clazomenis, etiam lites cum Rege molesta;
Durus homo, atq; odio qui posset vincere Regem;
Confidens, tumidusque: adeo sermonis amari,
Siccas, Barros ut equis præcurreret albis,
Ad regem redeo. postquam nihil inter utrumq;
Convenit (hoc etenim sunt omnes jure molesti,
Quo fortes, quibus aduersum bellum incidit, inter
Hectora Priamidem, animosum atq; inter Achillem.
Ira fuit capitalis, ut ultima divideret mors:
Non aliam ob causam, nisi quod virtus in utroq;
Summa fuit.) duo si discordia vexet inertis,
Aut si disparibus bellum incidat, ut Diomedi
Cum Lycio Glauco, discedat pigrior, ultro
Muneribus missis) Bruto prætore tenente
Ditem Asiam, Rupuli & Persi par pugnat, uti non
Compositis melius cum Bitho Bacchius, in jus
Acres procurrunt, magnum spectaculum uterque.
Persius exponit causam. riderur ab omni
Conventu. laudat Brutum, laudatq; cohortem:
Solem Afiz Brutum appellat, stellasq; salabreis
Appellat comites, excepto Rege: Canem illum
Invitum agricolis fidus, venisse, ruebat,

Bumen ut hybernus, fertur quo rara securis;
Tus praeneltinus salso, multumq; fluenti
Expressa arbusto reget convicia, durus
Vindemiator & invictus: cui sape viator
Cessisset, magna compellans voce cucullum.
At Gracis, postquam est Italo perfusus aceto,
Perfus exclamat: per magnos, Brute, Deos te
Oro, qui reges consueris tollere: cur non
Hunc Regem jugulas? operum hoc, mihi crede, tuorum est.

S A T Y R A VIII.

Olim truncus eram sicut nus, inutile lignum:
Cum faber incertus, scannum faceretne Priapum;
Maluit esse Deum. Deus inde ego, furum, aviumq;
Maxima formido, nam fures destra coercet.
Obicanoq; ruber portatus ab inguine palus.
Ait importunas volucres in vertice arundo
Terret fixa, veratq; novis considerere in hortis.
Hoc prius angustis ejeta cadavera cellis.
Conservus vili portanda locabat in arca,
Hoc miseraz plebi stabat commune sepulchrum.
Pantolabo scurra, Nomentanoq; nepoti.
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum.
Hie dabat, hæredes monumentum ne sequeretur.
Nunc licet Esquiliis habitare salubribus atq;
Aggere in aprico spatiari: quo modo tristes.
Albis informem spectabant offibus agrum:
Cum mihi non tantum furesq; ferazq; suet.
Hunc vexare locum, curæ sunt, atq; labori;
Quantum, carminibus quæ versant atq; venenis
Humanos animos. has nullo perdere possum,
Nec prohibere modo, simulac vaga Luna decorum.
Protulit os, quin ossa legant, herbasq; nocenteis.
Vidi egomet nigra succinctam vadere pallia,
Canidiam pedibus nudis passoq; capillo,
Cum Sagana majore ululantem, pallor utrasq;
Fecerat horrendas adspectu, scalpere terram.
Ungibus, & pullam divellere mordicus agnam.
Cuperunt, crux in fossam confusus, ut inde
Mancis elicerent, animas responsa daturas.
Lanca & effigies erat, altera cerea: major
lanca, que poenis compesceret inferiorem.

Cerea

S A T Y R A V I

Cerea suppliciter stabat, servilibus, utq;
Jam peritura, modis. Hecaten vocat altera, savam
Altera Tisiphonem, serpenteis, atq; videres
Infernus errare canes, Lunamq; ruborem,
Ne foret his testis, post magna latere sepulchra.
Mentior atq; si quid, merdis caput inquinet albis
Corvorum, atq; in me veniat midum atq; eacatum
Julius, & fragilis Pedatia, furq; Voranus.
Singula quid memorem: quo p^{ro}pto alterna loquentes
Umbræ cum Sagana, resonarent triste & acutum?
Utq; lupi barbam variz cum dehte colubras
Abdiderint fugitum terris, & imagine cerea
hargior asserit ignis, & ut non testis inultus
Horruerint voces Puriarum & facta duarum?
Nam, displosa sonat quantum vesica, pepedi,
Diffusa nate fiscus, at illz currere in urbem.
Canidiz denteis, altum Sagane calidrum
Excidere, atq; herbas, atq; incantata lacertis
Vincula, cum magno risuq; jocog; videres.

S A T Y R A I X.

I Bam forte via sacra, sicut meus est mos,
Nescio quid meditans nugarum, & totus in illis:
Accurrit quidam notus mihi nomine rancum,
Arreptaq; manu. Quid agis dulcissime rerum?
Suaviter, ut suu^re est, inquam: & cupio omnia, quz vis.
Cum affectaretur: nunquid vis & occupo. at ille.
Noris nos, inquit, docti sumus. hic ego, pluris
Hoc, inquam, mihi eris, misere discedere querens,
Ire modo ocyus, interdum confitere, in aurem
Dicere nescio quid puerò: cum sudor ad imos
Manaret talos, ô te Bellanc cerebri
Felicem, ajebam tacitus. cum quidlibet ille
Garriset, viros, urbem laudaret, ut illi
Nil respondebam: Misere cupis, inquit, abire,
Jam dudum video: sed nil agis. usq; tenebo,
Persequar, hinc quo nunc iter est tibi? nil opus est te
Circumagi, quandam volo visere, non tibi notum:
Trans Tiberim longe cubat is, prope Cesaris horrem.
Nil habeo, quod agam, & non sum piger. usque sequar ta
Demitto auriculas, ut iniquus mentis asillus,
Cum gravius docio subiit osus, incipit ille.

bene me novi, non Viscum pluris amicum,
varium facies. nam quis me scribere plureis,
critis possit versus? quis membra movere
nullus invideat quod & Hermogenes, ego canto,
interpellandi locus hic erat. est tibi mater:
cognata, quis te salvo est opus i haud mihi quisquam,
hunc compositus felices nunc ego resto.
Confice: namq; instat fatum mihi triste, Sabella
quod puer occinit, divina mota anus urna:
nec nego dira venena, nec hosticus asperet enfris,
ne laterum dolor, aut tussis, nec tarda podagra.
Gnarus hunc quando consumet eunq; loquaces,
supiat, vitet. simul atq; adoleverit zetas,
fatum erat ad Vestas, quarta jam parte diei
merita: & casu tune respondere vadato
lebet, quod ni fecisset, perdere litem.
tame amas, inquit, paulum hic ades, infeream, si
ut valeo stare, aut novi civilia juta:
i proprio, quo scis. dubius sum. quid faciam, inquit
me relinquam, an rem. me sodes, non faciam ille
i procedere expit, ego; ut contendere durum est,
cum viatore, sequor. Mæcenas quomodo tecum?
Hoc repetit. paucorum hominum, & mentis bene causa;
Nemo dexterius fortuna est usus. habet
magnum adiutorem. posset qui ferre secundas,
huc hominem velles si tradere. dispeream, ni
immobles omnes. non isto vivimus illie,
Quo tu rere, modo. domus hac nec prior nulla est,
Hoc magis his aliena malis, nil mi officit unquam,
Major hic, aut est quia doctior, est locus uni-
quique suus. magnum narras, vix credibile: atqui
sic haber. accendis, quare cupiam magis illi
Proximus esse, velis tantummodo, qua tua virtus,
impugnabis, & est qui vinci possit: eoque
Mæcenas aditus primos habet. haud mihi decet,
Miseribus servos corrumpam: non, hodie si
inclusus fuero de sultam: tempora quarum,
Recurrant in triviis: deducam. Nil sine magna
et labore dedit mortalibus. haec dum agit: ecce
dicit Aristius occurrit. mihi carus, & illum
qui pulchre posset. confidimus: inde venit. De
co iendis & rogat, & responderet: vellere espi

SATYRA X.

Et prensare manu lentiissima brachia, mutans.
 Distorquens oculos, ut me eriperet, male falsus
 Ridens dissimulare : meum jecur urere bilis.
 Certe nescio quid secreto velle loqui te
 Ajebas mecum : memini bene : sed meliori
 Tempore dicam : hodie tricesima sabbata. vin' to.
 Cureis Judzis oppedere & nulla mihi, inquam,
 Relligio est. at mi: sum paulo infirmior, unus
 Multorum, ignosces: alias loquar. huncinę solem
 Tam nigrum surrexe mihi & fugit improbus, ac me
 Sub cultro linquit. casu venit obvius illi
 Adversarius: &, quò tu turpissime & magna
 Exclamat voce: &, licet antestari ego vero
 Oppono auriculam. rapit in ius. clamor utripque,
 Undiq; concursus. sic me servavit Apol'o.

SATYRA X.

NEmpe incomposito dixi pede currere versus
 Lucili, quis tam Lucili fautor inepte est,
 Ut non hoc fateatur & at idem, quod sale multo
 Urbem defrictuit, charta laudatur eadem.
 Nec tamen hoc tribuens, dederim quoq; cetera: nam &
 Et Laberi mimos, ut pulchra poēmata, miser.
 Ergo non satis est risu diducere rictum
 Auditoris: & est quædam tamen hic quoq; virtus.
 Est brevitate opus, ut currat sententia, neu se
 Impediat verbis, lassas onerantibus aureis,
 Et sermone opus est, modo tristi, szpe jocoso,
 Defendantem vicem modo rhetoris, atq; poēta:
 Interdum urbani parentis viribus, atq;
 Externantis eas consulto. ridiculum acri
 Fortius & melius magnas plerumq; fecerat res.
 Illi, scripta quibus comedia prisca viris est,
 Hoc stabant. hoc sive imitandi: quos neq; pulcher
 Hermogenes unquam legit, neq; simius iste
 Nil præter Calvum & docus cantare Catullum.
 At magnum fecit, quod verbis Græca Latinis
 Miscuit. o seri studiorum! qui ne putetis
 Difficile, & mirum, Rhodio quod Pitholeond
 Contigit, at sermo lingua concinnostris utraque,
 Suaviter: ut Chio nota si commissa Falerni est,

versus facias, te ipsum percutior, an & cum
 gratibi peragenda rei sit causa Petilli.
 taliter oblitus patriæq; patrisq; Latini;
 Cum Pedius causas exudet Poplicola, atq;
 turvus, patriis intermiserit petita
 tuba foris malis, Canufini more bilinguis.
 Iungo ego cum Græcos facerem, natus mare citra,
 venculos: vetuit me tali voce Quirinus
 Post medium noctem visus, cum somnia vera:
 sylvam non ligna feras insanius, ac si
 lignas Græcorum malis implere catervas,
 Iugidus Alpinus, jugulat dum Memnona, dumq;
 Singit Rheni luteum caput, hec ego ludo.
 que sec in zde sonent certantia, judice Tarpa,
 Mercedeant iterum atq; iterum spectanda theatris,
 Iugata meretrice potes, Da voce Chremeta
 Indente senem, comis garrire libellos
 Ios vivorum, Fundani. Pollio regum
 huius canit; pede ter percusso, forse epos acer,
 Ut nemo, Varius dicit. molle atq; facetum
 Vigilio annuerunt gaudentes rure Camœnæ.
 Ios erat, experto frustra Varrone Atacino,
 Atq; quibusdam aliis, melius quod scribere possem,
 Inventore minor: neq; ego illi detrahere ausim
 Ferentem capiti multa cum laude coronam.
 At dixi, fluere hunc iutulentum, sze ferentem
 Mira quidem tollenda relinquendis. age, quæso
 Trahili in magno doctus reprehendis Homero?
 Nil comis tragici mutat Lucilius Acci?
 Non ridet versus Enni gravitate minores,
 Cum de se loquitur, non ut majore reprensif?
 Quid vetat, & nosmet Lucili scripta legenteis,
 Quæzere, num illius, num serum dura negarit
 Versiculos natura magis factos, & eunteis
 Mollius? ac si quis pedibus quid claudere senis
 Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
 Ante cibum versus, rotidem casatus: Errusci
 Quale fuit Caffi rapido ferventius amni
 Ingenium: capitis quem fama est esse, librissq;
 Ambustum propriis. fuerit Lucilius inquam,
 Comis & urbanus, fuerit limatior idem,
 Quam rufus, & Græcis intacti carminis auctor,

Quamq;

SATYRARUM

Quamq; poētarum seniorum turba : sed ille,
Si foret hoc nostrum fato dilatus in avum
Detereret sibi multa, recideret omne, quod ultra
Perfectum trahoretur, & in versu faciendo
Sæpe caput scaberet, vivos & roderet unguis,
Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sunt
Scripturas : neque, te ut misetur turba labore,
Contentus paucis lectoribus, an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis.
Non ego nam satiæ est equitem mihi plaudere, ut animo
Contemptis aliis, explosa Arbuscula duxit.
Men' moveat eimè Pantilius, aut crucier, quo.
Vellicet absentem Demetrius, aut quod ineptus
Fannius Hermogeois ladae conviva Tigellia.
Plotius, & Varus, Mæcenæs, Virgilinsque,
Valgius, & probet hac Qænius opimus, atq;
Fuscus, & hac utinam Vascerum laudet uterga.
Ambitione relegata te dicere possum
Pollio, te Messalla tuo cum fratre, simuloq;
Vos Bibuli, & Servi, simul his te candidate Furni :
Complureis alios, doctos ego quos, & amicos
Prudens prætereo: quibus hac, sint qualiacumq;
Arridere velim: doliturus, si placet spe
Deterius nostra. Demetri, teq; Tigelli,
Discipulorum inter jubeo plorare cathedras.
I puer, atq; meo citus hac subscribe libello.

Q. HORATII FLACCII SATYRARUM LIBER II.

SATYRA I.

Sunt, quibus in Satyra videar nimis acer, & ultra
Legem tendere opus: sine nervis altera, quicquid
Composui, pars esse putat, simileisq; meorum
Mille die versus deduci posse. Trebatu,
Quid faciam, prescribe. quiccas, ne faciam, inquis,

Omnium

LIBR. II.
Omnia versus si ajo, perecam male, si non
Optimum erat: verum nequeo dormire, ter undi
Transflanto Tiberim, somno qui bas est opus alto,
Iniquumq; mero fab nocte m corpus habento,
At, si tanus amor scribendi re rapit, unde
Cesaris invicti res dicere, multa laborum
Primi latrui. cupidum patet optime vires
Deficiunt: neq; enim quivis horrentia pilis
Aegina, nec frusta pereunteis cuspidi Gallos,
At labentis equo describat vulnera Partii.
Attamen & justum poteras, & scribere fortein,
Sapiadam ut sapiens Lucilius. haud mihi deero,
Cum res ipsa feret, nisi dextro tempore, Flacci
Urba per attentam non ibunt Cesaris aurem,
Qui male si palpere, recalcitrat undiq; tutus.
Quando rectius hoc, quam tristi hedere versu
Pantolabrum scurram, Nomentanumq; nepotem &
San Gibi quisq; timet, quanquam est intactus, & odit &
Quid faciam & saltat Milonius, ut semel idio
Accedit servor capiti, numerusq; lucernis.
Gabor gaudet equis, ovo prognatus endem,
Iugais. Quot capitum vivunt, totidem studiorum
Millia. me pedibus delectar clandere verba
Lucili rita, nostrum melioris utroque.
Ille velut fidis arcana sodalibus olim
Credebat libris, neque, si male cesserat unquam,
Startens alio, neq; si bene. quo sit, ut omnis,
Vixi pater veluti descripta tabella,
Via senis. sequor hunc, Lucanus, an Appulus, anceps:
Nam Venusinus arat finem sub utrumq; colonus,
Misso ad hoc, pulsis, vetus est ut fatua, Sabellis,
Qo ne per vacuum Romano incurrit hostis,
Sive quod Appula gens, seu quod Lucania bellum
Innotet violenta, sed hic stylus haud petet ultra
Quemq; agimantem, & me veluti custodiet ensis
Urga tectus: quem cur distingere coner,
Totus ab infestis latronibus & o pater, & rex
Appiter, ut pereat possum rubigine telum,
Ne quisquam noceat cupido mihi pacis! at ille,
Qui me commorit (melius non tangere, clamo)
Sabit: & insignis tota cantabitur urbe.
Gervius iratus leges minitatur & urnam,

Catidia Albuçā, quibus est inimica, venenum
 Grande malum Turius, si quis se judice certet.
 Ut, quo quisq; valet, suspectos terreat : utque
 Imperet hoc natura potens, sic collige mecum.
 Dente lupus, cornu taurus petit. unde, nisi inus
 Monstratum & Scrvę vivacem crede nepoti
 Matrem, nil faciet sceleris pia dextera. mirum.
 Ut neq; calce lupus quenquam, neq; dente petit bos.
 Sed mala tollet anum vitiato melle-cicuta
 Ne longum faciam : seu me tranquilla senectos,
 Expectat, seu mors atris circumvolat alis,
 Dives, inops, Romę, seu Fors ita jusserit, exul,
 Quisquis erit vitz, scribam, color. ô puer, ut sis
 Vitalis metuo, & majorum ne quis amicus
 Frigore te feriat. quid, cum est Lucilius ausus
 Primus in hunc operis componere carmina morem.
 Detrahere & pellem, nitidus qua quisq; per ora
 Cederet, introrsum turpis : num Lelius, aut qui
 Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen
 Ingenio offensi, aut Iſo doluere Metello,
 Famohisq; Lupo cooperito versibus & atqui
 Primores populi arripuit, populumq; tributim;
 Scilicet uni æquus virtuti; atque e jus amicis.
 Quin ubi se à vulgo & scena, in secreta remorant
 Virtus Scipiadez, & mitis sapientia Leli,
 Nugari cum illo, & discincti ludere, donec
 Decoqueretur alius, soliti. quidquid sum ego, quam
 Infra Lucili censem ingeniumque, tamen me
 Cum magnis vixisse invita fatebitur usq;
 Invidia, & fragili quærens illidere dentem,
 Offendet solido. nisi quid tu doce Trebat
 Dissentis. equidem nihil huic diffingere possum.
 Sed tamen ut monitus caveas, ne forte negoti
 Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum :
 Si mala condiderit in quem quis carmina, jus est
 Judiciumq; esto, si quis mala : sed bona si quis
 Judice condiderit laudatur Cesare. si quis
 Opprobriis dignum laceravit, integer ipse :
 Solventur risu tabulz : tu missus, abibis.

SATYRA II.

Q Uæ virtus, & quanta, boni, fit vivere parvo.
 (Nec meus hic sermo est: sed quæ præcepit Ofellus.
 Rutilus, abnormis sapiens, crassaq; Minerva)
 Dicitonem inter lanceis, mensasq; nitenteis,
 Cum stupet insanis acies fulgoribus, & cum
 Actibus falsis animus, meliora recusat:
 Verum hic impransi necum disquirite, cur hoc?
 Dicam, si potero. Male verum examinat omnis
 Corruptus judex: leporem sectatus, equove
 Litus ab indomito, vel, si Romana fatigat
 Milicia assuetum Grazari, seu pila velox,
 Molliter austrum studio fallente labore,
 Se te discus agit: pete cedentem aera disco.
 Cum labor extuderit fastidia, siccus, inanis
 Speme cibum vilem: nisi Hymettia mella Falestris
 Ne biberis diluta. foris est promus, & atrum
 Defendens pisces hyematis mare. cum sale panis
 Intrantem stomachum bene leniet. unde putas, aut
 Qui partum & non in caro nidore voluptas
 Summa, sed in te ipso est. Tu pulmentaria quære
 Sudando, pingue vitiis albumque, nec ostrea,
 Nec sterus, aut poterit peregrina juvare lagois.
 Via tamen eripiam, posito pavone, velis quin
 Hoc potius quam gallina tergere palatum:
 Corruptis vanis rerum: quia veneat auro
 Rara avis, & picta pandat spectacula cauda.
 Tanquam ad rem attrineat quidquam. num vesceris illa,
 Quam laudas, pluma & coctove num adest honor idem &
 Came tamen quamvis distat nihil hac magis illa:
 Imparibus formis deceptum te patet. esto.
 Unde datum sentis & lupus hic Tiberinus, an alto
 Caput hinc, ponteisne inter jastratus, an annis
 Ostia sub Tusci & laudas insana trilibrem
 Nullum: in singula quem minnas pulmenta necesse est.
 Dicit te species, video. quo pertinet ergo
 Proceros odiisse lupos & quia scilicet illis
 Majorem natura modum dedit. his breve pondus,
 Jejunus raro stomachus vulgaria temnit,
 Porrectum magno magnum spectare catino
 Vellum, ait Harpyis gala digna rapacibus. at vos

Præseges Austris coquite horum obsonia: quamvis
 Putet aper, rhombasque tecens; mala copia quando
 Ægrum sollicitat stomachum; cum tabula pœnas,
 Arque acidas mavult inulas. nec dum omnis abducta
 Pauperes epulis regum. Nam viibus ovis,
 Nigrisque eis oleis hodie locus. haud ita pridem
 Galloni præponis erat acipenseræ mensa.
 Infamis, quid si tum rhombos nimis sequor alebat?
 Tutus erat rhombus, tutoque ciconia nido;
 Donec vos auctor docuit prætorius. ergo
 Si quis nunc smegos fuavæs edixerit assos,
 Parebit pravi docilis Romana juventus.
 Sordibus à tenui vicu distabit, Osello
 Judice. Nam frustra vitium vitaveris illud,
 Si te alio pravum detorseris. Avidius,
 Cui canis ex vero dictum cognomen adhucret.
 Quinque menses oleas est, & silvestria cornas;
 Ac, nisi mutatum, parebit de fundere vinum, &
 Cujus odore canis olei nequeas perferrre. (sicbit,
 Ille repotia, nataleis, aliofve dicentur
 Festos albatus celebret) cornu ipse bibibri
 Caulibus instillat, veteris non parcus æcti.
 Quali igitur vicu sapiens utetur, & horum
 Utrum imitabitur? hac utget lupus, hac canis angus.
 Mundus erit, qui non offendat sordibus, atq;
 In neutram partem cultus miser. hic neq; servis,
 Albuci sensis exemplo, dum munia dedit,
 Stevens erit: nec sic, ut simplex Nivius unicolor
 Coarvinit præbabit aquam. vitium hoc quodq; magnum
 Accipe nunc, vietus genis quæ, quantaq; secum
 Afferat. In primis valtas bene. nam, variæ res
 Ut noceant homini, credas, memor illius es ea,
 Quæ simplices olim tibi sedebit. ut simul alii
 Misereris clava, simul conchybia turdis:
 Dulcia se in bilem vertent, stomachos; tumultum
 Lefea feret, pittica. vides, ut palidus omnis
 Consa desurgat dubitati. Quin corpus eductum
 Hesternis vitiis animunt quoq; pregravat uba,
 Atq; affigit humo divinæ pariculam auræ:
 Alter, ubi dicto citius curata sopori
 Membra dedit; vegetus præscripta ad munia fungit.
 Hic tamen ad melius poterit transfurtere. Quodamq;

tive diem festum rediens advenerit annus,
 recreare volet tenuatum corpus : ubiq[ue]z
 uident ambi, & tractari mollius etas
 oscilla volet, tibi quidnam accederet ad istam,
 nam puer & validus primum, mollessem, seu
 tuta valetudo inciderit, seu tarda senectus ?
 lucidum aprum antiqui laudabant : non quia nasus
 nullus erat : sed, credo, h[ab]c mente, quod hospes
 radius adveniens, vitiatum commodius, quam
 negrum cedar dominus consumebet. hos utimam inter
 uenias naturam tellus me primis tuisset !
 si aliquid fama que carmine gratios auerent
 occupat humanam ? grandes rhombi patinæque,
 grande ferunt una cum danno dedecus, adde
 tum patruunt, vicinos, te tibi iniquum,
 frusta mortis cupidum, eum decret agenti
 laquei pretium. iure, inquis, Trasius istis
 inganu verbis : ego ve negligia magna,
 multisq[ue] habeo tribos amplias regibus. ergo
 quod superat, non est melius quo insuffere possis ?
 Urget indignitas quisquam te divite ? quare
 Tempa ruunt antiqua Deum ? cur improbe chara
 aliquid patrictatio emetiris acervos ?
 nimirum recte tibi semper erunt res ?
 magnus posthac iniustis risus ! utorne
 causas dubios fides fidi certius : hic, qui
 variis assuerit mente[m], corporisq[ue] superbum :
 qui consentius parvo, metuensq[ue] futuri,
 spacio, ut sapient, aptarit idonea bello ?
 magis his credas puer hunc ego partus Ofellum
 integris opibus novi non lacius usum
 sum amic acciss. videas metato in agello
 sum pecore, & gnatis: fortem mercede colonum,
 in ego, narrantem, temere ediluce profesta
 niquam, præter olus sumosq[ue] cum pede pernix.
 mihi sea longum post tempus venerat hospes
 re operum vacuo gratus conviva per lambrem
 amis, bene erat, non piscibus urbe petitis ;
 si pullo, atq[ue] hredo : cum penfiliis uva secundas,
 max ornabat mensas, cum daphne sicu.
 si hoc ludus erat cuppa potare magistra,
 venerata Ceres, uti calmo surgeret alto,

Explicit vino contractæ seria frontis.
 Seziat, atq; novos moveat fortuna tumultus,
 Quantus hinc imminuet si quanto aut ego parcus,
 O pueri nituitis, ut huc novus incola venis
 Nam propriæ telluris hetum natura, neq; illum,
 Nec me, nec quemquam statuit, nos expulit ille :
 Illus aut nequities, aut yafri inscitia juris,
 Postremo expellit certe vivacior heres.
 Nunc ager Umbreni sub nomine, nuper Ofelle
 Datus, erit nulli proprius, sed cedet in usum
 Nunc mihi, nanc alii: quocirca vivite fortes :
 Fortiaq; adversis opponite pedora rebus.

S A T Y R A I I I.

Sic raro scribis, ut toto non quater anno
 Membranam poscas, scriptorum quazq; retexens;
 Iratus tibi. quod vini somniq; benignus
 Nil dignum sermone canas, quid siet si ab ipsis
 Saturnalibus huic fugisti. sobrius ergo
 Dic aliquid dignum promissis: incipe, nil est,
 Culpantur frustra calamis, immeritisq; laborat
 Iratis natus paries Dis, atq; poëris.
 Atqui vultus erat multa & præclaræ minantis,
 Si vacuum tepido cepisset villula te&do.
 Quorsum pertinuit stipare Platona Menandro?
 Eapolin, Archilochum, comites educere tantos?
 Invidiam placare paras virtute relista?
 Contemnere miser. vitanda est improba Syren
 Desidia, aut quicquid vita meliore parasti.
 Ponendum quo animo. Di te Damasippe Dezq;
 Verum ob consilium donent tonsore. sed unde
 Tam bene me nosti? postquam omnis res mea latum
 Ad medium fracta est, aliena negotia curo,
 Excussus propriis. olim, nam querere amabam,
 Quo vafer ille pedes lavisset Sisyphus ære:
 Quid sculptum infabre, quid fusum durius esset,
 Callidus huic signo ponebam millia centum.
 Hortos, egregiasq; domos mercarier unus
 Cum lucro noram, unde frequentia Mercuriale
 Imposuere mihi cognomen compita. novi,
 Et morbi miror purgatum te illius atqui
 Smavix veterem mire novas: ut solet, in cor

injecio lateris miseri, capitisq; dolore:
 lethargicus hic cum sit pugil, & medicum urget,
 aut non ne quid simile huic, esto, ut lubet. o bone ne te
 adire: insanis & tu, stultiq; prope omnes,
 quid Stertinus veri crepat: unde ego mira
 scripsi docilis præcepta hæc, tempore quo me
 manus jussit sapientem pascere barbam,
 & à Fabricio non tristem ponte reverti.
 un male re gesta cum vellem mittere operto
 de capite, in flumen: dexter stetit: &, cave faxis
 si quicquam indignum: pudor, inquit, te malus urget.
 manus qui inter vereare insanus haberi.
 Primum nam inquiram quid sit furere, hoc si erit in te
 nolo, nil verbi, pereas quin fortiter addam:
 tamen mala stultitia, & quemcunq; inficitia veri
 tam agit, insanum Chrysippi porticus, & grec
 sumat. hæc populos, hæc magnos formula reges,
 septo sapiente, tenet. nunc accipe, quare
 sapientem omnes, & que ac tu, qui tibi nomen
 nino posuere. velut sylvis, ubi passim
 plantis error certo de tramite pellit,
 illi sinistrorum, hic dextrorum abit: unus utriq;
 er, sed variis illudit partibus. hoc te
 inde modo insanum, nihil ut sapientior ille,
 si te deridet, caudam trahat. est genus unum
 stutia nihilum metuenda timentis: ut igneis,
 rupes, fluviosq; in campo obstatre queratur.
 Verum & huic varium, & nihil sapientius, igneis
 & medios, fluviosq; ruentis, clamet amica
 liter, honesta soror, cum cognatis, pater, uxor:
 professa est ingens: hic rupes maxima: serva:
 magis audierit, quam Fusius ebrius olim,
 in Ilionam edormit, Catienis mille ducentis,
 si te appello, clamantibus huic ego vulgum
 tori similem cunctum insanire docebo.
 sicut veteres statuas Damasippus emendo.
 Inter est mentis Damasippus creditor: esto.
 scipe, quod nunquam reddas mihi, si tibi dicam:
 me insanus eris, si acceperis & an magis excors
 iusta præda quam præsens Mercurius fert &
 tribus decem à Nerio, non est satis. adde Cicutæ
 & tabulas centum, mille adde catenas:

Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Proteus.
 Cum rapies in jura malis ridentem alienis:
 Fiet aper, modo avis, modo saxum, & cum volet arbor
 Si male rem gerere, insani est: contra, bene sani:
 Putidius multo cerebrum est, mihi erede, Perilli
 Dicitantis, quod tu nunquam rescribere possis.
 Audire, atq; togam jubeo componere, quisquis
 Ambitione mala, aut argenti pallet amore:
 Quisquis luxuria, tristive superstitione,
 Aut alio mentis morbo calet: hoc propius me,
 Dum doceo insanire omnes, vos ordine adite.
 Danda est ellebori multo pars maxima avaris:
 Nescio an Anticyram ratio illis destinet omnem,
 Heredes Staber i summam incidere se pulchro:
 Ni sic fecissent. gladiatorium dare centum
 Damnati populo paria, atq; epulum, arbitrio Arri.
 Frumenti quantum metit Africa. Sive ego prave,
 Seu recte, hoc volui, ne sis patruus mihi. credo
 Hoc Staber i prudentem animum vidisse, quid ergo
 Sensit cum summam patrimoni insculpere falso
 Heredes voluit: quoad vixit excedidit ingens
 Pauperiem vitium, & cavit nihil aeris: ut si
 Forte minns locuples uno quadrante periret,
 Ipse videretur sibi nequior. Omnis enim res,
 Virtus, fama, decus, divina, humanaq; pulchris
 Divitiis parent: quas qui construxerit, ille
 Clarus erit, fortis, justus, sapiens etiam, & rex,
 Et quidquid volet. hoc, veluti virtute paratum.
 Speravit magna laudi fore. quid simile isti
 Græcus Aristippus: qui servus projicere aurum
 In media jussit Lybia: quia tardius irent
 Propter onus segnes. uter est insanior horum?
 Nil agit exemplum, litem quod lite resolvit.
 Si quis emat citharas, emptas comportet in unum,
 Nec studio citharæ, nec Musæ deditus ulli,
 Si scalpra, & formas non surtor, nautica vela
 Aversus mercaturis; delirus, & amens
 Undiq; dicatur merito. quid diserepat istis,
 Qui numeros, aurumq; recondit nescius uti
 Compositis: metuensq; velut contingere saorum:
 Si quis ad ingentem frumenti semper acervum
 Porrexit vigilet cum longo fuste: nego illinc

Iudicat esuriens dominus coningere granum,
 ne potius foliis partus vescatur amaris,
 si positis intus Chii, veterisq; Faleroi
 nille eadis; nihil est, tercentum millibus: acre
 fuit acetum. age, si & stramentis incubet, unde.
 Maginta annos natus, qui stragula vestis,
 tantarum ac tinearum epulæ, putrefact in area:
 nimur infanus paucis videatur, eo quod
 maxima pars hominum morbo jaestatur eodem,
 alias, aut etiam hec libertus ut ebibat hæres.
 De inimice senex custodis, hec tibi desit?
 Quantulum enim summa curabit quisq; dierum,
 magere si cancleis oleo meliore, caputq;
 Ceperis impexa foedum porragine & quare,
 si quidvis sat is est, perjurias, surripis, auferas
 Indique & tum sanus & populum si cædere saxis
 incipias. servosne tuos, quos ære pararis,
 si dñm te omnes pueri clamenterq; puellæ.
 Cum laqueo uxorem interimis. matremq; veneno,
 in columni capite es & quid eniat neq; tu hoc facis Argis
 Nec ferro, ut demens genitricem occidit Orestes.
 In tu roris eum occisa insanisse parente,
 Ac non ante malis dementem a cum Puriis, quam
 la mattis jugulo ferrum reperfecit aevum &
 Quin ex quo est habitus male tutæ mentis Orestes
 Nil sane fecit, quod tu reprendere possis:
 Non Pyladem ferro violare, a suisve sororem
 Hecram, tantum maledicere utriq; vocando
 Hanc furiam, hunc aliud, jussit quod splendida bilis.
 Pauper Opimus argenti positi intus, & auti,
 Qui Vejentanum fedit potare diebus
 Campana solitus trulla, vappamq; profestis:
 Quondam lethargo grandi est oppressus, ut hæres
 Jam circum loculos, & claveis letus, ovansq;
 Curreret. hunc medicus multum celer atq; fidelis,
 Incitat hoc pacio: mensam ponit juber, atq;
 Infundi saccos nummorum: accedere plureis
 Ad numerandum: hominem sic erigit. addit & illud,
 Ni tua custodis, avidus jam hæc auferet hæres.
 Men' vivo? ut vivas igitur, vigila. hoc age. quid vis,
 Deficiens inopem venit te, ni cibos, atque
 Ingens accedat stomacho fultura tuenti.

SATYRAKUM

Quid cessasti agendum, sume hoc ptisanarium oryzas.
 Quanti emptus parvo. quanti ergo si odio affibus.
 Quid resert, morbo, an furtis, pereamne rapinis,
 Quisnam igitur sanus, qui non stultus. quid avarus
 Stultus, & insanus quid si quis non sit avarus,
 Continuo sanus minime. cur Stoice dicam.
 Non est cardiacus, Craterum dixisse putato,
 Hic zger: recte est igitur, surgetque si negabit:
 Quod latus aut renes morbo tententur acuto
 Non est perjurus, neq; sordidus: immolet aquis
 Hic porcum Laribus. verum ambitiosus & audax:
 Naviget Anticyram, quid enim differt, Barathrone
 Dones quidquid habes, an numquam utare paratis,
 Servius Oppidius Canufi duo prædia, dives
 Antiquo censu, gnatis divisse duobus
 Fertur, & hęc moriens pueris dixisse vocaris
 Ad lectum: Postquam te talos Aule, nucelq;
 Ferre sin: laxo, donare, & ludere vidi,
 Te Tiberi numerare, cavis abscondere tristem,
 Extimui, ne vos ageret vesania discors:
 Tu Nomentanum, tu n: sequerere Circum.
 Quare per Divos oratus uterq; Penateis,
 Tu cave ne minus: tu ne majus facias id.
 Quod satis esse putat pater, & natura coarcet.
 Præterea ne vos titillet gloria, jure-
 jurando obstringam ambo: inter adilis fuerit, vel
 Vestrum prætor, is intestabilis, & sacer esto,
 In cicere, aq; faba, bona tu perdasq; lupinis,
 Latus ut in circu spatiere, aut æneus ut Res,
 Nudus agri, nudus nummis insane paternis,
 Scilicet ut plausus quos fert Agrippa, seras tu.
 Astuta ingenuum vulpes imitata leonem,
 Ne quis humasse velit Ajacem Atrida vetas cur,
 Rex sum. nil ultra quæro plebeju:, & aequaliter
 Rem imperito: ac, si cui video non justus, insulto
 Dicere quæ sentit, permitto. maxime regum,
 Di tibi dent capta classem deducere Troja:
 Ergo consulere, & mox respondere licebit,
 Consule. cur Ajax heros ab Achille secundus
 Putrescit, toties servatis clarus Achivis,
 Gaudet ut populus Priami, Priamusq; inhumato,
 Per quem tot juvenes patrio caruere sepulchro:

722. mille ovium insanus morti dedit, inclytum Ulyssem,
Menelaum una mecum se occidere clamans.
Iucum pro vitula statuis dulcem Aulide gnatam
ante aras, spargisq; mola caput improbe falsa,
Natum animi servas, quorsum^t insanus quid enim Ajax
fuit, cum stravit ferro pecus, abstinuit vim
Dote, & gnato, mala multa precatus Atridis:
Non ille aut Teucrum, aut ipsum violavit Ulyssem,
Sum ego, ut harentis adverso littore naveis
Piperem, prudens placavi sanguine Divos.
Semper tuo furiose. meo, sed non furiosus;
Quis species alias veri scelerisq; tumultu
Penitus capiet, commotus habebitur, atq;
Stultitiae erret, nihilum distabit, an ira.
Ajax immeritos dum occidit, desipit, agnos^t
Cum prudens scelus ob titulos admittis inaneis,
Stas animos & purum est virtus tibi, cum tumidu^m est cor.
Si quis lectica nitidam gestare amet agnam,
Hinc vestem, ut gnat^m, paret ancillas, paret aurum,
Ritam, aut pusillam appeller, fortisq; marito
Definet uxorem, interdicto huic omne adimatur ius
Pistor, & ad sanos abeat tutela propinquos.
Quid, si quis gnatam pro muta devovet agna,
Integer est animi^t ne dixeris. ergo ubi prava
Stultitia, hic summa est insania, qui sceleratus,
Et furiosus erit. quem cepit vitrea lama,
Hinc circumtronuit gaudens Bellona cruentis;
Hinc age luxuriam, & Nomentanum arripe mecum,
Vicit enim stultos ratio insanire nepotes.
Hic simul accepit patrimoni mille talenta,
Aduicis, piscator uti, pomarius, aueps,
Unguentarius, ac Tusci turba impia vici,
Cum scurris farror, cum Velabro omne macellum,
Mane domum veniane. quid tum^t venere frequentes.
Verba facit leno. Quicquid mihi, quicquid & horum
Quicq; domi est, id erede tuum, & vel nunc pete, vel cras.
Accipe, quid contra juvenis responderit aequus.
In give Lucana dormis ocreatus, ut aprum
Cenem ego, tu pisces hyberno ex aquore vellis:
Segnis ego, indignus qui tantum possideam, aufer:
Sume tibi decies, tibi tantundem, tibi triplex,
Unde uxor media currat de nocte vocata.

Filius Alcipri degradum ex aure Metella,
Scilicet ut decies solidum exorberet, acce
Diluit insignem baccam, qui sanior, ac si
Illud idem in rapidum flumen, jaceretve cloacam?
Quinti progenies Arri, par nobile fratum,
Nequitia, & rugis, pravorum & amore gemellum,
Luscinias soliti impenso prandere coemptas.
Quorsum abeant sani & creta, an carbone notandi &
Ædificare casas, postello adjungere mures.
Ludere par impar, equitare in arundine longa,
Si quem delectat barbatum: amentia verset.
Si puerilius his ratio esse evinet, amare;
Nec quidquam differre, utrumne in pulvere, trimus
Quale prius, ludas opus, an meretricis amore
Sollicitus plores: quero, faciasne, quod olim
Muratus Polemo: ponas insignia morbi,
Fasciglas, cubital, focalia, potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpisse coronas.
Postquam est imprænsi correptus voce magistri,
Porrigis irato puero cum poma, recusat:
Sume Catelle: negat, si non des: optat amator
Exclusus qui distat & agit ubi secum, eae an non,
Quo redditurus erat non accessitus, & hret
Invisis foribus & nec nunc, cum me vocet ultro,
Accedam & an potius mediter finire dolores &
Exclusit, revocat: redeam non, si obsecrer ecce
Servus non pauci sapientior, o here, quæ res
Nec modum habet, neq; consilium, ratione, modoq;
Tractari non vult: in amore haq; sunt mala: bellum,
Pax rursum. haec si quis tempestatis prope ritu
Mobilia, & cœci fluitantia forte, laboret
Reddere certa sibi; nihil plus explicet, ac si
Insanire paret certa ratione, modoque,
Quid, cum Ptoenii excepser semina pomis
Gaudes, si caméram peteusti forte, penes te es &
Quid si cum bulbiferis amioso verba palato,
Ædificante casas qui sanior & addo cruentum
Vultitix, atq; ignem gladio scrutare. moda, inquam,
Belludo percuti Marius cum precipitat se,
Ceru sua dedit: an commotæ criminis meneis?
Abfusus humorem, & sceleris dampnis quodam,
In more imponens cognata vocabula rebas?

libertius erat, qui circum compita siccus
lautis mane senex manibus currebat, & unum
Quiddam magnum addens, unum me surpice morti,
De ceterim facile est, orabat sanctis utrisq;
Aribus, atq; oculis : mentent nisi litigiosus
Insuperet dominus, cum venderet, hoc quoq; vulgus
Chrysippus ponit secunda in gente Meneti.
Jupiter, ingentes qui das adimisq; dolores,
Mater ait pueri menseis iam quinq; cubantis,
ligida si puerum quartana reliquerit : illo
Mancare, quo tu indicis jejunia, nudus
In Tiberi stabit. casus, medicusve levarit
Ergum ex precipiti, mater delira neeabit
In gelida fixum ripa; febrimq; reduceat,
Quae malo mentem concussa, timore Deorum,
Hic mihi Stertinus sapientum octavus, amico
Arma dedit, posthac ne compellaret inultus.
Dixerit insanum qui me, totidem audiet : atq;
Despicere ignoto discet pendentia tergo.
Stoice, post dannum sic vendas omnia pluris :
Quam me stultitiam (quoniam non est genus unum)
Insonare putas & ego nam video mihi status.
Quid & caput abscessum demens cum portat Agave
Guti infelcis, sibi tum furiosa videtur &
Stratum me fateor (ligeat concedere veris)
Atq; etiam insandum : tantum hoc edissere, quo me
Borotare putes animi vitio, Accepte : Primum
Edificas, hoc est, longos imitatis, ab imo
Ad summum totus moduli bipinnatis : & idem
Corpo majorem rudes Turbonis in armis
Spiratum, & incessum : qui ridiculus minus illo &
An quodcunq; facit Mæcenæ, te quoq; verum est.
Tanto dissimilem, & tanto certare minorem ?
Absentis rancis pullis vituli pede pressis,
Urus ubi effugit, matri denarrat, ut ingens
Bellua cognatos eliserit. illa rogare,
Quantane? num tandem, se insans, sic magna finisset;
Major dimidio. num tan' of. eum magis, acq;
Se magis inflaret : non, si te ruperis, inquit,
Par eris, frater à te non molecum ab ludit imago.
Adde poēmata nunc : hoc est, oleum addo cassino.
Quis si quis sanus fecit, sanus facis & tu.

Non dico horrendam rabiem. jam desine. cultum
Majorem censu. teneas Damasippus tuis te & deinceps
Mille puellarum. puerorum mille furores.
O major tandem parcas insane minori.

S A T Y R A I V.

UNde. & quod Catus si non est mihi tempus. a venti
Ponere signa novis præceptis: qualia vincant
Pythagoram. Anytique reum. dectumque Platona.
Peccatum fateor. cum te sic tempore lazo
Interpellarim: sed des veniam bonus. oro.
Quod si intercederit tibi nunc aliquid. repetes mox
Sive est naturæ hoc. sive artis. mirus utroque.
Quin id erat curz. quo pacto cuncta tenerem:
Ut. ote res tenuelis. tenui sermone peractas.
Ede hominis nomen: simul an Romanus. an hospes.
Ipsa memor præcepta canam: celabitur auctor.
Longa quibus facies ovis erit. illa memento,
Ut succi melioris. & ut magis alba rotundis
Ponere. namque marem cohibent callosa vitellum.
Caule suburbano. qui siccis crevit in agris.
Dulcior. irriguo nihil est elutius horto.
Si vespertinus subito te oppresserit hospes:
Ne gallina malum responset dura palato,
Doctus eris vivam misio mersare Falerno:
Hoc teneram faciet. pratensis optima fungis.
Natura est: aliis male creditur. ille salubreis
Æstates peraget. qui nigris prandia moris
Finiet. ante gravem que legerit arbore solem.
Ausidius forti miscebat mella Falerno:
Mendose: quoniā vacuis committere venis
Nil. nisi lene decet. leni præcordia mulso
Prolueris melius. si dura morabitur alvus.
Mitulus. & viles pellent obstantia conchæ.
Et lapathi brevis herba. sed albo non sine Coo
Lubrica nascentes implent conchylia Lunz.
Sed non omne mare est generosa fertile testa.
Mutice Bajano metior Lacrina Peloris:
Ostrea Circzis. Miseno oriuntur echini,
Petinibus patulis jaçat se molle Tarentum.
Nec sibi cœnarum quivis temere arroget artem.
Ni prius exacta tenui ratione saporum.
Nec satis est cara pisces avertere mensa.

Ignatum quibus est jus aptius, & quibus assis
Languidus in cubitum jam se conviva reponet.
Umber, & ligna nutritus glande, rotundas
Curvat aper lanceis carnem vitantis inertem.
Nam Laurens malus est, ulvis, & arundine pinguis,
Vix & summitit capreas non semper edulcis
Secundi leporis sapiens se & abitur armos.
Piscibus, atq; avibus, quz natura, & foret atas,
Ane meum nulli patuit quæsita palatum.
Sunt, quorum ingenium nova tantum crustula promit.
Nequaquam satis in re una consumere curam:
Ut si quis solum hoc, mala ne sint vina, laboret,
Quali perfundat pisces securus olivo.
Mafiae si celo supponas vina sereno:
Nocturna, si quid crassi est, tenuabitur aura,
Et decedet odor nervis inimicus: at illa
Integrum perdunt lino vitiata saporem.
Surrentina vafer qui miscet face Falerna
Vina, columbino limum bene colligit ovo:
Quatenus ima petit, volvens aliena vitellus.
Tollis marcentem squillis recreabis, & Afra
Puerem cochlea. nam lactuca innatat acri
Post vinum stomacho. perna magis, ac magis billis
Flagitat in morsus refici: quin omnia malit,
Quicunq; immundis feruent allata popinis,
Et operæ pretium duplicitis pernoscere juris
Naturam. simplex e dulci constat olivo,
Quod pingui miscere mero, muriq; decebit,
Non alia quam qua Byzantia putruit orea.
Hoc ubi confusum sectis inferbuit herbis,
Corycioq; croco sparsum fletit, insuper addes
Pressa Vena franz quod bacca remisit olivæ.
Picenis cedunt pomis Tiburtia succo:
Nam facie præstant. Venucula convenit ollis.
Reditus Albanam fumo ducaveris uvam.
Hanc ego cum malis, ego faciem primas, & alec.
Primas & inveniar piper album, cum sale nigro.
Incretum, puris circum posuisse catillis.
Immane est vitium, dare millia terra macello,
Angustioq; vagos pisces urgere catino.
Magna movent stomacho fastidia: seu puer omnis
Traxavit calicem manibus, dum surta ligurit.

Sive gravis veteri cratera limus adhaesit.
Vilibus in scopis, in mappis, in seobe, quantis
Consistit sumptus t' negligidis, flagitium ingens.
Ten' lapides varios lutulentā radere palma,
Et Tyulas dare circum illota toralia vesteis?
Oblitum quanto curam, sumptuosa; minorem
Hęc habeant, tanto reprendi justius illis,
Quz nisi divitibus nequeunt contingere mensis?
Doste Cati, per amicitiam divosq; rogatus,
Ducere me auditum, perges quoq; memento.
Nam quamvis referas memori mihi pectorē cuncta
Non tamen interpres tantundem juvetis, adde
Vultum, habitumq; hominis: quem tu vidisse beatus
Non magni pendis, quia contigit. at mihi cura
Non mediocris inest, fonteis ut adire remotos
Atq; hancire queam vita praecepta bearç.

S A T Y R A V.

Hoe quoq; Tirefia, prater narrata, perenti
Responde: quibus amissas reparare queam res
Artibus atq; modis. quidrides t' jamne doloso
Non satis est Ithacam revohi, patriosq; Penates
Aspicere t'. o nulli quidquam montite, vides, ut
Nudos inopsq; domum redeam te vate: nego illuc
Aut apotheca procis intacta est, aut pecus. atqui
Et genus, & virtus, nisi cum re, vilior alga est.
Quando pauperiem missi ambagibus horres:
Accipe qua ratione queas ditescere. Turdus,
Sive aliud privum dabitur tibi devolet illuc,
Res ubi magna nites domino fene: dulcia poma,
Et quoscq; feror culens tibi fundus honores,
Ante Larem gustet venerabilior Lase d'ives.
Qui quamvis perjurus erit, sine gente, eruentus.
Sanguine fraterno, fugitus: ne tamen illi
Tu comes exterior, si postulet, ire recuses.
Ultne te gam spurco Damis-latus t' haud ita Troja
Me gestis, cerasans semper melioribus, ergo
Pauper eris, fortem hoc animum tolerare jubebo,
Et quondam majora tuli. tu protinus, unde
Divitias, arisq; ruam, die augur acervos.
Dixi equidem, & dico. captes astutus ubiq;
Testamenta segum. nou, si tales unus de aliis

Invidatorem præioso fagerit hamo.
 Aut spem deponas, aut artem illusus omittas;
 Magna minorve furo si res certabitur olim,
 Vivet uter locuples sine gnatis, improbas ulcro
 Qui meliorem audax vocet in jus, illius esto
 Defensor. fama civem, causaq; priorem
 Sperne, domi si gnatus erit, focundave conjux,
 Quinque puta, aut Publis (gaudent pronomine molles)
 Auriculz) tibi me virtus tua fecit amicum
 Jus anceps novi : causas defendere possum,
 Triplet qui vis oculos citius mibi, quam te
 Contemptum cassa nuce pauperet. hac mea cura est,
 Ne quid tu perdas, neu sis jocus. ire domum, atq;
 Pelliculam curare jube. sis cognitor ipse :
 Perfa atq; obdura : seu rubra canicula findet
 Infanteis statuas : seu pingui tentus omaso
 Fugis hybernas eana mve consuet Alpeis.
 Nonne vides aliquis cubito stantem prope tangens
 Inquiet, ut patiens, ut amicis aptus ut acer :
 Plores annabunt thymi, & cetaria crescent.
 Si cui præterea validus male illius in te
 Praelata sublatus aletur, ne manifestum
 Celibis obsequium nodet te : lethite in spem
 Antipere officiosus, ut & scribare secundus
 Hares: &, si quis casus puerum egerit Orco,
 In vacuum venias. perraro hæc alea faltit,
 Qui testamentum tradet tibi cunq; legendum,
 Abnuere, & tabulas à te removere memento :
 Sic tamen, ut nimis rapias, quid prima secundo
 Cera velit versu : solus multisne cohæres,
 Veloci percurre aculo. plerumq; reductus
 Scriba ex quinqueviro eorum dehudet hiantem :
 Captatorq; dabit risus Nasica Corano.
 Num furis & aut prudens ludis me, obscura cauendo ?
 O Laertijade, quidquid dicam, aut erit, aut non.
 Divinare evenit magnus mihi donat Apollo.
 Quid tamen ista vellet sibi fabula, si licet, ede.
 Tempore quo juvenis Parthis horrendus, ab alto
 Demissum genus Mæna, tellure, mariq;
 Magnus erit : sorte naber proceru Corano
 Fusa Nasica, metuantis seddere solidum.
 Tunc gener hos faciat : tabulas sacerdote dabit, atq;

Ut legat, orabit, multum Nasica negatas
Accipiet tandem, & tacitus leget: invenietq;
Nil sibi legatum, prater plorare, suisque.
Illud ad huc jubeo: mulier si forte dolosa,
Libertusve senem delirum temperet illis
Accedas socius: laudes, lauderis ut absens.
Adjuvat hoc quoque: sed vincit longe prius, ipsum
Expugnare caput. scribet mala carmina vecors:
Laudato, scortator erit: cave te roget: ultro
Penelopen facilis potiori trade. putasne,
Perduci poterit, tam frugi, tamq; pudica,
Quam nequiere proci recto depellere cursu:
Venit enim magnum donandi parca juventus,
Nec tantum Veneris, quantum studiofa culinæ,
Sic tibi Penelope frugi est: quæ si semel uno
De sene gustarit, tecum partira lucellum.
Ut canis, à corio nunquam absterrebitur undio,
Me sene, quod dicam, factum est, anus improba Thabis
Ex testamento sic est elata: cadaver
Undum oleo largo nudis humeris tulit hæres,
Scilicet elabi si posset mortua: credo,
Quod nimium insisterat viventi. cautus adito:
Neu desis operæ, neve immoderatus abundes.
Difficilem & morosum offendet garrulus. ultro
Non etiam fileas. Davus sis comicus, atq;
Stes capite obstipo, multum similis metuenti.
Obsequio grassare, mone, si increbuit aura,
Cautus uti velet carum caput: extrahe turba
Oppositis humeris aurem substringere loquaci
Importunus amat laudari: donec ohe jam
Ad cœlum manibus sublati dixerit, urge: &
Crescentem tumidis infra sermonibus utrem.
Cum te servitio longo, euraq; levavit:
Et certum vigilans, quartæ sit partis Ulysses,
Audieris hæres: ergo nunc Dama sodalis
Nusquam est: undē mihi tam fortè, tamq; fidelicem:
Sparge subinde, &, si paulum potes, illachrymare.
Gaudia prudentem vultum celare, sepulchrum
Commissum arbitrio sine fôrdibus extrue, funus
Egregie factum laudet vicinia. si quis
Forte cohæredum senior male tussiet: huic tu
Dic, ex parte tua, seu fundi, sive domus sit

Imperio gaudentem nummo te addicere, sed me
Imperiosa trahit Proserpina. vive, valeque.

SATYRA VI.

Hoc erat in votis: modus agri non ita magnus,
Hortus ubi, & uestio vicinus jugis aquz fons,
It paulum sylvz super his foret, auctius, atq;
Di melius fecere. bene est. nihil amplius oro,
Maja nate, nisi ut propria hæc mihi munera faxis.
Si neq; ma jorem feci ratione mala rem:
Nec sum facturus vitio culpave minorem:
Si veneror stultus nihil horum. ô si angulus ille
Proximus accedat, qui nunc denormat agellum.
O si urnam argenti fors qua mibi monstret; ut illi,
Thesauro invento, qui mercenarius agrum
Illum ipsum mercatus aravit, dives amico
Hercule: si quod adest, gratum juvat: hac prece te ore,
Pingue pecus domino facias, & cetera, præter
Ingenium: utq; soles, custos mihi maximus adsis.
Ergo ubi me in monteis, & in arcem ex urbe removi,
Quid prius illustrem Satyris, Musaq; pedestri
Nec mala me ambitio perdit, nec plumbeus Aufer,
Autumnusq; gravis, Libitine quæstus acerbæ,
Maturine pater, seu Lane libentius audis,
Unde homines operum primos, vitaq; labores
Instituunt, (sic Dis placitum) tu carminis esto
Principium, Romæ sponsorem me rapis: eja,
Ne prior officio quisquam respondeat, urge:
Sive Aquilo radit terras, seu bruma nivalem
Interiori diem gyro trahit, ire necesse est.
Postmodo, quod mi oblit. clare, certumq; locuto,
Lustandum in turba. facienda injuria tardis.
Quid vis insane, & quas res agis: improbus urget
Iratis precibus. tu pulses omne, quod obstat,
Ad Mæcenarem memori si mente recursas.
Hoc juvat, & mellì est, non mentiar. at simul atras
Ventum est Bæsiliias, aliena negotia centum.
Per caput & circa saliunt latus. ante secundam
Roscus orabat sibi adesses ad Puteal eras,
De re communi scribè magna atq; nova te
Orabane hodie meminisses Quintæ reverti.
Imprimat his cura Mæcenæ signa tabellis.

Dixeris

Dixeris, expetiar : si vis, potes, addit, & instat.
 Septimus octava propior jam fugerit annus,
 Ex quo Macenas me cepit habere suorum
 In numero : duntaxat ad hoc, quem tollere rheda
 Vellent, iter faciens. & cui concedere rugas
 Hoc genus: hora quota est Thrax est Gallina Syro par
 Matutina parum cautos jam frigora mordent,
 Et, quæ rimosa bene deponuntur in aere.
 Per totum hoc tempus subjectior in diem, & horam
 Invidiz, noster hodus spectaverat una,
 Luserat in campo, Fortunæ filius, omnes.
 Frigidus à Roribus manat per compita rumor:
 Quicunque obvias est, me consulit. ô bone (nam te
 Scire, Deus quoniam proprius contingis, sopportet)
 Num quid de Dacis audisti: & nil equidem, ut tu
 Semper eris derisor: at omnes Dii exagitent me,
 Si quidquam, quid & militibus promissa, Triquetra
 Prædia Cæsar, an est Itala tellore daturus?
 Jurantem me scire nihil, mirantur, ut unum
 Scilicet egregii mortalem, altiqt; silenti.
 Perditur haec inter misero lux, non sine votis.
 O rus, quando ego te aspiciam & quandog; lisabit
 Nunc veterum libris, nunc somno & inertibus horis
 Ducere sollicitæ jucunda oblia via vix?
 O quando faba Pythagoræ cognata, simulus,
 Uncta satis pingui ponentur oluscula lardo?
 O noctes, cœnæ, Deum: quibus ipse, meis
 Ante larem propriment vescor, vernaq; procates
 Pasco libatis dapibus, prout euinq; libido est,
 Siccat iniquales calices conviva, solutus
 Legibus insanis: seu quis capit acria fortis
 Pocula, seu modicis hunc escit letius, ergo
 Sermo oritur, non de yillis domibusve alienis,
 Nec male, necne Lepos salter: sed quod magis ad nos
 Pertinet, & nescire malum est, agitamus: Utrumque
 Divitiis homines, an sint virtute beati:
 Quidve ad amicitias, usus, restumne trahat nos:
 Et quæ sit natura boni, summumq; quid ejus.
 Cervius haec inter vicius garrit amicis
 Ex re fabellas, nam si quis laudat Arelli
 Sollicitas ignatus opes, sic incipit: Olim
 Rusticus irbamus murem inus paupere fertur

Accepille.

Attepisse cavo, veterem vetus hospes amicum.
 Alper, & attentus quæsitis, ut tamen arctum
 Solvere hospitiis animum. quid multa? neq; illi
 Iepotiti ciceris, nec longæ invidit avenz:
 Aridum & ore ferens acinum, semefaq; lardi
 Frusta dedit, cupiens varia fastidia cena
 Vincere, tangentis male singula dente superbo:
 Cum pater ipse domus, palea porreçus in hora
 Iser ador, loliumque, dapis meliora relinqnens.
 Tandem urbanus ad hunc, Quid te juvat, inquit, amice,
 Prærupta nemoris patientem vivere dorso?
 Vis tu homines urbemq; seris præponere sylvis?
 Carpe viam, mihi credo, comes: terrestria quando
 Mortaleis animas vitunc fortita, neq; ulla est
 Aut magno, aut parvo lethi fuga. quo bone, circa,
 Dom licet, in rebus jucundis vive beatus.
 Vive memor, quam sis ævi brevis. hæc ubi dicta
 Agrestem pepulcre: domo levis exilit. inde
 Ambo propositum peragunt iter. urbis aentes
 Nenia nocturni subrepere: jamq; tenebat
 Nox medium cœli spatum, cum ponit uterq;
 In locuplete domo vestigia: rubro ubi coco
 Tinda super lectos canderet veltis eburnos,
 Multaq; de magna superercent fercula cena.
 Quæ procul exfructis inerant hesterna canistris.
 Iugo ubi purpurea vorrestum in veste locavit
 Agrestem: veluti succinctus currit hospes,
 Continuato; dapes, nec non vernaliter ipsis
 Fungitur officiis, prælambens omne, quod affert;
 Ille cubans gaudet mutata sorte, bonisq;
 Rebus agit latum convivam: cum subito ingens
 Valvarum strepitus leatis excussit utrumque.
 Carrere per totum pavide conclave, magisq;
 Exanimes trepidare: simul domus alta Molossis
 Personuit canibus. tum rusticus: Hanc mihi vita
 Et opus haq; sit; & valeat. me sylva, cavusq;
 Tatus ab insidiis tenui solabitur ero.

SATYRA VII.

Indudum ausculto, & cupiens tibi dicere servus.
 Pauca, reformido. Davusne & ita, Davus, amicum
 Magicipium dominino, & frugi, quod sit sati: hoc est,
 Ut

Ut vitale putes. age libertate Decembri
 (Quando ita maiores volueront) utere: narra.
 Pars hominum vitiis gaudet constanter, & urget
 Propositum: pars multa natat, modo recta capesset,
 Interdum pravis obnoxia. szpe notatus
 Cum tribus annellis, modo lœva Priscus inani
 Vixit inæqualis, clavum ut mutaret in horas:
 Ædibus ex magnis subito se conderet, unde
 Mundior exiret vix libertinus honeste.
 Jam mœchus Romæ, jam maller doctus Athenis
 Vivere, Vertumnis, quotquot sunt, natus iniquis,
 Scurra Volanerius, postquam illi julta chiragra
 Contudit articulos, qui pro se tolleret, atq;
 Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna
 Conduçum pavit. quanto constantior idem
 In virtiis, tanto levius miser: ac prior illo,
 Qui jam contento, jam laxo sune laborat.
 Non dices hodie. quorsum hæc tam putida tendunt,
 Furcifer: ad te inquam. quo pacto pessime: laudas
 Fortunam, & mores antiquæ plebis: & idem,
 Si quis ad illa Deus subito te agat, usq; recuses:
 Aut quia non sentis, quod clamas, rectius esse:
 Aut quia non firmus rectum defendis, & hæres,
 Neguicquam cœno cupiens evellere plantam.
 Romæ rus optas: absente rusticus urbem
 Tollis ad astra levis. si nusquam es forte vocatus
 Ad cœnam, laudas securum olus, ac, velut usquam
 Vindus eas, ita te felicem dicis, amasq;
 Quod nusquam tibi sit potandum: jussit ad se
 Mæcenas serum sub lumen prima venire
 Convivam; Nemon' oleum feret oxyus: ecquis
 Audit: cum magno blateras clamore, fugisque,
 Milvius, & scurra tibi non referenda precavi
 Discedunt. etenim fateor me dixerit ille
 Duci ventre levem: nasum nidore supinor,
 Imbecillus, iners, si quid vis, adde, popino.
 Tu, cum sis quod ego. & fortassis nequior, ultro
 Insectere, velut melior: verbisq; decoris
 Obvolvas vitium: quid, si me stultior ipse
 Quingentis empto drachmis deprehenderis: aufer
 Me vultu terrere: manum, stomachumq; teneto,
 Dum, que Crispini docuit me janitor,edo,

te conjux aliena capit, meretricula Davum.
 Peccat uter nostrum cruce dignius acris ubi me
 lura incendit, sub clara nuda lucerna
 quicunq; exceptit turgentis verbena caudz,
 omnibus aut agitavit equum lasciva supinum:
 Dinitit neq; famosum, neq; sollicitum, ne
 pitior, aut forme melioris mejat codem.
 h, cum projectis insignibus annulo equestri,
 lumenq; habitu, prodix ex judice Dama
 Turpis, odoratum caput obscurante lacerna,
 non es, quod simulasti metuens induceris: atq;
 Altreante libidinibus tremis ossa pavore.
 Quid refert, ura virgis, ferroq; necariq;
 Authoratus eas: an turpi clausus in arca,
 Quo te demisit peccati conscientia herilis
 Contractum, genibus tangas caput: estne maritos
 Matronz peccantis in ambos justa potestas?
 In corruptorem vel justior? illa tamen se
 Non habitu, mutatve loco: peccavite superne,
 Cum te formidet malier: neq; credat amanti,
 His sub fuream prudens, dominoq; furenti
 Comitres rem omnem, & vitam, & cum corpore famam
 Instis credo, metues, doctusq; cavebis.
 Quares; quando iterum paveas: iterumq; perire
 Potis. ô toties servus. quæ bellua ruptis
 Cum semel effugit, reddit se prava catenis?
 Non sum machus, ais. neq; ego hercule fur ubi vasa
 Pratereo sapiens argentea. tolle periculum,
 Jam vaga profiliat frenis natura remotis,
 Tunc mihi dominus, rerum imperiis, hominumq;
 Tot, tantisq; minor, quem ter vindicta, quaterq;
 Impedita haud unquam misera formidine privet?
 Adde supra dictis. quod non levius valeat. nam
 hic vicarius est, qui servo paret, uti mos
 Vester ait, seu conservus: tibi quid sum ego? nempe
 Tu, mihi qui-imperitas, aliis servis miser, atq;
 Daceris, ut nervis alienis mobile lignum.
 Quisnam igitur liber? sapiens, sibi qui imperiosus:
 Quem neq; pauperies, neq; mors, neq; vincula terrent?
 Responsare cupidinibus, contemnere honores
 Fortis, & in seipso totus teres, atq; rotundus;
 Interni ne quid valeat per izve morari.

In quem manea ruit semper fortuna potesne
 Ex his, ut proprium quid nosceret quinq; talenta
 Poscit te mulier, vexat, toribusq; repulsum
 Perfundit gelida. rursus vocat. eripe turpi
 Colla jugo. liber, liber sum, dic age. non quis.
 Urget enim dominus mentem non lenis, & acreis
 Subiectat lasso stimulos, versatq; negantem.
 Vel cum Pauciaca torpes insane tabella,
 Qui peccas minus, atq; ego, cum Fulvi, Rutubaque
 Aut Placidejani contento poplite miror
 Proelia rubrica pista, aut carbone: velut si
 Revera pugnant, feriant, vitentq; moventes
 Arma viri. nequam, & cestator Davus: at ipse
 Subtilis veterum judex, & callidus audis.
 Nil ego, si ducor libo fumante. tibi ingens
 Virtus, atq; animus cœni responsat opimis.
 Obsequium ventris mihi perniciosius est. cur §
 Tergo plector enim, qui tu impunitior illa,
 Quæ parvo sumi nequeunt, cum obsonia capias?
 Nempe inamarescunt epulæ sine fine petiç;
 Illusiq; pedes virtiosum ferre recusant
 Corpus. an hie peccat, sub noctem qui puer uvam
 Furtiva mutat strigilis qui prædia vendit,
 Nil servile gulæ patens habet: adde, quod idem
 Non horam tecum esse potes: non otia recte
 Ponere, ieg; ipsum vitas fugitivus, & erroz;
 Jam vino quærens, jam somno fallere curam
 Frustra. nam comes atra premit, sequiturq; fugacem.
 Unde mihi lapidem quorsum est opus & unde sagittas?
 Aut insinuit homo, aut versus facit. ocyus binc te
 Ni rapis, accedes opera agro nona Sabino.

SATYRA VIII.

UT Nasidiensi juvit te cena beati §
 Nam mihi quærenti convivam, dictus here illuc
 De medio: poterat die. sic, ut mihi nunquam
 In vita fuerit melius, da, si grave non est,
 Quæ prima igatum ventrem placaverit esca.
 Is primis Lucanus aper, lemi fuit Austro
 Captus, ut a jebat eonæ pater. acria circum
 Rapula, laqueæ, radices, qualia lassum
 Pervellunt stomachum; siser, alec, fecula Coa.

His ubi sublati, puer alte cinctus, acernam
 Gausape purpureo mensam perseruit; & alter
 Sublegit quodcumq[ue] jaceret inutile, quodq[ue]
 Posset coenangeis offendere: ut Attica virgo
 Omni sacris Cereris, procedit fuscus Hydaspes,
 Cucuba vina ferens: Aicon Chium, maris expers.
 Sic herus, Albanum, Mæcenas, sive Falernum
 Te magis appositis delestat: habemus utrumque.
 Divitias miseris. sed queis coenancibus una,
 fundani, pulchre fuerit tibi, nosse labore.
 Summus ego, & prope me Viscus Thurinus, & infra.
 Si memini, Varius: cum Servilio Balathrone
 Vibidius: quos Mæcenas adduxerat umbras.
 Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra,
 Ridiculus totas simul absorbere placentas.
 Nomentanus ad hoc qui, si quid forte laterer,
 Indice monstraret digito. nam extera turba,
 Nos inquam, coenamus aveis, conchylia, pisceis,
 Longe dissimilem noto celantia succum:
 Ut vel continuo patuit, cum passeris, atq[ue]
 Ingustata mihi porrexerit ilia ghombi.
 Post hoc me docuit melimela rubore, minorem.
 Ad Lunam delecta. quid hoc intresit, ab ipso
 Audieris melius. tum Vibidius Balathroni,
 Nos, nisi damnose bibimus, moriemur inulti.
 Italices poscent maiores. vertere pallor
 Tum parechi faciem, nil sic menentis, ut acreis
 Potores: vel quod maledicunt liberius. vel
 Fervida quod subtile exsurdant vina palatum.
 Invertunt Aliphonis vinaria tota
 Vibidius, Balathroq[ue], secutis omnibus imis.
 Conviva lecti nihil nocuere lagenis.
 Affertur squillas inter murana natanteis
 In patina porrecta. sub hoc herus, hac gravida, inquit,
 Capta est; dexterior post partum carne futura.
 His mixtum jus est oleo, quod prima Venafri
 Preffit cella. garo de succis pisceis Iberi,
 Vino quinquenni, verum citra mare nato,
 Dum coquitur: cocto Chium sic convenit, ut non
 Hoc magis ultum aliqd, pipere albo, non sine accio,
 Quod Methymneam vitio mutaverat uvam.
 Lucas visideis, inulas ego primus amaras

Monstravi incoquere : illatos Curtillus echinos,
 Ut melius muria, quam testa marina remittat.
 Interea suspensa graveis aulæa ruinas
 In patinam fecere, trahentia pulveris atri,
 Quantum non Aquilo Campanis excitat agris.
 Nos majus veriti, postquam nihil esse pericli
 Sensimus, erigimur. Rufus positio capite, ut si
 Filius immaturus obisset, flere. quis esset
 Finis, ni sapiens sic Nomentanus amicum
 Tolleret ? heu Fortuna, quis est crudelior in nos
 Te D^eus & ut semper gaudes illudere rebus
 Humanis ! Varius mappa compescere risum
 Vix poterat. Balatro suspendens omnia naso,
 Hæc est conditio vivendi, ajebat : eoque
 Responsura tuo nunquam est par fama labori.
 Tene, ut ego accipiar laute, torqueret omni
 Sollicitudine distractum & ne panis adustus,
 Ne male conditum jus apponatur, ut omnes
 Præcincti restè pueri, comptiq; ministrent &
 Adde hos præterea casus : aulæa ruitant si
 Ut modo : si patinam pede lapsus frangat agaso.
 Sed convivatoris, uti ducis, ingenium res
 Adversè nudare solent, celare secundæ.
 Nasidienus ad hæc : tibi Di, quæcumq; preceris,
 Commoda dent: ita vir bonus es, convivaq; comis;
 Et soleas poscit, tum in lecto quoq; videres
 Stridere secreta divisos aure susurros.
 Nullos his malis ludos spectasse : sed illa
 Redde age, quæ deinceps risisti. Vibidius dum
 Quærit de pueris, num sit quoq; fracta lagena,
 Quod sibi poscenti non dentur pocula : dumq;
 Ridetur fictis rerum Balatrone secundo :
 Nasidiene redis mutatæ frontis, ut arte
 Emendaturus fortunam. deinde securi
 Mazonomo pueri magno discepta ferentes
 Membra gruis, sparsi sale multo, non sine farre,
 Pinguibus & ficiis pastum jecur anseris albi,
 Et leporum avulso, ut multo suavius, armos,
 Quam si cum lumbis quis edit, tum pectora adusto
 Vidimus & merulas ponit, & sine clune palumbes,
 Suaveis res, si non causas narraret etrum, &
 Naturas dominus : quem nos sic fugimus ulti,

It nihil omnino gustaremus : velut illis
Casida afflaser, pejor serpentibus Afris.

Q. HORATII
FLACCII
EPISTOLARUM
LIBER I.

AD MÆCENATEM. I.

RIMA dicte mihi, summa dicende Camœnæ,
Speciatum fatis, & donatum jam rude quæris
Macenas iterum antiquo me includere ludo.
Non eadem est ætas, non mens. Vejanus, armis
Emissis ad postem fixis, latet abditus agro,
Ne populum extrema toties exoret arena.
Mihi purgatam crebro qui personet aurum :
Salve senescentem mature fatus equum, ne
Pecor ad extremum ridendus, & ilia ducat.
Nunc itaq; & versus, & cetera ludicra pono :
Quid verum, atq; decoens, curo & rogo, & omnis in hoc sum.
Ondo, & compono, quæ mox deponere possim.
At ne forte roges, quo me duce, quo lare tuter ?
Nullius addictus jurare in verba magistri,
Quo me cunq; rapit tempestas, deferor hospes.
Nunc agilis filio, & mensor civilibus undis,
Virtutis verz custos, rigidusq; satelles :
Nunc in Aristippi furtim præcepta relabor,
Mihi res, non me rebus, submittere conor.
Ita longa quibus mentitur amica, diesq;
Longa videtur opus debentibus, ut piger annus
Favillis, quos dura premit custodia matrum :
Si mihi tarda fluant, ingrataq; tempora, quæ spem
Confiliump; morantur agendi gnaviter id quod
Aque pauperibus prodest, locupletibus aque :
Aque neglectum pueris, senibusq; nocebit.
Itha, ut his ego me ipse regam, solerq; elementi.
In possis oculo quantum contendere Lynceus,
Tamen idcirco congeneras lippus inuogi :

Nec, quia desperes invicti membra Glycomis,
Nodosa corpus nolis prohibere chicanis.
Est quoddam prodire tenus, si non datur ultra.
Fervet avaritia, miseragi Cupidine peccus;
Sunt verba, & voces, quibus hunc lenire dolorem
Possis: & magnam morbi deponere partem.
Laudis amore rumes: sunt certe piacula, que te
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Invidus, ifacundus, intus, vinofus, amator;
Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit,
Si modo cultura, patientem commodet aurem.
Virtus est vitium fugere; & sapientia prima,
Stalititia caruisse. vides, que maxima credis
Esse mala, exiguum censum, turpemq; repulsam,
Quanto divites animi, capitisq; labore.
Impiger extremos curris mercatus ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens, per saka, per ignis,
Ne eures ea, que stulte miraris, & opas,
Discere, & audire, & meliori credere non visi
Quis circum pagos, & circum compita pugnat,
Magna coronari contemnat Olympia, cui spes,
Cui sit conditio dulcis sine pulvere palmarum
Vilius argentum est auro, virtutibus aurum.
Quives, eives, quatenda pecunia primum est;
Virtus post numeros, haec Janus summus ab imo
Perdocet; haec recinuit juvenes diuata senesque,
Lavo suspensi loculos, tabulamq; lacerto.
Si quadringentis sex septuaginta millia desunt,
Est animus tibi, sunt mores, & lingua, fidesque;
Plebs eris. at pueri ladeantes, Rex eris, ajuat,
Si recte facies. Hic mutus ahenes, esto;
Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.
Roscia, dic sodas, melior lex as puerorum est
Nazia, qua regnum recte sagittibus efficit,
Et maribus Curvis, & decantata Camilli;
Isne tibi melius suader, qui ut rem facias, rem
Si possis recte: si non quoceusq; modo rem:
Ut proprius spectes lachrymosa poenitenta Poppi:
An, qui fortunaz te responsare superbas
Liberum, & eretum praefons horatur, & optat:
Quod si me populus Romanus forte roget, cur
Non, ut porticibus, sic iudiciis fruax iisdem,

Nec

ne sequar aut fugiam, quæ diligit ipse, vel odit:
Nam quod vulpes ægrioto causa leoni
respondit, referam: quia me vestigia terrent,
nam te aduersum spectantia, nulla retrosum.
Tellua multorum es caput, nam quid sequar, aut que inf
ars hominum gestit conduceat publica: sunt qui
vultis & pomis viduas videntur avaras,
incipiantq; senes, quos in vivaria militant.
Multi occulco crevit res somnore. verum
no alius alios rebus, studiisq; teneri:
quem eadem possunt horam durare probantes?
Nullus in orbe sinus Bajis prælucet amoenis,
dixit dives: locus & mare sentit amorem
admirantis heri, cui si viciosa libido
territ auspicium: eras ferramenta Teanum
saltatis fabri. lectus genialis in aula est?
Nil ait esse prius, melius nil cœlibe vita.
Non est, jurat bene solis esse maritis.
Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?
Quid pauper & ride. mutat conacula: lectos,
alnea, tonsores, conducto navigio aque
unseat ac locuples, quem ducit priva triremis.
Si curtatus inæquali tonsore capillos
occurri,rides; si forte subucula pexx
mutata subest tunicæ, vel si toga dissidet impar,
rides. quid, mea cum pugnat sententia secum?
Quod petis, spernit: repelit, quod super omisit:
Mutat, & vita disconvenit ordine toto;
Diruit, pallificat, mutat quadrata rotundis.
Inanire putas soleunia me, neq; rides,
te medici credis, nec curatoris egere
Prætore dati. rerum tutela mearum
sum sis, & prave sectum stomacheris ob unguem
te pendenter, te respicientis amici.
Ad summam, sapiens uno minor est Jove, dives,
liber, honoratus, pulcher, rex deniq; regum:
Incipit sanus, nisi cum pituita molesta est.

AD LOLLIUM. II.

Trojani belli scriptorem, maxime Lolli,
Dum tu declamas Romæ, Praeveste relegi:
Quæ, quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non?
Plenius,

Plenius, ac melius Chrysippo, & Crantore dicit.
 Cur ita crediderim, nili quid te detinet. audi.
 Fabula, qua Paridis propter narratur amorem
 Gracia Barbariz lento collisa duello,
 Stultorum, regum, & populorum continet zetus.
Antenor censet belli præcidere causam.
 Quid Paris ut salvus regnet, vivatq; beatus,
 Cogi posse negat. Nestor componere lites
 Inter Peleiden festinat, & inter Atreiden.
 Hunc amor: ira quidem communiter urit utrumque
 Quicquid delirant reges, plebantur Achivi.
 Seditione, dolis, scelere, atq; libidine, & ira
 Iliacos intra muros peccatur, et extra.
 Rursus quid virtus, & quid sapientia possit,
 Utile proposuit nobis exemplar Ulyssem:
 Qui domitor Trojæ, multorum providus urbeis,
 Et mores hominum inspexit, latumq; per aquor,
 Dum sibi, dum sociis redditum parat, aspera multa
 Pertulit, adversis rerum immersabilis undis.
 Sirenum voces, & Circæs pocula nosti:
 Quæ si cum sociis stultus, cupidusq; bibisset,
 Sub domina meretrice fuisset turpis, & excors:
 Vixisset canis immundus, vel amica luto sus.
 Nos numerus sumus, & fruges consumere nati,
 Sponsi Penelopes, nebulones, Alcinoique,
 In cute curanda plus aquo operata juventus:
 Cui pulchrum fuit in medios dormire dies, &
 Ad strepitum citharæ cessatum ducere curam.
 Ut jugulent homines surgunt de nocte latrones:
 Ut teipsum serves, non expurgisceris: atqui
 Si noles sanus, cures hydropicus, & ni
 Posces ante diem librum cum lumine, si non
 Intendes animum studiis, & rebus honestis:
 Invidia, vel amore vigil torquebere. nam cur,
 Quæ ladunt oculos, festinas demere: si quid
 Est animum, differs curandi tempus in annum:
 Dimidium facti, qui cospit, habet. sapere aude:
 Incipe. vivendi qui recte prorogat horam
 Rusticus expectat dum defluat annis: at ille
 Labitur, & labetur in omne volubilis ævum.
 Quaritur argentum, puerisq; beata creandis
 Uxor, & insultz pacantur vomere sylva.

mod satis est, cui contingit, nihil amplius optet.
 In domus, & fundus, non aris acervus, & auti
 agro domini deduxit corpore febreis,
 animo curas. valeat possessio oportet,
 comportatis rebus bene cogitat uti.
 qui cupit aut metuit, juvat illum sic domus, aut res,
 lippum pītē tabula, fomenta podagram,
 articulas citharē collecta sorde dolenteis.
 Sacrum est nisi vas, quodcumq; infundis, acescit.
 quae voluptates: nocet empta dolore voluptas.
 Imper avarus eget: certum voto pete finem:
 Iuidus alterius macrescit rebus opimis:
 Iuidia Siculi non invenere tyranni
 Majus tormentum. Qui non moderabitur ira,
 medium volet esse, dolor quod suaserit, et mens,
 dum penas odio per vim festinat inulto.
 Ira furor brevis est. animum tege: qui nisi pareret,
 imperat: hunc frānis, hunc tu compescet catena.
 Singit equum tenera docilem cervice magister,
 et viam, quam monstrat eques. venaticus, ex quo
 Tempore cervinam pelle latravit in aula.
 Militat in sylvis catulus. nunc adibibe puro
 Petore verba puer, nunc te melioribus offer.
 Quo semel est imbuta recens, servabit odorem
 Ida diu: Quod si cessas, aut strenuis anteis,
 Et tardum opperior, nec pr̄cedentibus insto.

AD JULIUM FLORUM. III.

JULI Flore, quibus terrarum militet oris
 Claudius Augusti privignus, scire labore,
 Thracane vos, Hebrusq; nivali compede vincus,
 In freta vicinas inter currentia turreis,
 Pingues Aisi campi, colleq; morantur?
 Quid studiosa cohors operum struit? hinc quoq; euro,
 Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit,
 Nella quis, et pacis longum diffundit in zvum?
 Quid Titius, Romana brevi venturus in ora?
 Pindarici fontis qui non expalluit haustus,
 Fassidire lacus, et rivos ausus apertos?
 Ut valet, ut meminit nostri, fidibusne Latinis
 Thebanos aptare modos studet auspice Musa,
 Tragica desavit, et ampullatur in arte?

Quid mihi Celsus agilis monitus, multumq; monendum
 Privatas ut querat opes, & tangere vitet
 Scripta, Palatinus quicunq; recepit Apollo.
 Ne si forte suas repetitum venerit olim
 Grex avium plumas, moveat cornicula risum,
 Furtivis nudata coloribus. ipse quid audes?
 Quę circumvolitas agilis thyma & non tibi parvum
 Ingenium, non incultum est, nec turpiter hirtum.
 Seu linguam causis acuis, seu civica jura
 Respondere paras, seu condis amabile carmen:
 Prima feras hederę vetricis præmia, quod si
 Frigida curarum somenta relinquere posses;
 Quo te cœlestis sapientia duceret, ires.
 Hoc opus, hoc studium parvi properemus & ampli,
 Si patria volumus, si nobis vivere chari.
 Debes hoc etiam rescribere, si tibi curę,
 Quantę conveniat, Munatius. an male sarta
 Gratia nequicquam coit, & rescinditur & at vos
 Seu calidus sanguis, seu rerum inscitia vexat
 Indomita cervice ferox: ubicunq; locorum
 Vivitis, indigni fraternum rumpere foedus,
 Pascitur in vestrum redditum votiva juvenca.

AD ALBIUM TIBULLUM. IV.

Albi, nostrorum Sermonum candide judex,
 Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?
 Scribere quod Caffi Parmensis opuscula vineat,
 An tacitum sylvas inter repeare salubreis,
 Curantem quidquid dignum sapiente, bonoq; est?
 Non tu corpus eras sine pectori. Di tibi formam,
 Di tibi divitias dederant, artemq; fruendi.
 Quid voeat dulci nutritula majus alumno,
 Quam sapere, & fari ut possit, quę sentiat, & cui
 Gratia, fama, valetudo contingit abunde,
 Et mundus vixus, non deficiente crumenā?
 Inter spem, curamque, timores inter & iras
 Omnem erede diem tibi diluxisse supremum.
 Grata superveniet, quę non sperabitur, hora,
 Me pingueam, & nitidum bene curata cute viles,
 Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

AD TORQUATUM. V.

potes archaicis conviva recumbere lectis,
et modica cœnare times olus omne patella,
non te sole domi Torquate manebo.
ubibes iterum Taurō diffusa, palustreis
Minturnas, Sinueßanumq; Petriam.
melius quid habes, arcessit. vel imperium fer,
studum splendet focus, & tibi munda suæ ellex.
te leveis spes, & certamina divitiarum,
moschi causam. eras nato Cæsare festus
veniam, somnumq; dies. impune licebit
iram sermone benigno tendere noctem.
mihi fortuna, si non conceditur uti;
us ob hæreditis curam, nimiumq; severus,
dei insano. potare & spargere flores
piam: patiarq; vel inconsultus haberi.
id non ebrietas designat: opera recludit,
jubet esse ratas: in prælia trudit inermem:
licitis animis onus eximit: ac docet arteis.
tandi calices quem non fecere disertum:
erata quem non in paupertate solutum:
ego procurare & idoneus imperor, & non
vitus: ne turpe toral, ne sordida mappa
ruget nareis: ne non & cantharus & laux
lendat tibi te: ne fidos inter amicos
qui di&a foras eliminet: ut coeat par,
gaturq; pari. Brutum tibi, Septimumq;
usi coena prior, potiorq; puella Sabinum
kinet, assumam. locus est & pluribus umbris:
unimis arta premunt oolidæ convivia capræ.
quotus esse velis, rescribe: & rebus omisis,
nia servantem postico falle clientem.

AD NUMICIUM. VI.

NIL admirari, prope res est una, Numicii,
Solaque, eū possit facere, & servare beatum.
ne solem, & stellas, & decadentia certis
tempora momentis, sunt qui formidine nulla
abuti spectent. quid censes munera tetrig?
quid maris extremos Arabas diteant, & Indos?
adicta quid, plausus, & amici dona Quiritis,

EPYSTOLOAKUM

Quo spectanda modo, quo sensu credis, & ore?
 Qui timet his adversa, sere miratur eodem,
 Quo cupiens, padio. pavor est utriq; molestus.
 Improvisa simul species exterrit utrumque.
 Gaudeat, an doleat, cupiat, metuante, quid ad rem?
 Si, quicquid vedit melius, pejusve sua spe,
 Defixis oculis, animoq; et corpore torpet
 Insani sapiens nomen ferat, aequus iniqui,
 Ultra, quam satis est, virtutem si perat ipsam.
 I munc: argentum, et marmor vetus, zraq; et arteis.
 Suspice : cum gemmis Tyrios mirare colores,
 Gaudie, quod spectant oculi te mille loquentem:
 Gnavus, mane forum, et vespertinus pete tecnum:
 Ne plus frumenti dotalibus emetat agris
 Mucius, indignum, quod sit pejoribus ortus,
 Hic tibi sit potius, quam tu mirabilis illi.
 Quisquid sub terra est, in apricum proferet atas:
 Defodiet, sondetq; nitentia. cum bene notum
 Porticus Agrippa, et via te conspexerit Appi,
 Ire tamen restat, Numa quo devenit, et Ancus.
 Si latus, aut renes morbo tentantur acuto,
 Quare fugam morbi. vis recte vivere & quis non?
 Si virtus hos una potest dare, fortis omisis
 Hoc age deliciis. virtutem verba putas, ut
 Lucum ligna & cave ne portus occupet alter.
 Ne Cibyratice, ne Bithyna negotia perdas,
 Mille talenta rotundentur, totidem altera: porro
 Tertia succedant, et que pars quadret acervum.
 Scilicet uxorem cum dote, fidemq; et amicos
 Et genus et formam regina Pecunia donat:
 Ac bene nummatum decorat Soadela, Venusque.
 Mancipiis locuples. eget aeli Cappadocum rex.
 Ne fueris hic tu. chlamydes Lucullus, ut ajunte,
 Si posset centum scienz præbere rogatus,
 Qui possum tot & ait: tamen et quazram, et quot habeo,
 Mittam. post paulo scribit, sibi millia quinq;
 Esse domi chlamydum: partem, vel tolleret omnis
 Exilis domus est, ubi non et multa supersunt.
 Et dominum fallunt, et prosunt furibus. ergo
 Si res sola potest facere, et servare beatum,
 Hoc primus repetas opus, hoc postremus omittas.
 Si fortunatum species et gratia præstar,

seruum, qui dictet nomina, levum
sodiat latus, et cogat trans pondera dextram
migere: hic multum in Fabia valet, ille Velina:
libet hic fasces dabit, eripietq; curule
valet, importunus ebur. frater, pater, adde:
qui estetas, ita quemq; facetus adopta.
bene qui coenat, bene vivit: lucet, eamus
no dicit gula: piscemur, venemur: ut olim
agilius, qui mane plagas, venabula, servos,
ferum transire forum, populumq; jubebat,
ut è multis populo spectante referret
mutum mulus aprum. crudi, tumidiq; lavemur,
d debeat, quid non, obliiti: Cerite cera
ni, remigium vitiosum Ithacensis Ulyssci,
potior patria fuit interdicta voluptas.
Mimnermus uti censem, sine amore jocisq;
est jucundum: vivas in amore, jocisque.
vare: vale. si quid novisti rediis istis,
audius imperti: si non, his utere mecum.

AD MÆCHNATEM. VII.

QUinq; dies tibi pollicitus me rure futurum,
Sextilem totum mendax desideror. aqua
me vivere vis sanum, recte q; valentem:
quam mihi das agro, dabis agrotare timenti
venias, veniam: dum ficus prima, calorq;
signatorem decorat lictoribus atris:
nam pueris omnis pater, et matrecula pallet,
niciofaq; sedulitas, et opella forensis.
adueit febreis, et testamenta resignat.
si bruma nives Albanis illinet agris,
si mare descendet vates tuus, et sibi parcer,
contractusq; leget: te dulcis amicq; reviset
nam Zephyris, si concedes, et hirundine prima.
quo more pyris vesici Calaber jubet hospes:
me fecisti locupletem, vescere sodes.
satis est, at tu quantum vis tolle. benigne.
invisa seres pueris munuscula parvis.
nam teneor dono, quam si dimittar omisus.
Ut libet: hæc porcis hodie comedenda relinques.
profligus, & stultus donat, qua spernit, & odit.
seges ingratu tulit, & feret omnibus annis

EPISTOLARUM

Vir bonus, & sapiens dignis ait esse paratum :
 Nec tamen ignorat, quid distent iera lupinis,
 Dignum præstabo me etiam pro laude merentis.
 Quod si me noles usquam discedere : reddes
 Forte latus, nigros angusta fronte capillos :
 Reddes dulce loqui : reddes ridere decorum, &
 Inter vina fugam Cynaræ mittere protervæ.
 Forte per angustam tenuis vulpecula rimam
 Repserat in cumeram frumenti. pastaq; rursus
 Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
 Cui mustela procul, & vis, air, effugere istine,
 Macra cætum repetes arctum, quem maera subisti,
 Hac ego si compellat imaginæ : cuncta resigno :
 Nec somnum plebis laudo satur altilium : nec
 Otia divitiis Arabum liberrima muto,
 Sepe verecundum laudasti : rexq; paterg;
 Audisti coram, nec verbo parcilius absens :
 Inspice, si possum donata reponere Iatrus.
 Haud male Telemachus proles patientis Ulysses,
 Non est aptus equis Ithaca locos : ut neq; planis
 Porrectus spatiis, nec multæ prodigus herba,
 Atride, magis apta tibi tua dona relinquam.
 Parvum parva decenti mihi jam non regia Roma,
 Sed vacuum Tibur placet, aut imbelte Parentum.
 Strenuus, & fortis, cauifisq; Philippus agendis
 Clarus, ab officiis octavam circiter horam
 Dum reddit, atq; foro nimium distare Carinas
 Jam grandis statu queritur : conspernit, ut ajunt,
 Adrasum quandam vacila tonsoris in umbra,
 Cultello proprios purgantem lemifer ungueis.
 Demetri (puer hic non leve jussa Philippi
 Accipiebat) abi. quæve, & refer : unde domo, quis,
 Cujus fortunæ, quo sit patre, quove patrono.
 It, reddit, & narrat, Vultejum nomine Menam,
 Præconem, tenui censu. sine criminè noctum,
 Et properare loco, & cessare, & querere, & uti,
 Gaudentem parvisq; sodalibus, & Lare certo,
 Et ludis, &, post decisâ negotiâ, campo.
 Scitari libet ex ipso, quodcumq; tefers. dic
 Ad cœnam veniat, non sane credere Menam :
 Mirari secum tacitus. quid multæ & benigne
 Respondet, negat ille mihi s negae improbus, si re
 Negligit

igit, aut horret, Vultejum mane Philippus
ia vendentem tunicato scruta popello
cupat, & salvere jubet prior. ille Philippo
usare laborem, & mercenaria vincla.

ad non mane domum venisset: deniq; quod non
vidisset eum. sic ignovisse putato

tibi, si coenas hodie mecum: ut liber, ergo
niam venies. nunc i: rem strenuus auge,
ventum ad coenam est. dicenda, tagenda locutus
Indem dormitum dimittitur, hic ubi sape
occultum viuis decurrere piscis ad hamum.

line eliens, etiam certus conviva: jubetur
ura suburbana indidis comes ire Latinis.

Impositus mannis, arvum, caelumq; Sabinum
cessat laudare. videt. ridetq; Philippus:
sbi dum requiem, dum risus undiq; querit,
dum septem donat festertia, mutua septem
promittit: persuadet uti mercetur agellum.

Mercuri, ne te longis ambagibus ultra,
quam satis est, morer: ex nitido fit rusticus. atq;
silicos, & vineta crepat mera. præparat ulmos,
Immoritur studiis, & amore senescit habendi.

Verum ubi oves furto, morbo periere capellæ:
Ipem mentita si ges: bos est enectus arando;

Offensus damnis, media de nocte caballum
Arripit, iratusq; Philippi tendit ad ædis.

Quem simul adspexit seabrum intonsumq; Philippus,
Durus, ait, Vultei nimis, attentusq; videris

Me mihi. Pol, me miserum patronne vocares,
si velles, inquit, verum mihi dicere nomen.

Quod te per Genium, dextramq; Deosq; Penateis
Obsecro, & obtestor, vitæ me redde priori,
Qui simul aspergit, quantum dimissa petitis
Præflet: mature redeat, reperatq; relida.

Metiri se quemq; suo modulo, ac pede, verum est.

AD CELSUM ALBINOVANUM: VIII.

C Elio gaudere, & bene rem gerere Albinovana
Musæ rogata refer, comiti, scribag; Neronis.
Si queret, quid agam, dic, multa & pulchra minantem,
Vivere nec recte, nec shaviter, haud quia grando.
Conuderit vites, olcamq; momorderit afflusi:

Nec quia longinquis armentum agrotet in arvis:
 Sed quia mente minus validus, quam corpore toto
 Nil audire velim, nil discere, quod levet agrum:
 Fidis offendar medicis, irascer amicis,
 Cur me funesto properent arcere veterno,
 Quæ nocuerit sequar: fugiam quæ profire credam:
 Romæ Tibur amem ventosus, Tibure Romam.
 Post hæc, ut valeat: quo pacto rem gerat, & se:
 Ut placeat juveni, percunctare, utq; cohorti,
 Si dicet, restet: primum gaudere: subinde
 Preceptum auriculis hoc instillare memento:
 Illt tu fortunam, sic nos te Celsi feremus.

AD CLAUD. NERONEM. IX.

Septimus, Claudi, nimirum intelligit uhus,
 Quanti me facias. nam cum rogat, & prece cogit:
 Scilicet, ut tibi se laudare & tradere, coner,
 Dignum mente, domoq; legentis honesta Neronis,
 Munere cum fungi proprietor censet amici
 Quid possim videt, ac novit me valdius ipso.
 Multa quidem dixi, cur excusatus abirem:
 Sed timui, mea ne finxisse minora putarer,
 Dissimulator opis propria, mihi commodus uni:
 Sic ego majoris fugientis opprobria culpa,
 Frontis ad urbana descendendi premia. quod si
 Depositum laudas ob amici jussa pudorem:
 Scribe tui gregis hunc, & fortem crede, bonumq;.

AD FUSCUM ARISTIUM. X.

Urbis amatorem Fuscum salvere jubemus
 Ruris amatores: hac in re scilicet una
 Multum dissimiles, ad cetera pene gemelli,
 Fraternis animis, quicquid negat alter, & alter.
 Annuitus pariter vetuli, notiq; columbi.
 Tu nidum servas: ego laudo ruris amoni
 Riyos, & musco circumlita fauna, nemusque.
 Quid quazrisⁱ vivo, & regno, simul ista reliqui;
 Quaz vos ad colum effertis rumore secundo.
 Utq; sacerdotis fugitivus, liba recuso:
 Pene ego jam mellitis potiore placentis:
 Vivere natura si convenienter oportet,
 Ponendeq; domo quarenda est area priorum:

Novissime

quise locum potiorem rure beato⁹
qui plus repeant hyemes ⁊ ubi grati⁹ aura
at & rabiem Canis, & momenta Leonis,
semel accepit Solem furibundus acutum⁹
qui divellat somnos minus invida cura⁹
m̄ius Libycis olet, aut nitet herba Iapillis⁹
nor in vicis aqua tendit rumpere plumbum,
am, quæ per pronum trepidat cum murmure rivum⁹
imp̄e inter varias nutritur sylva columnas,
daturq; domus, longos quæ prospicit agros.
uram expellas furca, tamen usq; recurret,
sala perrumpet furtim fastidia viatrix.
qui Sidonio contendere callidus ostro
scit Aquinatem potentia vellera fucum,
m̄ius accipiet damnum, propiusve medullis,
nam, qui non poterit vero distinguere falsum.
nam res plus nimio delectavere secundz,
nataz quatient. si quid mirabere, pones
vitius, fuge magna: licet sub paupere testo
leges, & regum vita præcurrere amicos.
Iuvus equum pugna melior, communibus herbis
allebat, donec minor in certamine longo
imploravit opes hominis, frenumq; recepit:
Ita postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frenum depulit ore.
Sic, qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vchet improbus, atq;
serviet æternum: quia parvo nesciat uti,
Cui non conveniet sua res, ut caleucus olim,
Si pede major erit, subvertet: si minor, uret.
Letus sorte tua vives sapienter Aristi,
Nec me dimittes incastigatum, ubi plura
Cogere, quam satis est, ac non cessare videbor.
Imperat aut servit collecta pecunia eniq;
Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.
Haec tibi dictabam post fanum putre Vacunæ,
Excepto, quod non simul essem, caetera latu.

AD BULLATIUM REVERSUM EX ASI A. XI.

Quid tibi visa Chios, Bullati, notaq; Lesbos,
Quid concinna Samos, quid Croci regi⁹ Sardis

Smyrna

Smyrna quid, & Colophon, majora, minorane fama
Cunctane pre campo, & Tiberino flamine sordent,
An venit in votum Attrafici ex urbibus una?
An Lebedum laudas odio maris atq; viarum,
Scis, Lebedus quam sit Gabiis desertior, atq;
Fidenis vicus, tamen illuc vivere vellem,
Oblitusq; meorum, obliviscendus & illis
Neptunum procul e terra spectare furentem.
Sed neque, qui Capua Romanam petit, imbre lutoq;
Adspersus, volet in caupona vivere, nec, qui
Frigus collegit, furnos & balnea laudat,
Ut fortunatam plene præstantia vitam.
Nec si te validus jaftaverit Auster in alto,
Idcirco navem trans Ægazum mare vendas.
Incolumi Rhodos, & Mylène pulchra facit, quod
Penula solitario, campestre nivalibus autis,
Per brumam Tiberis, Sextili mense eaminius.
Dum licet, & vultum setvat fortuna benignum;
Romæ laudetor Samos, & Chios, & Rhodos absens,
Tu, quamcumq; Deus tibi fortunaverit horam
Grata sume manu, nec dulcia differ in annum,
Ut quoconq; loco fueris, vixisse libenter
Te dicas. nam si ratio, & prudentia curas,
Non locus effusi late maris arbiter ausert;
Corium, non animatum mutant, qui trans mare currunt,
Strenua nos exercet inertia, navibus atq;
Quod igit petimus bene vivere. quod petis, hic est,
Est Ulubris, animus si te non deficit equus.

AD I C C I I M. XII.

Frustris Agrippæ Siculis, quos colligis, Icc,
Si rete frueris, non est ut cōpia major
Ab Jove donari possit tibi. tolle querelas.
Pauper enim non est, cui retum suppetit usus.
Si ventri bene, si lateri est, pedibusq; quis, nil
Divitiz poterunt regales addere majus.
Si forte in mediis positorum abstemias herbis
Vivis, & urtica: sic vives protinus, ut te
Confestim liquidus fortunæ rivos inauret:
Vel quia naturam mutare pecunia nescit:
Vel quia cum ea putas una virtute minor.
Miramus, si Democriti peccus edit agellio,

Cultaque, dum peregre est animus sine corpore velox :
Omnis tu inter scabiem tantam, & contagia lucri,
Nil parvum sapias, & adhuc sublimia cures :
Quae mare compescant causæ : quid temperet annum
Stellæ sponte sua, jussænæ vagentur, & errant.
Quid premat obscurum Lunæ, quid proferat orbem
Quid velit, & poshit rerum concordia discors ?
Empedocles, an Stertinium deliret acumen ?
Verum seu pisceis, seu porrum, & cæpe trucidat,
Utter Pompejo Grospho, &, si quid peter, ultro
Deser. nil Grosphus, nisi verum, orabit & æquum,
Vilis amicorum est annona, bonis ubi quid decet
Ne tamen ignores, quo sit Romana loco res :
Cantaber Agrippæ, Claudi virtute Neronis
Armenius ecclidie : jus imperiumq; Phraates
Cesaris accepit genibus minor. aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

AD VINNIUM ASELLAM. XIII.

UT proficiscentem docui te sçpe, diuque,
Augusto reddes signata volumina Vinni,
Si validus, si latus erit, si deniq; poscet,
Ne studio nostri pecces odiumq; libellis
Sedulus importes opera vehemente minister.
Si te forte mez gravis uret sarcina chartæ,
Abjicito potius, quam quo perfette juberis
Clitellas ferus impingas, Afinæq; paternum
Cognomen vertas in risum, & fabula fias.
Viribus uteris per clivos, flumina lamas.
Victor propositi simul ac per veneris illuc,
Sic positum servabis onus, ne forte sub ala
Fasciculum portes, librorum, ut rusticus agnum :
Ut viñosa glōmos furtivæ Pyrrhia lanæ :
Ut eum pileolo soleas conviva tribulis ;
Ne vulgo narres te sudavisse ferendo
Carmina quæ possunt oculos aureisq; morari
Cesaris. oratus multa prece, nitere porro.
Vade, vale, cave ne titubes, mandatq; frangas.

AD VILLICUM SUUM. XIV.

V Illice sylvarum, & mihi me redditis agelli,
Quem tu fassidis, habitansq; quinq; sociis, &
Quinq;

Quinq; bonos solitum Bariam dimittere patres :
Certemus, spinas animone ego fortius, an tu
Evelias agro, & melior sic Horatius, an res
Me quamvis Lamiz pietas, & cura moratur
Pratrem mōrentis, rapto de fratre dolentis
Insolabiliter : tamen istuc mens, animusq;
Fert, & amat spatiis obstantia rumpere claustra,
Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum,
Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.
Stultus uterq; locum immeritum causatur inique,
In culpa est animus, qui se non effugit unquam.
Tu media stinus tacita prece rura petebas.
Nunc urbem, & ludos, & balnea villicus optas.
Me constare mihi scis, & discedere tristem,
Quandocunq; trahunt invisi negotia Romam.
Non eadem miramur: eo disconvenit inter
Meque, & te: nam quz deserta, & inhospita tesaqua
Credis, amoena vocat, mecum qui sentit, & odit.
Quz tu pulchra vocas. fornix tibi, & unda popina
Inciunt urbis desiderium, video, & quod
Angulus iste feret piper, & thus, oxyus ava:
Nec vicina subest vinum prabere taberna
Quz possit tibi : nec meretrix tibicina, cujus
Ad strepitum sallas terræ gravis. & tamen urges
Jam pridem non tacta ligonibus arva bovemq;
Disjunctum curas, & strictis frondibus exples.
Addit opus pigro rivus, si decidit imber,
Multæ mole docendus aprico parcere prato.
Nunc, age, quid nostrum concentum dividat, audi,
Quem tenues decuere togæ, nitidiq; capilli :
Quem scis immunem Cynaræ placuisse rapaci :
Quem bibulum liquidi media de luce Palerni,
Cœna brevis juvat, & prope rivum somnus in herba.
Nec lusisse pudet, sed non incidere ludum.
Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam
Limat, non odio obscuro, morsuq; venenat.
Rident vicini, glebas, & saxa moventem.
Cum servis urbana diaria rodere mavis :
Horum tu in numerum voto ruis. invidet usum
Lignorum & pecoris tibi calo argutus, & horti.
Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.
Quam scit uterque, libens, consebo, exercet artem.

AD C. NUMONIUM VALAM. XV.

Quis sit hyems Veliz, quod carsum, Vala, Salerni,
 Quorū homini regio, & qualis via (nam mihi Bajas.
 Mula supervacuas Antonius, & tamen illis
 Me facit invisum, gelida cum perlung. unda
 Per medium frigus. sane myrteta relinqui,
 Distaq; cessantē nervis elidere morbum
 Sulfura contemni, vicus gemit, invidus ægris,
 Qui caput, & stomachum supponere fontibus audent
 Clatinis, Gabiosq; petunt, & frigida rura.
 Mutandus locus est, & diversoria nota
 Prater agendus equus. quo tendis ? non mibi Cumas
 Est iter, aut Bajas, Izva stomachosus habena
 Dicet eques, sed equi frenato est auris in ore)
 Major utrum populum frumenti copia pascat,
 Collectosne bibant imbrevis, putoeisne perenneis
 Dulcis aqua, nam vina nihil motor illius orz.
 Rure meo possum quidvis perferre, patique.
 Ad mare cum veni, generosum & lene requiro :
 Quod curas abigat, quod cum spe divite manet
 In venas, animumq; meum : quod verba ministret,
 Quod me Lucaniz juvenem commendet amicz.
 Tractus uter plureis lepores, uter educet apos,
 Ultra magis pisceis, & echinos æquora celent,
 Pinguis ut inde domum possim, Phrazq; reverti;
 Scribere te nobis, tibi nos acredere par est,
 Manius, ut rebus maternis atq; paternis
 Fortiter absumptis, urbanus cœpit haberi,
 Scurra vagus, non qui certum præsepe teneret,
 Impransus non qui civem dignosceret hoste :
 Quælibet in quemvis opprobria fingere sèvus,
 Pernicies, & tempestas, barathrumq; macelli,
 Quidquid quæfierat, ventri donabat avaro.
 Hic, ubi nequitiz fætoribus, & timidis nil,
 Aut paulum abstulerat, patinas coenabat omnis
 Vilis & agnini, tribus urbis quod satis esset.
 Scilicet ut ventres lamna eandente-nepotum
 Diceret urendos correctus. Manius idem
 Quicquid erat natus prædicti majoris, ubi omne
 Verterat infumum, & cinerem, non hercule miror.
 Ajedat, si qui comedunt bona : cum sit obeso

Nil melius turdo, nil vulva pulchrius ampla.
Nimirum hic ego sum, nam tuta, & parvula laudo,
Cum res deficiunt; satis inter vilia fortis.
Verum, ubi quid melius contingit, & unctius, idem
Vos sapere, & solos ajo bene vivere, quorum
Conspicitur nitidis fundata pecunia villis.

AD QUINTUM. XVI.

NE percunderis, fundus meus, optime Quinti,
Arvo pascat herum, an baccis opulentet olivz
Pomisne & pratis, an amicta vitibus ulmo:
Scribetur tibi forma loquaciter, & situs agri.
Continui montes, nisi dissocientur opaca
Valle: sed ut veniens dextrum latus adspiciat Sol,
Lzvum discedens curru fugiente vaporet.
Temperiem laudes. quid, si rubicunda benigne
Cornu vepres & pruna ferant, si quercus, & ilex,
Multus fruge pecus, multa dominum juvet umbra?
Dicas adductum propius frondere Tarentum.
Fons etiam rivo dare nomen idoneus: ut nec
Frigidior Thracam, nec purior ambiat Hebrus,
Infirmo capiti fluit utilis, utilis alvo.
Haec latebræ dulces, etiam, si credis amoenæ
Incolumem tibi me præstant Septembribus horis.
Tu recte vivis, si curas esse, quod audis.
Ja&tamus jampridem omnis te Roma beatum,
Sed vereor, ne cui de te plus, quam tibi credas:
Neve putas alium sapiente bonoq; beatum.
Neu, si te populus sanum, re&teq; valentem
Dicitat, occultam febrem sub tempus edendi
Dissimiles: donec manibus tremor incidat unctis.
Stultorum incurata pudor malus ulcerat.
Si quis bella tibi terra pugnata mariq;
Dicat, & his verbis vacua permulceat aureis:
Tene magis salvum populus velit, an populum tu
Servet in ambiguo, qui consulit, & tibi, & urbi,
Juppiter: Augusti laudes agnoscere possis?
Cum paternissapiens, emendatusq; vocari,
Respondebas tuo, die fodes nomine si nempe
Vir bonus & prudens diei delector ego, ac tu.
Qui dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet: ut si
Detulerit fasceis indigno, detrahatur idem.

Pone,

audo, meum est, inquit. pono, tristisq; recedo.
 si clamer furem, neget esse pudicum,
 pendat laqueo collum pressisse paternum :
 ardear opprobriis falsis, mutemq; colores ?
 ins honor juvat, & metidax infamia terret,
 em, nif mendosum, & mendacem: vir bonus est quis?
 iu consulta patrum, qui leges, juraq; servat
 no multe, magnaeq; se canent judice lites :
 no responsore, & quo causa teste tenentur.
 videt hunc omnis domus, & vicinia tota
 orosum surpem, speciosum pelle decora
 e furtum feci, nec fugi, si mihi dicat
 avus: habes pretium, loris non ureris, ajo.
 hominem occidi : non pasces in cruce corvos,
 bonu:, & frugi. renuit, negat atq; Sabelius.
 antus enim metuit foveam lupus, accipiterq;
 spectos laqueos, & opertum milvius hamon.
 derunt peccare boni virtutis amore :
 nihil admittes in te, formidine penz.
 sit spes fallendi: miserebis sacra profanis.
 Nam de mille fabe modiis, cum surripis unum,
 Damnum est, non facinus mihi pacto lenius isto.
 ir bonus, omnē forum quem spectat, & omne tribunal,
 Quandocunq; Deus vel porco, vel bove placat :
 ne pater, clare, clare cum dixit, Apollo :
 labra movet, metuens audiri; pulchra Laverna
 Da mihi fallere: da iustum, sanctumq; videri :
 Noctem peccatis, & fraudibus objice nubem.
 Qui melior servo, qui liberior sit avarus,
 In triviis fixum cum se demittit ob assens,
 Non video. nam qui cupiet, metuet quoque, porro
 Qui metuens vivet, liber mihi non erit unquam.
 Perdidit arma, locum virtutis deseruit, qui
 Semper in augenda festinat, & obtutus re.
 Vendere cum possis captivum, occidere noli,
 Serviet utiliter. sine pascat durus, aretque :
 Naviget, ac mediis hyemet mereator in undis :
 Annonz profit: portet frumenta, penusque.
 Vir bonus, & sapiens audebit dicere, Pencheu
 Rector Thebarum, quid me perfervo, patiq;
 Indignum coges ? adimam bona. nempe pecus, rem.
 Leos, argentum, tollas licet, in manicis, &

Compe-

ET FESTO LIVRII
Compeditibus sevo te sub custode tenebo.
Ipse Deus simul atq; volam, me solvet, opinor,
Hoc sentit : moriar. mors ultima linea rerum est.

AD SCÆVAM. XVII.

Quamvis Seava satis per te tibi consulis, & sis,
Quo tandem pacto deceat majoribus uti :
Disce docendus adhuc, quæ censet amiculus : ut si
Cœcus iter monstrare velit. tamen adspice, si quid
Et nos, quod eures proprium fecisse, loquamur.
Si te grata quies, & primam somnum in horam
Delestat : si te pulvis, frigorisq; rotarum,
Si ludit cauponæ Ferentium ire jubebo.
Nam nego; divitibus contingunt gaudia solis;
Nec vixit male, qui natus moriensq; fecellit.
Si prodesse tuis, pauloq; benignius ipsum
Te tractare voles : accedes fiscus ad unctum,
Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Aristippus : si sciret regibus uti,
Fastidiret olus, qui me notat. utrius horum
Verba probes, & facta, doce : vel junior audi,
Cur sit Aristippi potior sententia, namq;
Mordacem Cynicum sic eludebat, ut a juncto :
Scurror ego ipse mihi, populo tu, rectius hoc, et
Splendidius multo est, equus ut me portet, alat rex.
Officium facio. tu poscis vilia rerum
Dante minor : quamvis fers te nullius egentem.
Omnis Aristippum decuit color, et status, et res.
Tentantem majora, fere presentibus æquum,
Contra, quem duplici panno patientia velat,
Miraber, vita via si conversa decebit.
Alter purpureum non exspectabit amictum,
Quidlibet induitus celeberrima per loca vadet,
Personamq; feret non inconcinnus utramque.
Alter Miletii textam cane pejus et angue,
Vitabit chlamydem : morietur frigore, si non
Rettuleris pannum. refer, & sine vivat ineptus,
Res gerere, & captos ostendere civibus hosteis;
Attingit solium Jovis, & cœlestia tentat :
Principibus placuisse viris, non ultima laus est.
Non cuivis homini contingit adire Corinthum.
Sedit, qui timuit ne non sucederer; esto.

Quid,

qui, qui pervenit, fecitne viriliter? atqui
se est, aut nusquam, quod quadrivimus. hic onus horret
in parvis animis, & parvo corpore majus?
nec subit, & perfert. aut virtus nomen inane est,
aut decus & pretium recte petit experiens vir.
Iram rege suo de paupertate tacentes,
nos poscente ferent, dittat, sumasne pudenter,
trahias. antiqui rerum caput hoc erat, hic fons.
adorata mibi soror est, paupercula mater,
nec fundus nec vendibilis, nec pascere firmus,
qui dicit: clamat, victimum date. succinit alter,
mihi dividuo vindetur munere quadra.
sed tacitus pasci si posset corvus, haberet
nas dapis, & rixa multo minus, invidieque.
industum comes, aut Surrentum ductus amatum;
qui queritur salebras, & acerbum frigus, & imbecis,
Aut cistam effractam, & subducta viatica plorat
Noa refert meretricis acumina, sepe carellam
sepe periscelidem rapeam sibi sensis: uti mox
Nulla fides damnis: verisq; doloribus adficit.
Nec semel irrisus triviis, attollere curat
fracto crure planum: licet illi plurima manet
Lachryma: per sanctum juratus dicat Ofirim,
Credite: non ludo: crudeles tollite claudum.
Quare peregrinum: vicinia rauca reclamat.

AD LOLLIUM. XVIII.

Si bene te novi, metues, liberrime Lolli,
scurrantis speciem præbere, professus amicum
in matrona meretrici dispar erit, atq;
Discolor, infido scurra distabit amicus,
in huic diversum vitio vitium prope majus,
Asperitas agrestis, & Inconcinna gravisque,
Quæ se commendat tonsa cunte, dentibus attris:
Dum vult libertas mera dici, veraq; virtus.
Virtus est medium vitiorum, & utrinq; reductum;
Alter in obsequium plus aequo pronus, & imi-
Derisor leði, sic nutum divitis borre,
Sic iterat voces, & verba cadentia tollit:
In puerum sevo eredas dictata magistro
Reddere, vel parteis nimium tractare secundas.
Alter rixatur de lana sepe caprina,

Propugnat

Propugnat rugis armatus : scilicet, ut non
Sit mihi prima fides, & vere quod placet, ut non
Acriter elatrem, pretium zetas altera sordet.
Ambigitur quid enim : Castror sciat an Docilis plus
Brundusium Numici melius via ducat, an Appi.
Quem damnosa Venus, quem preceps alea nudat,
Gloria quem supra vires & vestit, & ungit :
Quem tenet argenti fitis importuna famesq;
Quem paupertatis pudor, & fuga : dives amicus,
Sepe decem vitiis instructior, odit, & horret,
Aut, si non odit, regit, ac veluti pia mater
Plus, quam se sapere, & virtutibus esse priorem
Vult, & ait prope vera: Mez (contendere noli)
Stultitiam paciuntur opes. tibi parvula res est,
Arcta decet sanum comitem toga: define mecum
Certare. Extrahelus, cuicung; noctre volebat,
Vestimenta dabat pretiosa. beatus enim jam
Cum pulchris tunicis sumet nova consilia, & spes,
Dormiet in lucem : seculo postponet honestum
Officium, numitos alienos posset : ad imum
Thrax erit, aut olitoris ager mercede caballum.
Arcanum nego tu scrutaberis ullus unquam,
Commissumq; tege, & vino torrus, & ira.
Nec tua laudabis studia, aut aliena reprendes :
Nec, cum venari volet ille, poëmata panges,
Gratia sic fratum geminorum, Amphionis, atq;
Zethi dissiliuit, donec suspecta severo
Conticuit lyra, fratrem cessisse putatur
Moribus Amphion, tu cede potentis amici
Lenibus imperiis : quotiesq; educet in agros
Ætolis onerata plagiis jumenta canesque,
Surge, & inhumanz senium depone Camoenz,
Cones ut pariter pulmenta laboribus empta :
Romanis solenne viris opus, utile famz,
Vitæque, & membris, præfertim cum valeas, &
Vel cursu superare canem, vel viribus aprum
Possis. adde, virilia quod speciosius arma
Non est qui tractet. scis quo clamore coronz
Prælia sustineas campestria. deniq; lxiavam
Militiam puer, & Cantabria bella tulisti
Sub duce, qui templis Parthorum signa refixit,
Et nunc, si quid abest, Italis adjudicat armis,

Ac ne te retrahas, & inexcusabilis absis?
 Quamvis nil extra numerum fecisse, modumq;
 Curas, interdum nugaris rure paterno.
 Partitur linteis exercitus: Actia pugna
 Te duce per pueros hostili more refertur.
 Adversarius est frater, Iacus, Hadria: donec
 Alterutrum velox victoria fronde coronet.
 Consentire suis studiis qui crediderit te:
 Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum.
 Protinus ut moneam, (si quid monitoris eges tu)
 Quid de quoq; viro & cui dicas, sepe videto.
 Percunctatorem fugito: nam garrulus idem est:
 Nec retinent patulz commissa fideliter aures:
 Et semel emissum volat irrevocabile verbum.
 Non ancilla tuum jecur ulceret ulla, puerve,
 Intra marmoreum venerandi limen amici:
 Ne dominus pueri pulchri charzve puellz,
 Munere te parvo beet, aut incommodus angat.
 Qualem commendas etiam atq; etiam adspice: ne mos
 Incutiant aliena tibi peccata pudoregn.
 Fallimur, & quondam non dignum tradimus. ergo
 Quem sua culpa premet, deceptus omite tueri.
 Ut penitus notum si tentet crimina, serves,
 Tuterisq; tuo fidentem praesidio: qui
 Dente Theonino cum circumroditur, ecquid
 Ad te post paulo ventura pericula sentis?
 Nam tua res agitur, paties cum proximus ardet:
 Et neglecta solent incendia sumere vires.
 Dulcis inexpertis cultura potentis amici?
 Expertus metuit. tu, dum tua navis in alto est,
 Hoc age, ne mutata retrosum te ferat aura.
 Oderunt hilarem tristes, tristemq; jocosif:
 Sedatum celeres: agilem, gnavumq; remissi.
 Potores bibuli media de nocte Falerni,
 Oderunt porretra negantem pocula: quamvis
 Nocturnos jures te formidare vapores.
 Deme supereilio nubem, plerumq; modestus
 Occupat obscuri speciem, taciturnus acerbi,
 Inter cuncta leges, & percunctabere doctos,
 Qua ratione queas traducere leniter zvum:
 Ne te semper inops agiter, vexetq; Cupido:
 Ne pavor, & rerum mediocriter utilium spes:

Virtutem doctrina paret, natura ve donet:
Quid minuat curas: quid te tibi reddat amicum:
Quid pure tranquillet: homos, an dulce lucellum,
An secretum iter, & fallentis semita vitz.
Me quoties reficit gelidus Digentia rivus.
Quem Mandela bibt, rugosus frigore pagus:
Quid sentire putas? quid credis amice precari?
Sic mihi, quod nunc est, etiam minus, ut mihi vivam
Quod superest avi, si quid superesse volunt Di.
Sic bona librorum, & provisꝫ frugis in annum
Copia: neu flumine dubiqꝫ spe pendulus horꝫ.
Sed satis est orare Jovem, qui donat, & auferat,
Det vitam, det opes: aquum mi animum ipse parabo.

AD MÆCENATEM. XIX.

PRISCO si credis, Mæcenas docte, Cratino,
Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt,
Quaz scribuntur aquaz potoribus: ut male sanos
Adscripsit Liber Satyris, Faunisqꝫ poëtas,
Vina fere dulces oluerunt mane Camonez.
Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.
Ennius ipse pater nunquam, nisi potus, ad arma
Profiluit dicenda, forum, Putealg; Libonis
Mandabo fccis: adimam cantare severis.
Hoc simul edixit, non cessavere poëtz
Nocturno certare mero, putere diurno.
Quid, si quis vultu torvo ferus, & pede nudo,
Exiguazqꝫ togę simulet tessore Catonem,
Virtutemne representet, moresqꝫ Caponis &
Rupit Hyarbitam Timagenes æmulā lingua;
Dum studet urbanus, tenditqꝫ disertus haberi,
Decipit exemplar virtutis imitabile. quod si
Pallorem casu, biberent exsangue cuminum.
O imitatores servum pecus, ut mihi sc̄pe
Bilem. sipe jocum vestri movere tumultus!
Libera per vacuum posui vestigia princeps:
Non aliena meo pressi pede. qui sibi fidit
Dux, regit examen. Parios ego primus jambos
Ostendi Latio, numeros animosqꝫ secutus
Archilochi, non res, & agentia verba Lycamben.
Ac ne me folijs ideo brevioribus ornem,
Quod timui mutare modos, & carminis artem:

Temperat

Temperat Archilochi Musam pede mascula Sappho :
Temperat Alceus : sed rebus et ordine dispar.
Nec sacerum quzrit, quem versibus oblinat atris:
Nec sponsz laqueum famoso carmine necrit.
Hinc ego non alio dictum prius ore, Latinus
Vulgavi fidicen, juvat immemorata ferentem
Ingenius oculisq; legi manibusq; teneri
Scire velis, mes cur ingratus o puscula lector
Laudet ametq; domi: premat extra limen iniquus !
Non ego ventosz plebis suffragia venor
Impensis canarum, et triz munere vestis.
Non ego nobilium scriptorum auditor, et uthor,
Grammaticaq; ambire tribus, et pulita dignor.
Hinc illz lachrymz spissis indigna theatris
Scripta pudet recitare et rugis addere pondus,
Si dixi, rides, ait : & Jovis suribus ista
Servas. fidis enim manare poētica mella
Te solum, tibi pulcher, ad hzc ego naribus uti
Formido, et luctantis acuto ne se cor ungui,
Displacet iste locus, clamo, et dijudia posco,
Ladus enim genuit trepidum certamen, et iram,
Ira truces inimicitias, et funebre bellum.

AD LIBRUM SUUM. XX.

V
Eratum, Janumque, liber, spectare videris,
Scilicet ut protes Soforum pumice mundus,
Odiisti, claveis, et grata sigilla pudico,
Paucis ostendi gemis, et communia laudas,
Non ita nutritus, fuge, quo discedere gestis.
Non erit emissio redditus tibi, quid miser egi,
Quid volui, dices, ubi quis te lazerit, et scis
In breve te cogi, cum plenus languet amator,
Quod si non odio peccantis desipit augur,
Charus eris Romz, donec te deserat ztas.
Contrestanti ubi manibus sordescere vulgi
Casperis, aut tineas pasces taciturnus incerteis,
Aut fugies Uticam, aut undus mitteris Ilerdam.
Ridebit monitor non exauditus, ut ille,
Qui male parentem in rupes protrusit asellum
Iratus. Quis enim invitum servare laboreti.
Hoc quoq; te manet ut pueros clementa docentem
Occupet extremis in vicis balba senectus.

Cum

Cum tibi Sol torpidus plures ad moye sis adreis;
Me libertino natum patre, & in tenuis re
Majores pennas nido extendisse loqueris,
Ut quantum generi demas, virtutibus addas.
Me primis urbis belli placuisse, domique,
Corporis exigui, praececum. Solibus aptum,
Irasci celerem, tamen ut placabilis essem.
Forte meum si quis te percunctabitur sevum,
Me quater undenos sciat implevisse Decembreis,
Collegam Lepidum quo duxit Lollius anno.

Q. HORATII
FLA C. C. I
EPISTOLARUM
LIBER II.

AD. AUGUSTUM. I.

CUM tot suffinges, & sacra negotia solus;
Res Italas armis tateris, moribus ornes,
Legibus emendas: in publica commoda peccem,
Si ipso sermone morer tua tempora, Graec.
Romulus & Liber pater, & cum Castore Bellux, V
Post ingentia facta, Deorum in templo recepti,
Dum terras, hominumq; coluot genus, aspera bella,
Componunt, agros assignant, oppida condunt;
Ploravere suis non respondere favorem
Speratum meritis: diram qui costudit hydras,
Notaq; fatali portenta labore subegit,
Comperit invidiam: supremo fine, domari.
Urit enim fulgore suo, qui pragravat artes,
Infra se positas: extinctus, amabitur idem.
Præsenti tibi maturos largimur honores,
Jurandasq; tuum per nomen ponimus aras,
Nil oriturum alias, nil ortum tale facies.
Sed tuus hic populus sapiens & justus in uno,
Te nostris ducibas, te Graecis anteferendo:
Cetera nequaquam simili ratione, modiq;
Ultimat: &, nisi quæ terris semota, suisq;

Tempo-

superibus decimis videt, fastidit, & osit.
de sautor veterum, ut tabulas peccare verantur,
en bis quinq; vixi sanctorum, iuxta regum
Gabiis, vel cum rigidis aquata Sabinis,
ut ifcum libro, anosa columnam vacum,
dicit Albano Musas in monte locutus.
quia Gracorum sunt antiquissima quæ
scripta, vcl optima, Romani penitentia eadem
scripta exstitit; non est quod multa loquamus.
Si intra est olim, vcl extra est in nunc duri,
sumus ad summum fortunæ: pinguis, atq;
vellimus, & luxuriam Achaviae doctius usciss.
In meliora dies, ut vias, pacemata reddit.
vcl vellim, præsum chartis quous amogit annos.
Inventus ab aliis annos centum qui decidit, inter
vetus, veteris, referri debet, si inter
vetus, atq; novos: excedat iuria finis.
vcl vetus, atq; probus, centum qui perficit annos,
quid, qui deperit minor uno mentis, vcl anno
inter quos referendus erit: vixi enim postquam
in quos ex præiens, & poteris respici annos?
Ne quidem veteres inter puerum venire
vcl mensis brevi: vixi enim major annos, possile est mai
or periti se cunctos minus responsum.
vulnus vello, & deinceps natus olim agere possum:
In cadaclusa ratio: tunc tis Accipi.
qui redit ad famam, vixi annos centum annos
interventus vobis, nulli quoniam vixi annos annos annos
nulli de sapienti, & fortis, & Alter Homerus
critici dicunt, levator curare videtur,
non promissa cadit, & somnia, vixi annos annos annos
vixi in manibus non est, & membra obsec
vixi recens, a deo sanctior est: vixi omnes poetas
magister quoque inter utroq; prius, iusserit.
servius docti famam fecit, Accipiter, vixi annos annos annos
cun Afrani hoc, vixi annos annos annos
vixi ad exemplar: oculi proferit, vixi annos annos annos
accipiter Cecilius prævalere, eximius arte.
vixi ediscit, & nos arco fitata theatru
vixi Roma potest: hinc et nos, numeros poetas,
In nostrum tempus Livi scriptoris ab anno
vixi vulnus recens noster, et ubi peccos.

Si veleres ita miratur, laudatos poetas,
 Ut nihil anteficerat, nihil illis compareret, errat.
 Si quondam nimis antiquos, si plerique durescunt,
 Dicere credat eos, ignave multa fatetur,
 Et sapit, & mecum facit, & Jove judicat aequo.
 Non equidem infector, delendag, carmina Livi
 Esse reor, memini quz plagosum mihi parvo
 Orbilium dictare: sed emendata videri,
 Pulchraque, et exactis minimum distantia, miror:
 Inter quz verbum emicuit si forte decorum est
 Si versus paulo concinnior unus, & alter.
 Injuste tonum ducit, venditq; poema.
 Indignor quicquam reprehendi: non quia crasse
 Compositum ille pideve putetur, sed quia super:
 Nec veniam antiquis, sed honorem, et premia posci.
 Recete necne erorum, floresq; perambulet Atta
 Fabula, si dubitem: clamens peritissime pudorem
 Cuncti pene patres, ea sum reprehendere coner.
 Quz gravis Alcophus, quo datus Roscius egit:
 Vel quia nil rectum, nisi quod placuit filii, docent;
 Vel quia turpe putant parere minoribus: et, quz
 Imberbes didicere, simes perdenda fateri.
 Jam Saliare Numa cansem qui laudat, & illud.
 Quod mecum ignorat, solus vult scire videtur:
 Ingens non ille favet, plauditos sepultis:
 Noltra sed impugnat: nos, nostraq; lividus odit,
 Quod si tam Gracis novitas invisa fulisset.
 Quam nobis, quid nunc esset, vetus, aut quid habebat?
 Quod legeret, terretq; viris publicusus?
 Ut primum positis nugari Gracia bellis
 Cespe, & in vitium fortuna labier aqua:
 Nunc athletarum studiis, nunc arsit equorum:
 Marmoris, aut eboris fabros, aut aris amavit:
 Suspendit picta vultum, mentemq; tabella:
 Nunc tubicinibus, nunc est gavisa tragoidis:
 Sub nutrice puella velut si luderet infans:
 Quod cupide petiit, mature plena reliquit.
 Quid placeat aut odio est, quod non mutabile credas:
 Hoc pacis habuere bonis, ventiq; secundi
 Romz dulce diu fuit, & solenne, reclusa
 Mane domo vigilare, clienti promere jura:
 Causis nominibus certis expendere nummos,

iugores audire, minori dicere, per quæ
 descendere res posset, minui damnoſa libido.
 Miravit mentem populus levis, & calet uno
 scribendi studio : pueri, patresq; severi,
 mode comas vincit cornutus, et carmina dictant.
 sic ego, qui nalloſ me affirmo ſcribere versus,
 inviato Parthis mendacior, & prius orto
 ille, vigil calamum, et chartas, et ſcrinia poſco.
 Iuvem agete ignarus navis timet: a brotonum agro
 ne auder, niſi qui diſidit, dare. Quod medicorum eſt,
 remittunt medici : Tractant fabrilia fabri.
 Scribimus in doxi, doctiq; poēmatu paſſim.
 Sic error tamen, & levis haec inſania, quantas
 uitates habeat, ſic collige. vatis avarus
 Non temere eſt animus : versus amat hoc ſtudet unum :
 Utrimenra, fugas fervorum, incendia ridet :
 Non fraudem ſocio, puerove in cogitat ullam
 Hippo : vivit filiquis, & pane ſecondo :
 Militiz quangnam piger, et malus, utilis urbi.
 Si das hos, parvus quoq; rebus magna juvari :
 Di tenerum pueri, balbumq; poēta figuyat :
 Vorquet ab obſcuris jam nunc ſermoibus autem :
 Non etiam peccus preceptis format amicis,
 Asperitatis & invidiæ corrector, & ira :
 Nata facta refert : orientia tempora notis
 Infruit exemplis : inopem folatur, & agrum.
 Cofis cum pueris ignara puella mariti
 Saceret unde preces, vatem ni Muſa dedifficit
 Dicit opem chorus, et praſentia Numina ſentit :
 Pleflicis implorat aquas docta prece blandus :
 Uertit morbos : metuenda pericula pellit :
 Operat & pacem, & locupletem frugibus annum.
 Lamine Di ſuperi placantur, carmine Manes.
 Principez priſci, fortes, parvoq; beati,
 Sedita post truſcentia, levantes tempore festo
 Apes, & iſipſum animum ſpe ſiniſ dura ferenteum,
 Unſochis operam, & poetis, & conjuge ſida
 Silarem porco, Silvanum laete piabant,
 Cribis, & vino Genium memorē brevis atri
 Licetina per hunc invenia licentia morem
 Cribis alternis opprobria ruſtica fudit ;
 Venasq; recurrenteis accepta per annos

Lusit amabiliter: donec jam sivus apertam
 In rabiem veri cospie jocus, & per honestas
 Ire domos impune minax. doluere cruento
 Dente lacefitti. fuit intactis quodq; cura
 Conditione super communi. quin etiam lex,
 Poenaq; lata, malo quę nollet carmine quenquam
 Describi, vertere modum, formidine fuitis
 Ad bene dicendum, delestandumq; redacti.
 Græcia capta ferum viñorem cepit, & arteis
 Instulit agresti Latio: sic horridus ille
 Defluxit numerus Saturnius, & grave visus
 Munditiz pepulere. sed in longum tamen avum
 Manserunt, hodieq; manent, vestigia ruris.
 Serus enim Græcis admovit acumina chartis:
 Et post Punicæ bella quietus, querere cōpīt,
 Quid Sophocles, & Thespis, & Aeschylus utile ferrent.
 Tentavit quoque, rem si digne vertere posset:
 Et placuit sibi, natura sublimis, & ager.
 Nam spirat tragicum satis, & feliciter audet:
 Sed turpem putat in scriptis meruitq; lituram,
 Creditur, ex medio guia res arcessit, habere
 Sudoris minimum: sed habet comœdia tanto
 Plus oneris, quanto vnuix minus. aspice, Plautus
 Quo pacto patteis tutetur amantis ephèbi,
 Ut patris attesti, lenonis ut infidiosi:
 Quantus sit Dorlennus edacibus in paralitis:
 Quam non aastr... ho... ercurrat pulpta socco.
 Gestit enim munnum in loculos dimittere, post hos
 Securus cadat, an recto fieri fabula talo.
 Quem tulit ad scenam ventoso gloria currus,
 Exanimat lensus spectator: sedulus inflat.
 Sic leve, sic parvum est, animum quod laudis avum
 Subruit aut resicit. valeat res ludiora si me.
 Palma negata macrum, donata reducit optimum.
 Sæpe etiam audacem fugat hoc, terretq; poētam;
 Quod numero plures, virtute & honore minores,
 Indocti, stolidique, & depugnare parati,
 Si discordet eques, media inter carmina poscunt
 Aut ursum, aut pugiles. his nam plebecula gaudet.
 Verum equitis quoq; jam migravit ab aure voluptas
 Omnis, ad incertos oculos, & gaudia vanæ.
 Quattuor, aut plureis aulza premuntur in horas,

Dum fugiunt equitum turmas, peditumq; cæteræ.
 Mox trahitur manib; regum fortuna retortis.
 Eſſedæ festinant, pileata, petorrita, naves :
 Captivum portatur ebur, captiva Corinthius.
 Si foret in tergis, ridebat Democritus, seu
 Diversum confusa genus panthera camelio,
 Sive elephas albus vulgi converteret ora :
 Spectaret populum ludis attentius ipfis,
 Ut ibi præbentem mimo spectacula plura.
 Scriptores autem narrare putaret asello
 Fabellam surdo. nam quæ per vincere voces
 Evaluere sonum, referunt quem nostra theatra f;
 Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuscum,
 Tanto cum strepitu ludi spectantur, & artes,
 Divitiq; peregrinæ, quibus oblitus actor
 Cum stetit in scena concurrerit dæxtera Izvg.
 Dixit adhuc aliquid? nil sane. quid placet ergo?
 Lana Tarentino violas imitata veneno.
 Ac ne forte putas me, quæ facere ipse recusem,
 Cum recte tractant alii, laudare maligne :
 Ille per extensem funem mibi posse videtur
 Ire poëta, meum qui pœnitus inaniter angit,
 Irritat, muleat, falsis terroribus implet,
 Ut magus: & modo me Thebis, modo ponit Aehenis.
 Verum age, & his, qui se lectori credere malunt,
 Quam spectatoris fastidia ferre superbi,
 Curam redde brevem, si munus Apolline dignum
 Vis completere libris, & vatibus addere calear,
 Ut studio majore petant Helicona virentem.
 Multa quidem nobis facimus mala ſæpe poëta :
 (Ut vineta egomet exadam mea) cum tibi librum
 Sollicito damus, aut fesso: cum! cedimur, unum
 Si quis amicorum est ausus reprehendere verſum:
 Cum loca jam recitata revolvimus irrevocati :
 Cum lamentamur, non apparere labores
 Nostros, & temui deducta poëmata filo:
 Cum speramus eo rem venturam, ut simulatq;
 Carmina ræſcieris nos fingere, commodus ultro
 Accersis, & egere vetes, & scribere cogas:
 Sed tamen est operæ pretium cognoscere, qualeis
 Edituos habeat bellî spectata, domiq;
 Virtus, indigno non committenda poëta.

Gratus Alexandro regi magno fuit ille
Chœrius, incultis qui versibus, et male natis
Rerum acceptos, regale numisma, Philippos.
Sed veluti tractata nota, labemq; remittunt
Atramenta, fere scriptores carmine faedo
Splendida facta llnuot. idem rex ille, poema.
Qui tam ridiculum, tam care prodigus emis,
E dico vtnit, ne quis se, præter Apellem,
Pingeret, aut aliis Lysippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum simulantia. quod si
Judicium subtile videndis artibus illud
Ad libros. et ad hæc Musarum dona vocares,
Bacutum in crasso jurares aere natum.
At neq; dedecorant tua de se judicia, atq;
Munera, quæ multa dantis cum laude tulerunt
Dilecti tibi Virgilius, Variusq; poetæ.
Nec magis expressi vultus per abenea signa,
Quam per vatis opus mores, animiq; virorum
Clarorum apparent : nec Sermones ego mallem.
Repentes per humum, quam res componere gestas,
Terrarumq; siveus, et flamina dicere, et arceis
Montibus impositas, et Barbara regla, tuisq;
Auspiciis totum confecta duella per orbem.
Claustraq; custodem pacis cohibentia Janum,
Et formidatam Parthi te principe Romam :
Si, quantum euperem, possem quoque. sed neq; parvum
Carmen, majestas recipit tua : nec meus audet
Rem tentare pudor, quum vires ferre recusent.
Sedulitas autem stulte quem diligit, urget;
Præcipue cum se numeris commendat, et arte.
Discit enim citius, meminitque libentius illud.
Quod quis deridet, quam quod probat et veneratur.
Nil moror officium, quod me gravat: ac neque sicut
In pejus vultu proponi cereus usquam,
Nec prave factis decorari versibus opto :
Ne rubeam pingui donatus munere : et una
Cum scriptore meo, capsa porrectus aperta
Deserar in vicum vendentem thus et odores,
Et piper, et quicquid chartis amicitur inceptis.

AD

AD JULIUM FLORUM. II.

Flore, bono clareq; fidelis amice Neroni,
Si quis forte velit puerum tibi vendere, natum
Tibure, vel Gabiis : & tecum sic agat : hic et
Candidus, & talos à vertice pulcher ad imos,
Hiet, eritq; tuus nummorum millibus odio,
Verna ministeriis ad nutus aptus herileis :
Litterulis Gracis imbutus, idoneus arti
Quilibet : argilla quidvis imitaberis uda.
Quin etiam canet indoctum, sed dulce bibenti.
Multæ fidem promissa levant, ubi plenius a quo
Landat, venaleis qui vult extrudere merces,
Res urget me nulla i meo sum pauper in ære.
Nemo hoc mangonum saceret tibi, non temere à me
Quavis ferret idem. semel hic cessavit : & ut sit,
In scalis latuit metuens pendebitis habentes.
Des munmos, excepta nihil te si fuga lœdat.
Ille ferat pretium, pœnæ securus, opinor.
Prudens emisti vitiosum : dicta tibi est lex.
Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficisci tibi : dixi
Talibus officiis prope mancum : ne mea servus
Jugares ad te quod epistola nulla veniret.
Quid tum proseci, mecum facientia jura
Si tamen attentas s quereris super hoc etiam, quod
Inspectata tibi non mittam carmina mendax.
Loculli miles collecta viatica multis
Arumnis, lassus dum noctu stertit, ad assens
Perdiderat : post hoc vehemens lupus, et sibi, et hosti
Irrans pariter, jejunis dentibus acer,
Præsidium regale loco de jecit, ut a junct,
Summe munito, & multarum divite rerum.
Clarus ob id factum, donis ornatur honestis,
Accipit & bis dena super sextertia numenum.
Forte sub hoc tempus castellum evertere prætor
Nescio quod cupiens, bortari cospit eundem
Verbis, quæ timido quoq; possent addere mentem?
I bone, quo virtus tua te vocat : i pede faustio,
Grandia latrus meritorum præmia. quid stas?
Post hac ille catus, quantum vis rusticus, ibit,
Ibit co, quo vis, qui zonam perdidit, inquit.

EPIS YOLAKUM

Romz nortiri mihi contigit, atq; deserit,
Icatus Grajis quantum nocuisset Achilles.
Adsecere bonę paulo plus artis Athenę:
Scilicet ut possem curio dignoscere reatum;
Atque inter sylvas Academi querere verum,
Dura sed amovere loco me tempora grato:
Civilisq; rudem belli tulit astus in arma,
Cesaris Augusti non responsura lacertis.
Unde simul primum me dissimile Philippi,
Decisis humilem pennis, inopemq; paterni
Et laris, & fundi: paupertas impulit audax,
Ut versus facerem, sed, quod non desit, habentem;
Quę poterunt unquam satis expurgare cicutę,
Ni melius dormire putem, quam scribere versus;
Singula de nobis anni prædantur euntes:
Exipuestr jocos Venerem, convivia, ludum:
Tendunt extorquere poēmata, quid faciam vls?
Deniq; non omnes eadē mirantur, amantque:
Carmine tu gaudes: hic delectatur jambis:
Ille Bionis sermosibus, & sale nigro.
Tres mihi convivz prope dissentire videntur,
Pulcentes vario multum diversa palato.
Quid dem? quid non dem? remis tu, quod jubet alter?
Quod petis id sane est invisum, acidumq; duobus,
Præter cetera, me Romz ne poēmata censes
Scribere posse inter tot curas torq; labores?
Hic sponsum vocat, hic auditum scripta, relicta
Omnibus officiis, cubat hic in colle Quirini,
Hic extremo in Aventino: visendus uterque.
Intervalla vides humane columoda, verum
Purz sunt platez, nihil ut meditantibus obstat.
Festinat calidus mulis gerulissq; redemptor:
Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tiguum?
Tristia robustis luctantur funera plaustris:
Hac rabiola fugit canis, haec luteulenta ruit sus.
I nunc, & versus tecum meditare canoros.
Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbes,
Rite cliens Bacchi somno gaudentis, & umbra.
Tu me inter strepitū nocturnos atq; diurnos
Vis canere, & contrafacta sequi vestigia vatuum?
Ingenium, sibi quod vacuas desumpsit Athenas.
Et studiis annos septem dedit, insemito;

libris, & curis statua taciturnius exit.
Merumq; & risu populum quatit. hic ego rerum
fluctibus in mediis, & tempestatibus artis,
Verba lyra motura sonum connectere digner.

* * * * *

Frater erat Romae consuli rhetor : ut alter
Alterius sermone meros audiret honores :
Gracchus ut hic illi soror, huic ut Mucius ille,
Qui minus argutos vexat furor iste poetas ?
Carmina compono, hic elegos, mirabile visu.
Calatumq; novem Musis opus, adspice primum,
Quanto cum fastu, quanto molimine circum
spectemus vacuam Romanis vatibus adem.
Mox etiam, si forte vacas, sequere, & procul audi,
Quid ferat, & quare sibi nestat uterq; coronam,
Cedimus, & totidem plagis consumimus hostem,
Lento Samnites ad lumen prima duello.
Discedo Alcaeus pando illius. ille meo quis ?
Quis, nisi Callimachus ? si plus apposceret visus,
Fit Minnermus, & optivo cognomine crescit :
Multo fero, ut placem genus irritabile vatum,
Cum scribo, & supplex populi suffragia capto,
Idem finitis studiis & mente recepta,
Oburem patulas impiae legentibus aures.
Ridentur, mala qui componunt carmina : verum
Gaudent scribentes : & se venerantur, & ulro,
Si taceas, laudant, quicquid scripsere beati :
At qui legitimum cupiet facisse poëma,
Cum tabulis animum censoris sumet honesti :
Audebit quemq; parum splendoris habebunt,
Et sine pondere erant & honore indigna ferentur,
Verba movere loco, quamvis invita recedant,
Et versentur adhuc intra penetralia Veste,
Obscurata diu populo, bonus eruet, atq;
Proferet in lucem speciosa vocabula rerum :
Quæ prisca memorata Catonibus, aeg, Cethegiz,
Nunc situs informis premit. & deserta vetustas,
Adscisset nova, quæ genitor, produxerit usus,
Vehemens, & liquidus puroq; simillimus aenæ,
Fundet opes, Latiumq; beabit divite lingua.
Luxuriantia compescet : nimis aspera fano

Leyabit culta : virtute carentia tollit :
Ludentis speciem dabit, & torquebitur : ut qui
Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa movetur,
Prætulerim scriptor delirus, inertisq; videri,
Dum mea delectent mala me, vel deniq; fallant;
Quam sapere, et ringi. Fuit haud ignobilis Argis,
Qui se credebat miros audire tragados,
In vacuo latus se fessor, plausorq; theatro :
Catera qui . vita servaret munia rego
More, bonus sane vicinus, amabilis hospes,
Comis in uxorem, posset qui ignoscere servis,
Et signo Iesu non insanire lagena :
Posset qui rupem & puteum vitare patentem.
Hic ubi cognatorum opibus, curisq; refectus,
Expulit esse boro morbum, bilemq; meraco,
Et reddit ad se se. Pol me occidistis amici,
Non servatis. ait, cui sic extorta voluptas,
Et de mptus per vim mentis gratissimus error.

* * * * *

Nimirum sapere est abjectis utile nudis,
Et tempestivum pueris concedere ludum,
Ac non verba sequi fidibus modulanda Latinis,
Sed veræ numerolq; modosq; ediscere vita.
Quocirca mecum loquor hæc, tacitusq; recordor :
Si tibi nulla sitim fisiaret copia lymphæ,
Narrates medicis. quod, quanto plura parasti,
Tanto plura cupis, nulline faterier aedes
Si vulnus tibi, monstrata radice, vel herba
Non fieret levius : fugeres radice, vel herba.
Proficiente nihil curarier. audieras, cui
Rem Di donarent, illi decedere pravam
Stuleijam : &, cum sis nihil sapientior, ex quo
Plenior es, tamen uteris monitoribus iisdem
At si divitiz prudentem reddere possent,
Si cupidum timidumq; minus te : nemper ruberes
Viveret in terris te si quis avarior uno.
Si proptium est, quod quis libra mercatus, et ære est:
Quzdam, si credis consultis, mancipat usus :
Qui repascit ager, tuus est, et villicus Orbi
Cum segetes occat. tibi mos frumenta daturus,
Te dominum sentit. das nummos : accipis uvam,
Pullos, ova, cadum temeti. nempe modo isto

Paulatin.

Paulatim mercari a grum, fortasse trecentis,
Ait etiam supra, nummorum millibus emptum.
Quid refert, vivas numerato nuper, an olim
Emptum Aricini quondam, Vejentis & arvi,
Sumptum coenat otus, quamvis aliter putat: emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat aenum.
Sed vocat usq; suum, qua populus adfita certis
Limitibus vicina refugit jurgia, tanquam
Sit proprium quicquam, puncto quod mobilis horz,
Nunc prece, nunc pretio, nunc vi, nunc sorte suprema
Permutet dominos, & cedat in altera jura.
Sic quia perpetuus nulli datur usus, & hres
Heredem alterius velut unda supervenit undam;
Quid vici prosunt, aut horrea: quidve Calabris
Saltibus adjecti Lucani, si metit Orcus
Grandia cum parvis, non exorabilis auro:
Gemas, marmor, ebur, Tyrrhenia sigilla, tabellas,
Argentum, vestitis Getulo murice tintas,
Sunt, qui non habeant: est qui non curat habere.
Qui alter fratum cessare, & ludere, & ungi
Prferat Herodis palmetis pinguibus: alter
Dives, & importunus ad umbram lucis ab ortu
Sylvestrem flammis & ferro mitiget agrum:
Scit Genius, natale comes qui temperat astrum,
Natura Deus humanz, mortalis in unum
quodq; caput, vultu mutabilis albus, & ater.
Utar & ex modico, quantum res poscer, acervo
Tollam: nec metuam, quid de me judicet hres,
Quod non plura datis invenerit. & tamen idem
Scire volam, quantum simplex, hilarisq; nepoti
Discreper, & quantum discordet parcus avaro.
Distat enim, spargas tua prodigus, an neq; sumptum
Invitus facias: neq; plura parare labores.
Ac potius, puer ut festis Quinquatribus, olim
Exiguo, gratoq; fruaris tempore raptim.
Pauperies immunda domus procul absit. ego, utrum
Nave ferar magna, an parva, ferar unus, & idem.
Non agimur tumidis velis Aquilone secundo:
Non tamen adversis atatem ducimus Austris,
Viribus, ingenio, specie, virtute, loco, re,
Extremi primorum, extremis usq; priores.
Non es avarus: abi, quid extera: jam sicut illo

Cum vitiis fugere si caret tibi peccus inani
 Ambitione si caret mortis formidine, & ira si
 Somnia, terrores magicos, miracula, sagas,
 Nocturnos Lemures portentaque Thessala rideat si
 Nataleis grata numeras si ignoscis amicis si
 Lenior & melior sis accedente senecta si
 Quid te exempta juvat spinis de pluribus tua si
 Vivere si recte nescis, decede pergitis.
 Lusisti satis: edisti satis atq; bibisti:
 Tempus abire tibi est: ne potum largius a quo
 Rideat, & pulset lasciva decentius etas.

Q. HORATII
F L A C C I
 DE ARTE POETICA
 LIBER.

A D P I S O N E S .

HUMANO capiti cervicem pictor equinam
 Jungere si velit, & varias inducere plumas,
 Undiq; collatis membris, ut turpiter atrium
 Desinat in piscem mulier formosa superne:
 Spectatum admissi risum teneatis amici si
 Credite Pisones, isti tabula fore librum
 Pet similem, cuius, velut a gri somnia, vanas
 Pingentur species, ut nec pes, nec caput uni
 Reddatur forma. Pictoribus atq; poetis
 Quidlibet audendi semper fuit aqua potestas.
 Scimus, & hanc veniam petimusq; damusq; vicissim:
 Sed non ut placidis coeant immixta, non ut
 Serpentes avibus geminentur, tigribus agni.
 Inceptis gravibus pletumq; & magna profellis
 Purpureus, late qui splendear, unus, & alter
 Assuitur pahus, cum lucus, & ara Diana,
 Et properabit aqua per amenos ambitus agros,
 Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus.
 Sed nunc non erat his locus: Et fortasse tupefuum
 Sois simulare quid hoc, si fragilis erat expes

Naribus.

Navibus, ære dæo qui pingitur; amphora expie
 Institui, currente rota cur urceus exit?
 Deniq; sic, quod vis, simplex dunataxat, & unum.
 Maxima pars vatum, pater, & juvenes patre digni;
 Decipimur specie recti: brevis esse labore,
 Obscurus fio. sestantem levia, nervi
 Deficiunt, animique: professus grandia, turget:
 Serpit humi totus nimium, timidusq; procella.
 Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
 Delphinum sylvis appingit, fluctibus aprum,
 Is vitium ducit culpe fuga, si caret arte.
 Amilium circa ludum faber iñhus & ungueis
 Exprimet, & molleis imitabitur ære capillos:
 Infelix operis summa, quia ponere totum
 Nesciet. hunc ego me, si quid componere curem,
 Non magis esse velim, quam pravo vivere naso,
 Spectandum nigris oculis, nigroq; capillo.
 Sumite materiam vestris, qui scribitis, æquam
 Viribus, & versate diu, quid ferre recusat,
 Quid valeant humeri. cui lecta potester erit res.
 Nec facundia deseret hunc, nee lucidus ordo.
 Ordinis hæc virtus erit & Venus, aut ego fallor,
 Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici
 Pleraq; differat, & præsens in tempus omittat
 Hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor,
 In verbis etiam tenuis, cautusq; serendis.
 Dixeris egregie, notum si callida verbum
 Reddiderit junctura novum. si forte necesse est
 Indiciis monstrare recentibus abdita rerum,
 Pingere ciuitatis non exaudita Cethegis
 Continget, dabiturq; licentia sumpta pudenter,
 Et nova fidiaq; super habebunt verba fidem, si
 Graeco fonte cadant, parce detorta. quid antem
 Cecilio, Plautoq; dabit Romanus, ademptum
 Virgilio Varioque? ego cur acquirere pauca
 Si possum, invideo; cum lingua Catonis, & Enni
 Sermonem patrium ditaverit, & nova rerum
 Nomina protulerit si licuit, semperq; licebit
 Signatum præsente nota producere nomen.
 Ut sylvz foliis prondi mutantur in annos,
 Prima cadunt, ita verborum vetus interit ætas;
 Et juvenem ribi florent modo nata, vigensque,

Debemur morti nos, nostraque, sive receptus,
Terra Neptunus, classis Aquilonibus arcet.
Regis opus, sterilisq; diu palus, aptaq; remis
Vicinas urbeis alit, & grave sentit stratum :
Seu eorum mutavit iniquum frugibus annis,
Doctus iter melius. Mortalia facta peribunt,
Nedum sermonum stet honos, & gratia vivax.
Multæ renascentur, que jam cecidere, cadentque,
Quæ nunc sunt in honore, vocabula, si volet usus :
Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi.
Res gestæ regumque, ducumque, & tristia bella,
Quo scribi possent numero, monstravit Homerus.
Versibus impariter junctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.
Quis tamen exiguos elegos emiserit auctor,
Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est.
Archilochum proprio rabies armavit jambo.
Hunc socci cepere pedem, grandesq; cothurni,
Alternis aptum sermonibus & populareis
Vincentem strepitus, & natum rebus agendis.
Musa dedit fidibus Divos, puerosq; Deorum,
Et pugilem victorem, & equum certamine primum.
Et juventum curas, & libera vina referre.
Descriptas servare vices, operumq; colores,
Cur ego, si nequeo, ignoroque, poëta salutor ?
Cur nescire, pudens prave, quam discere malo ?
Versibus exponi tragicis res comica non vult.
Indignatur item privatis, ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna Thyestæ.
Singula quæq; locum teneant sortita decenter.
Interdum tamen & vocem comedie tollit,
Iratusq; Chremes tumido delitigat ore :
Et tragicus plerumq; dolet sermone pedestri
Telephus & Peleus, cum pauper, & exul uterque,
Projicit ampullas, & sesquipedalia verba,
Si curat cor spectantis tetegisse querela.
Non satis est pulchra esse poëmata : dulcia sunto,
Et quoconq; volent, animum auditoris agunto,
Ut ridentibus arrident, ita flentibus adsunt
Humani vultus. Si vis me fere, dolendum est
Primum ipsi tibi : tunc tua me infornia facias.
Telephè, xl Peleu, male si mandata loqueris,

Aut dormitabo, aut ridebo. Tristis mecum
 Vultum verba descent : iratum, plena minarum :
 Ludentem, lasciva : severum, seria dictu.
 Format enim natura prius nos intus ad omnem.
 Fortunarum habitum : juvat, aut impellit ad iram,
 Aut ad humum morore gravi ducit, & angit :
 Post egest, animi motus interprete lingua.
 Si dicentis erunt fortunis absonta dicta,
 Romani tollent equites, peditesq; cachinnum.
 Intererit multum, Davusne loquatur, an heros : -
 Maturusne senex, an adhuc florente juventa
 Fervidus : an matrona potens, an sedula nutrix :
 Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli :
 Colchus, an Assyrius : Thebis nutritus, an Argis,
 Aut famam sequere, aut sibi convenientia finge
 Scriptor, honoratum si forte reponis Achillem :
 Impiger, iracundus, inexorabilis, acer :
 Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.
 Sit Medea ferox, invictaque, flebilis Ino,
 Perfidus Ixion, Io vaga, tristis Orestes,
 Si quid inexpertum scenz-committis, & audes
 Personam formare novam; servetur ad imum.
 Qualis ab incepto processerit & sibi constet.
 Difficile est proprie communia dicere tuq;
 Rectius Iliacum carmen deducis in actus,
 Quam si proferres ignota indictaq; primus,
 Publica materies privati juris erit, si
 Nec circa vitem patulumq; moraberis orbem :
 Nec verbum verbo curabis reddere fidus
 Interpres : nec desilies imitator in arctum,
 Unde pedem referre pudor vetet, aut operis lex,
 Nec sic incipies ut scriptor cyclicus olim :
 Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.
 Quid dignum tanto feret hic promissor hijatu?
 Parturient montes : nascetur ridiculus mus
 Quanto rectius hic, qui nil molitur inepte !
 Dic mihi, Mus, virum. capte post tempora Trojz,
 Qui mores hominum multorum vidi, & urbeis.
 Non sumum ex fulgore, sed ex sumo dare lucem
 Cogitat, ut speciosa dehinc miracula promat,
 Antiphaten, Scyllamque, & cum Cyclope Charibdin.
 Nec reditum Djomcdis ab interitu Meleagri,

Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo.
Semper ad eventum festinat, & in medias res.
Non secus ac notas, auditorem rapit, & quæ
Desperat tractata nitescere posse, relinquit.
Atque ita meminitur, sic veris falsa remiscet,
Primo ne medium, medio ne discrepet imum.
Tu, quid ego & populus mecum desideret, audi,
Si plausoris eges aulaea manentis, & usq;
Sessuri, donec cantor, Vos plaudite, dicat:
Ætatis cuiusq; notandi sunt tibi mores,
Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.
Reddere qui voces jam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.
Imberbis juvenis tandem castode remoto,
Gaudet equis, canibasq; & aprici gramine campi:
Cereus in virtutem flexu, monitoribus asper,
Utilium tardus provisor, prodigus artis,
Sublimis, cupidusq; & amata relinquere pernix,
Conversis studiis, ætas, animusq; virilis
Quærit opes & amicitias: inservit honori:
Commisso cæver, quod mox mutare laborer.
Multæ senem circumveniunt incommoda: vel quod
Quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quod res omneis timide, gelideq; ministrat,
Dilator, spe longus, iners, avidusq; futuri:
Difficilis. querulus, laudator temporis acti.
Se puero, censore castigatoroꝝ minorum.
Multæ ferunt anni venientes commoda secum,
Multæ recedentes adimunt: ne forte seniles
Mandentur juveni partes, puerosq; viriles.
Semper in adjunctis ævoꝝ morabimur aptis.
Aut agitur res in scenis, aut æta refertur.
Segnius irritant animos demissa per aurem,
Quam quæ sunt deuolis subiecta fidelibus, & quæ
Ipse sibi tradit spectator, non tamen intus
Digna geri promes in scenam: multaq; tolles
Ex oculis, quæ mox narret facundia præsens.
Nec pueros coram populo Medea trucidet:
Aut humana palam coquat extra nefarius Atreus:
Aut in ævem Procne vertatur, Cadmus in anguem.
Quodcumq; ostendis mihi si, incredulus odi.

Neve Minor, nea sit quinto productior actu.
 Fabula, quz posci vult, & spectata reponi.
 Nec Deus interfit, nisi dignus vindice nodus
 Inciderit: nec quarta loqui persona laboret.
 Actoris parteis chorus, osfclumqz virile
 Defendat: nea quid medios intercinet actus,
 Quod non propofito conducat et h[ab]eat apte.
 Ille bonis faveatque, et concilietur amicis,
 Et regat iratos et amet peccare timenteis:
 Ille dapes laudet mensa brevis: ille salubrem
 Justitiam, legesqz et apertis otia portis:
 Ille regat commissa, deosqz preccetur, et oret,
 Ut redeat miseric, abeat fortuna superbis.
 Tibia non ut nunc, orichalco vineta, tubaqz
 Amula, sed tenuis simplexqz foramine paucqz
 Adspirare, & adesse choris erat utilis, atqz
 Nondum spissa nimis completere sedilia fixa.
 Quo sane populus numerabilis, utpote parvus,
 Et frugi, castusque, verecundusqz coibat.
 Postquam cospit agros extendere victor, & urbem
 Latior amplecti murus, vinoqz diurno
 Placari Genius festis impune diebus:
 Accessit numerisqz modisqz licentia major.
 Indoctus quid enim sapet, liberqz laborum,
 Rusticus urbano confusus, turpis honesto?
 Sic priscae morumque, & luxuriam addidit arti.
 Tibicen, traxitqz vagus per pulpita vestem.
 Sic etiam fidibus voces crevere severis,
 Et tulit eloquium insolitum facundia praeceps,
 Utiliumqz sagax rerum, & divina futuri
 Sortilegis non discrepuit sententia Delphis.
 Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum,
 Mox etiam agrestes Satyros nudavit, & asper
 Incolui gravitate jocum teneavit: eo quod
 Illecebris erat, & grata novitate morandus
 Spectator, funsusqz sacris, & potus, & exlex.
 Verum ita risores, ira commendare dicaces
 Conveniet Satyros, ita vertere seria ludoz
 Ne, quicunqz Deus, quicunqz adhibebitur heros,
 Regali conspectus in auro nuper & ostro,
 Migrat in obscuras humili sermone tabernas,
 Aut dum vitat humum, nubes, & inaniam capter,

Effutare leveis indigna tragœdia versus,
Ut festis matrona moveri jussa diebus,
Istererit Satyris paulum pudibunda protervis,
Non ego inornata & dominantia nomina solum,
Verbaque, Pisones, Satyrarum scriptor amabo:
Nec sic enitar tragicō differe colori,
Ut nihil interficit, Davusne loquatur, & audax
Pythias, et muncoluerata Simone talentum:
An custos, famulusq; Dei Silenus alumni.
Ex noto fidum cārmen sequar, ut fibi quivis
Speret idem: fudet multum, frustraq; laboret
Ausus idem: tantum series, juncturaq; pollet:
Tantum de medio sumptis accedet honoris.
Sylvis deducti caveant, me judice, Fauni,
Ne vēlūt innati triviis, ac pene forenses,
Aut nimium teneris juventutis veritus unquam,
Aut immunda crepent, ignominiosaq; dicta.
Offenduotur enim, quibus est equus, & pater, & res:
Nec si quid fricti ciceris probat, & nucis emptor,
Aquis accipiunt animis, donantve corona.
Syllaba longa brevi subjecta, vocatur jambus
Pes citus: unde etiam trimetris accrescere jussit
Nomen jambeis, cum senos redderet iectus,
Primus ad extreum similis fisi. non ita pridēm,
Tardior ut pauso graviorq; véniret ad aureis,
Spondeos stabileis in jura paterna recepit
Commodus & patiens: non ut de sede secunda
Cederet, aut quarta socialiter. hic et in Atti
Nobilibus trimetris apparet ratus, et Enni,
In scenam missos magno cum pondere versus,
Aut operz celeris nimium, curaqq; carentis,
Aut ignoratz premit artis crimine turpi.
Non quivis videt immodulata poemata iudex;
Et data Romanis verbia est indigna poetis.
Idcircone vager, scribamq; licenter si an omnis
Visuros peccata putem mea, tutus et intra
Spem venie cautus: vitavi deniq; culpam,
Non laudem merui. Vos exemplaria Graeca
Nocturna versate manu, versate diurna.
At nostri proavi Plautinos et numeros, et
Laudavere sales: nimium patienter utrumque,
Ne dicam stulte, mirati; si modo ego, et vos

stimus inturbanum lerido seponere dicto,
legitimumq; sonum digitis callemus, et aure,
Ignotum tragicz genus invenisse Camenæ
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis :
Quz canerent, agerentq; per uncti sacrificibus ora,
Post hunc personæ, palliæq; repertor honestæ
Æschylus, & modicis instravit pulpitæ tignis,
Et docuit magnumq; loqui, nitiq; cothurno.
Successit vetus his comœdia, non sine multa
Laude : sed in vitium libertas excedit, & vim
Dignam lege regi, lex est accepta, chorusq;
Turpiter obticuit sublato jure nocendi.
Nil intentatum nostri liquere poetæ :
Nec minimum meruere decus, vestigia Graæ
Ausi defigere, et celebrare domesticâ facta :
Vel qui prætextas, vel qui docuere togam.
Nec virtute foret, clarissime potentius armis,
Quam lingua, Latium, si non offendiceret unum-
quemque poetarum limæ labor, et mora: vos ô
Pompilius sanguis carmen reprehendite quod non
Multæ dices, et multæ litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.
Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit, et excludit sanos Helicone poetæ
Democritus, bona pars non ungueis ponere curat.
Non barbam : secreta petit loca, balnea vitat.
Nanciscetur enim pretium nomenq; poëtz,
Si tribus Anticyris caput insanabile nunquam
Tonsori Licino commiserit. ô ego Izvus,
Qui purgo bilem sub verni temporis horam f
Non aliud faceret meliora poëmata : verum
Nil tanti est. ergo fungar vice cotis, acutum
Reddere quz ferrum valet, exsors ipsa secandi.
Munus et officium nil scribens ipse docebo.
Unde parentur opes : quid alat, formetque poëtam :
Quid deceat, quid non, quo virtus, quo ferat error.
Scribendi recte sapere est principium et fons.
Rem tibi Socratiz poterunt ostendere chartæ,
Verbaq; provisam rem non invita sequentur.
Qui didicit, patriz quid debeat et quid amicis,
Quo sit amore parens, quo frater amandus, et hospes
Quod sit conscripti, quod judicis officium : quz

Partes in bellum missi duici, ille profectio
Reddere persona seit convenientia cuique.
Respicere exemplar vita morumq; jubebo
Doctum imitatorem, & veras hinc dicere voces.
Interdum speciosa locis, morataq; recte
Fabula, nullius Veneris, sine pondere, et arte.
Valdius oblectat populum meliusq; moratur,
Quam versus inopes rerum, nugasq; canora.
Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo
Musa loqui praeter laudem, nullius avaris.
Romani pueri longis rationibus assent
Discunt in partes centum diducere, dicat
Filius Albani, si de quinunce remota est
Uncia, quid superat f poteras dixisse, triens, eu,
Rem poteris servare tuam. redit uncia : quid sit f
Semis. ad hze animos frugo, & cura peculi
Cum semel imbutitur; speramus carmina singi
Posse linenda cedro, & levavi servanda espresso ?
Aut prodesse volant, aut delestant poeteq;
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vite.
Quicquid praecepies, esto brevis, ut cito dicta
Percipient animi dociles, teneantq; fideles.
Omne supervacuum pleno de pectore manat.
Ficta voluptatis causa, sive proxima veris.
Nec quodcunq; volet, poscat sibi fabula credi :
Neu pransz Lamia vivum puerum extrahat alvo
Centuriaz seniorum agitant expertia frugis :
Celsi prætereunt austrea poemata Rhamnes.
Omne tulit punctum, qui miscuit stile dulci.
Leðorem delectando pariterq; monendo.
Hic meret æra liber Sofis, hic & mare transfit,
Et longum noto scriptori prorogat ævum.
Sunt delicta ramen' quibus ignorisse velimus,
Nam neq; chorda sonu reddit, quem vult manus et mens:
Poscentiq; gravem persepe remittit acutum :
Nec semper feriet, quodcunq; minabitur, arcus,
Verum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendar maculis quas aut incuria fudit
Aut humana parum cavie natura. quid ergo ?
Ut scriptor si peccat idem librarius usque,
Quāmis est monitus, venia caret, & citharodus
Ridetur chorda qui semper oberrat eadem.

Sic

Sic mihi, qui multum cessat, sit Charisius ille,
Quem bis terque bonus cum ralo miror, & idem
Indignor, quandoque bonus dormitat Homerus.
Verum opere in longo fas est obrepere somnum.
Ut pictura, poësis erit : qua, si proprius sita,
Te capiat magis, & quendam si longius abstes.
Hoc amat obscurum : volet hac sub luce videri.
Judicis argutum que nos formidat acumen.
Hoc placuit semel : hac decies repetita placabit.
O major juvenum, quamvis & voce paterna
Fingeris ad rectum, & per te sapia, hoc tibi dictum
Tolle mentio : certis medium & tolerabile rebus
Recte concedi. consultus juris, & actor
Causarum mediocris, abest virtute diserti
Messaliz, nec scit quantum Casellius Aulus :
Sed tamen in prelio est. Mediocribus esse poetis
Non homines, non Di, non concessere columnas,
Ut gratas inter mensas symphonia discours.
Et crassum unguentum, & Sardo cum molle papaver
Offendunt, poterat duci quia cœna sine illis :
Sic animis natum inventumq; poema juvandis,
Si paulum à summo discessit, vergit ad énum.
Ladere qui nescit, campistribus abilitat armis,
Inductusq; pilz, disceive, trochive, quiescit,
Ne spissæ rilatum tollant impune coronop.
Qui nescit, versus tamen audet singere. quid nū
Liber, & ingenuus presertim sensus aequitatem
Summam nummorum, visionq; remotus ad omnia.
Tu nihil invita diuersas facies Minerva :
Id tibi judicium est, ea mens, si quid canem olim
Scripseris, in Megi descendat judicis aures.
Et patris, & nostras, notumq; prematur in annulis.
Membranis intus positis debere licet
Quod nobis edideris : Nescit vox nostra reverti.
Silvestreis homines fases interpresq; Deorum
Caudibus, & victu fondo determinat Orpheus,
Dictus ob hoc lenire tigreis rapidosq; icones.
Dictus & Amphion Thebans conditor artis
Saxa movere sono testudinis, & pree blandi
Ducere quo vellet. fuit has sapientia quondam.
Publica privatis secernere, sacra profagis :
Concubitu prohibite vago : dare iura manitis:

Oppida

Oppida moliri: leges inoidere ligno.
 Sic honor, & nomen divinis vatibus, atq;
 Carmainibus vñnit. post hos insignis Homerus,
 Tyrtæusq; mares animos in Martia bella
 Veribus exauit. dñz per carmina sortes,
 Et vita monstrata via est, & gratia regum
 Pieriis tentata modis, Iudusq; repertus,
 Et longorum operum finis ne forte pudori
 Sit tibi Musa lyræ sollers, & cantor Apollo.
 Natura fieret laudabile carmen, an arte,
 Quæsumus est. ego nec studium sine divite vena.
 Nec rude quid prosit video ingenium: alterius sic
 Altera poscit opem res, & conjurat amite:
 Qui studet ope tam cursu contingere metam,
 Multa tulit, fecitoq; puer, sudavit, & alfit:
 Abstinxit Venere & vino, qui Pythia cantat
 Tibicen, didicit prius, extimuloq; magistrum.
 Nunc satis est dixisse. Ego mira poemata pango.
 Occupet extremum scabies, mihi turpe relinquere est
 Et, quod non didici, sane nescire fatari.
 Ut præco ad merceis turbam qui cogit emendas,
 Asilantes jubet ad lucrum ire poeta
 Dives agris, dives positis in senore nummis.
 Si vero est, unctum qui recte ponere possit,
 Et spondere levi pro paupere, & cripere atris
 Litibus implicitum: mirabor, si sciens inter-
 noscere mendacem verumq; beatus amicum.
 Tu seu donaris, seu quid donare velis cui,
 Nolito adversus tibi fastos ducere plenum
 Lazitie, clamabit enim, pulchre, bene, recte:
 Pallascet super his: etiam stillabit amicis
 Ex oculis rorem: saliet, tundet pede terram.
 Ut, qui conducti plorant in funere, dicunt,
 Et faciunt prope plura dolentibus ex animo: sic
 Derisor vero plus laudatore movetur.
 Reges dicuntur multis urgere culullis,
 Et torquere mero, quem perspexisse laborant,
 An sit amicitia dignus. si carmina condes.
 Nunquam te fallant animi sub vulpe latentes.
 Quintilio si quid recitares, corrige, sodes,
 Hoc, ajebat, & hoc. melius te posse negares
 Bis terq; expertum frustra, delere jubebat

male tornatos incudi reddere versus.
 defendere delictum, quem vertere, mallos,
 ultra verbum, aut operam sumebat inanem?
 quis sine rivali teque et tua solus amares.
 bonus et prudens versus reprehendit inerteis:
 dipabit duros, incomptis allinet atrum
 transverso calamo signum: ambitiosa recide
 ornamenta: parum claris lucem dare coget:
 arguit ambigue dictum: mutanda notabit:
 nec Aristarchus: nec dicet, cur ego amisum
 ostendam in nugis: haec nuge seria ducere
 in mala, derisum semel, exceptumq; sinistre.
 mala quem scabies, aut morbus regius urget,
 Aut fanaticus error, et iracunda Diana,
 insanum tetigisse timent, fugiantq; poëtam,
 qui sapiunt: agitant pueri, incautiq; sequuntur.
 hic, dum sublimeis versus ruatatur, et errat,
 si veluti merulis intentus decidit auceps
 in puteum, sive amve: licet, succurrite, longum
 clamet, lo cives: non sit, qui tollere curet.
 si quis curet opem ferre et demittere funem:
 qui scis, an prudens hoc se dejecterit, atq;
 servari nolit si dicam, Siciliq; poëta
 narrabo interitum. Deus immortalis haberi
 dum cupit Empedocles, ardente frigidus Atgam
 insiluit. sit jus, liceatq; perire poëtis.
 invitum qui servat, idem facit occidenti.
 Nec semel hoo fecit: nec, si retractus erit, jam,
 fiet homo, et poset famosaz mortis amorem.
 Nec satis appetet. cur versus factitet: utrum
 Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
 moverit incestus. certe furit, ac velut ursus,
 Objectos cavez valuit si frangere clathros,
 indecum doctumq; fugat recitator acerbus.
 quem vero arripuit, tenet, occiditq; legendo,
 Non missura cutem, nisi plena cruxris, hirudo.

219

ALDI MANUTII DE METRIS HORATIANIS.

TRACTATUS.

Genera metrorum, quibus in Odis usus
est Horatius, sunt undeviginti.

Primi generis Oda iiii.

lib. 1. Ode 1. Mæcenas stavis edite regibus.
ib. 3. 30. Exegi monumentum ære perennius.
ib. 4. 8. Donarem pateras, gratiasq; cōmodus.

- - - U U -- U U - - -

Secundi generis Ode xxvii.

2. Jam sat is terris nivis, atque diræ.
10. Mercuri facundæ, nèpos Atlantis.
12. Quem virum, aut heroa, lyra, vel acri.
20. Vile potabis modicis Sabinum.
22. Integer viræ, scelerisq; purus.
25. Parcius junctas quatunt senestræ.
30. O, Venus regina Gnidi Paphique.
32. Postcimus si quid vacui sub umbra.
38. Perficos odi puer apparatus.
2. Nullus argento color est avaris.
4. Ne sit ancillæ tibi amor pudoris.
6. Septimi Gades aditare mecum &.
8. Illa si juris tibi pejerati.
10. Ræctius ylves Lictini, neque alcum.
15. Ocliti Divos roget in parenti.
8. Martiis cœlebs quid agam calendis.
11. Mercuri, nam te docilis magistro.
14. Herculis ritu mōdō dictus, & plebs.

K

3. 18. Fau.

3, 18. Faune nympharum fugientium amator.
 3, 20. Non vides, quanto moveas periclo.
 3, 22. Montium custos, nemorumq; virgo.
 3, 27. Impios paræ recidentis omen.
 4, 2. Pindarum quisquis studet æmulari.
 4, 6. Dives, quem proles Niobe magna.
 4, 11. Est mihi nonum superantis annum.
 5, 18. Phœbe, sylvarumq; potens Diana.

- U - - - U U - U - -
 - U - - - U U - U - U
 - U - - - U U - U - -
 - U U - U

Terti generis Ode x i i.

3, 3. Sic te diva potens Cypri.
 1, 13. Cum tu Lydia Telephi.
 1, 19. Mater seva Cupidinum.
 1, 36. Et thure & fidibus juvat?
 3, 9. Donec gratus eram tibi.
 3, 15. Uxor pauperis Ibyci.
 3, 19. Quantum distat ab Inacho.
 3, 24. In tractis opulentior.
 3, 25. Quò me Bacche rapis tui.
 3, 28. Festo quid posius dic.
 4, 1. Intermissa Venus diu.
 4, 3. Quem tu Melpomene semel.

--- U U - U
 --- U U - - U U - U U

Quarti generis Ode x.

1, 4. Solvitur acris hyems grata vice veris &
 Favoni.

- U U - U U - - U U - U - U
 - U U - - U - U - -

Quinti generis Oda vii:

3. Quis multa gracilis te puer in rosa,
 14. O navis referent in mare te novi.
 21. Dianam teneræ dicite virgines.
 23. Vitas hinnuleo me similis Chloë.
 7. Quid fles Asterie, quem tibi candidi.
 13. O sons Blandusia splendidior vitro,
 13. Audire Lyce Di mea vota, Di,

- - - u u - - u u - u .
 - - - u u - . u u - u u
 - - - u u - -
 - - - u u - u u

Sexti generis Oda ix.

6. Scriberis Vario fortis & hostium:
 15. Pastor quum traheret per freta navibus.
 24. Quis desiderio sit pudor, aut modus?
 33. Albi ne doleas plus nimio memora
 12. Nolis longa feræ bella Numantiaz:
 10. Extremum Tanaïm si biberas Lyce.
 16. Inclusam Danæcun curris aënear:
 5. Divis orte bonis, optime Romulæ:
 12. Jam veris comites quæ mare temperant:

- - - u u - - u u - u u
 - - - u u - - u u . u u
 - - - u u - - u u - u -
 - - - u u - u u

Septimi generis Oda xi.

7. Laudabunt alii claram Rhodon, aut
 Mitylenem.
 28. Te maris & terræ, numeroque caren-
 tis arenæ.
 12. Quid tibi yis mulier, nigris dignissima

— — — u u — — v u — — v u — —
— v u — — v u — — v u — —

Oduvi generis Ode unica.

1. 8. Lydiz dicit per omnes.

1, 9. Vides ut alta stet nive candidum:
1, 16. O matre pulchra filia pulchrior.
2, 17. Velox amoenum saepe Lucretilem.
1, 26. Musis amicus, tristitiam, & metus.
1, 27. Natis in usum læritiaz scyphis.
1, 29. Icqi beatis nunc Arabum invides,
1, 30. Quid dedicatum poscit Apollinem
1, 34. Pareus deorum cultor & infrequens:
1, 35. O diva, gratum quæ regis Antium:
1, 37. Nunc est bibendum, nunc pede libendo
2, 1. Motum ex Merello consule civicum:
2, 3. Aliquam memento rebus in arduis.
2, 5. Nondum subiecta ferre jugum valet.
2, 7. O saepe moeum tempus in ultimum:
2, 9. Non semper imbrevis nubibus hispidos:
2, 11. Quid bellicosas. Cantaber, & Scythes:
2, 13. Ille & nefasto te posuit dic.
2, 14. Eheu fugaces Posthume, Posthume,
2, 15. Jam paucæ aratro jugera regias?
2, 17. Cur me querelis exanimas quis?
2, 19. Bacchum in segnis carmina rupibus.
2, 20. Non usitata, nec tenui ferar:
3, 1. Odi profanum vulgus, & arceo;
3, 2. Angustum amice pauperiem pati;
3, 3. Fultum, & tenacem propositi virum:

3, 4. De-

4. Descende cælo, & dñe agc tibi:
 5. Cælo tonantem credidimus Jovem:
 6. Delicia majorum immiteritus lues:
 17. Æli vetusto nobilis ab Lamo:
 21. O nata mecum consule Manlio:
 23. Cælo fūpinas si tuleris manus:
 26. Vixi puellis nuper idoneus:
 29. Tyrrenha regum progenies, tibi:
 4. Qualem ministrum fulminis alitem:
 9. Nec forte credas interitura, quæ.
 14. Quæ cura patrum, quæve Quirium:
 15. Phœbus volentem prælia me loqui.

U - U - - U U - U U
 U - U - - U U - U U
 - U - - U U - U U
 - U U - U U - U --

Dicimi generis Ode tria.

11. Tu ne quæsieris (scire nefas) quem mihi, quem tibi.
 18. Nullam Vare sacra vite prius leveris arborem.
 10. O crudelis adhuc, & Veneris munericibus potens.

--- U U - U U - U U U U

Undecimi generis Ode una.

18. Non ebur, neque auréum:

- U . U . U . U
 U . U . U . U . U

Duodecimi generis Ode una.

12. Miserarum est, neq; amori dire ludum:

U U - U U - - U U - U
 U U - U U - U U - -

U U - U U - U U - U U -

Tertii decimi generis Ode una.

4, 7. Diffugere nives, redeunt jam gr̄smips
campis.

- - U U - U U - - U U - -
- U U - U U -*Quarti decimi gentris Ode x.*

5, 1. Ibis liburnis inter alta navium:
5, 2. Beatus ille, qui procul negotiis:
5, 3. Parenhis olim si quis impia manu:
5, 4. Lupis & agatis quanta sortitò obtigit:
5, 5. At ò deorum quisquis in cœlo regis:
5, 6. Quid immentets hospites vexas canis:
5, 7. Què quo scelasti ruitis, aut cur dexte-
ris:
5, 8. Rogare longo putidam te sacerulo:
5, 9. Quando repositum Cæcubum ad festas
dapes:
5, 10. Mala soluta navis exit alite:

- - U - - - U - U - U U
U - U - - - U U*Quinti decimi generis Ode una.*

5, 11. Peccati nil me sicut antea juvat.

- - U - - - U - U - U U
- U U - U U - U - U - - - U -*Sexti decimi generis Ode una.*

5, 13. Horrida tempestas cœlum contraxit &
imbrevis.

- U U - - - - - U U U U
U - U - - U - - U U - U U -

Decimoseptimi generis Ode due.

5. 14. Mollis inertia cur tantam diffuderit
imis.

5. 15. Nox erat, & caelo fulgebat Luna sere-
no.

- U U - U U - - - U U - -
- - U - - U U

Decimi octavi generis Ode una.

5. 16. Altera jam teritur bellis civilibus æras.

- U U - U U - - - U U - -
U - U - U - U - U U

Vnde vigesimi generis Ode una.

5. 17. Jamjam efficaci do manus scientizt

- - U - - - U - U - U -

GENERA METRORUM QUE IN PRIMO LIBRO.

Ode prima, Monocolos. Sunt enim omnes
versus Choriambici Asclepiadei teträmetri ac-
atalekti, qui constant è spondeo, & duobus cho-
riambis, & pyrrhichio vel jambo, hoc medo,
Mæce -- nas atavis - u u - editere - u u - gibus
u u o & .. præfidi & - u u - dulce decus - u u -
meum u u

- - - U U - - U U - U U
- - - U U - - U U - U U

Ode 11. Dicolas tetrastrophi. Primi qui-
que tres versus sunt hendecasyllabi sapphici per-
tametri acatalekti, qui constant è trochæzo, spon-

LIBRI V. DE METERIS

deo, dactylo, & duabus trochais, vel spondeo
ultimo, sic :

Jam sa - u tis ter - - ria nivis - u u argue - u di -
- - - - -

Grandi - u nis mi - - sit pater - u u & ja - u
bente - u

Dexte - u ra sa - - cras popu - u u latus - u ar -
ces - -

Quartus autem quisque est Adonius dimeter
dactylicus ex dactylo & spondeo vel trochaeo,
sic :

Tenuit - u u urbem - u
- 7 - - 7 7 - 7 -
- 7 - - 7 7 - 7 -
- 7 7 - 7

Ode 111. Dicolo distrophos. Primus quisque
versus est Choriambicus Glyconius triunctor
acutalectus, constans e spondeo, choriambo, &
pyrrhichio vel jambis sic :

Sic et - - diu poren - 6 7 . Cypri 7 -

Secundus vero quisque Choriambicus Ascle-
piodens tetrameter acutalectus, e spondeo, duo
bus choriambis, & pyrrhichio, vel jambis, sic.
Sic fra - - tres Helenas - 7 6 - lucida sy - 7 7 -
deta 7 7

- - - 7 7 - 7 -

- - - 6 7 7 - 7 7 -

Ode 1111. Dicolo distrophos. Primus quis-
que versus, est Dactylicus Archilochius hepta-
meter acutalectus, constans e quatuor primis pa-
ribus spondiis vel dactylis indistinctis, ut in

DE METR. FLORAL.

Heroico: deinde è tribus trochæsis, vel spondæo ultimo, sic:

Soluitur - ˘ ˘ acris hy - ˘ ˘ ems gra -- ta vice
˘ ˘ veris - ˘ & fa - ˘ voni --

Secundus verò quisque, est Archilochius, constans ex penthemimere jambica, id est, ex jambo vel spondæo, jambo, & syllaba; deinde è tribus trochæsis, vel spondæo ultimo, sic:

Trahunt ˘ - que sic ˘ - cas - machi - ˘ na ca
- ˘ rinas --

˘ ˘ ˘ - ˘ ˘ - - ˘ ˘ - ˘ - -

˘ ˘ - - - ˘ - ˘ - -

Ode v. Tricolos tetraætrophos. Primi qui-
que duo versus sunt Asclepiadei, qualis ille,
Mæcenas atavis edite regibus. Scanduntur enim
sic,

Quis mul - ˘ ta gracilis - ˘ ˘ - te putr in - ˘ ˘ -
rosa ˘ -

Perfu - - sus liquidis - ˘ ˘ - urget odo - ˘ ˘ -
ribus ˘ ˘

Tertius autem quisque, est Pherecratius He-
roicus trimeter acataleæus, constans è spondæo,
dactylo & spondæo, sic:

Grato -- Pyrrha sub - ˘ ˘ antro --

Quartus vero quisque, est Glyconius, qualis
ille, Sic te diva potens Cypri. Scanduntur enim
hoc modo,

Cui flia -- vam religas - ˘ ˘ . comam ˘ ˘

- - - ˘ ˘ - - ˘ ˘ - -

- - - ˘ ˘ - - ˘ ˘ - -

- - - ˘ ˘ - -

- - , ˘ ˘ - ˘ ˘ .

ALD: MANUT: Ode v i. Dicilos tetrastrophiſ. Primi quaque tres versus ſunt Asclepiadēi. qualis illis Mætenas atavis edite regibus. Scanduntur enim hoc modo,

Scribe - - rīs Vario - u u. fottis & ho - u u.
ſtūm u u

Victor - - u u u - u u - carminis a - u u.
lite u u

Quam rem - - quinque ferōx - u u - navibus a -
- u u - equis u -

Quartus autem Glyconius. qualis; Sic te di-
va potens Capit. Scanditur hic,

Miles - - u u u - u u - ſcrit u u

- u u - u u
- u u - u u
... u u - u u - u -
- u u - u u

Ode v i i. Dicilos distrophos. Primus quis-
que verfus; eft Hæroſtus hexameter catalepticus
in duas syllabas, conftans e ſex pedibus, daſtylo
& ſpondæo indifferenter in omnibus locis: qua-
quam in quinto aliquando ſpondæus penitus, &
in ſexto daſtylus, ubi etiam ſepe pro ſpondæo
trochaeus admittitur. Sed de verſu hæroico multa
diximus in Institutionibus noſtris Grammati-
cis. Scanditur autem hic,

Lauda - - bunt ali - u u i clā - - ram Rhodon
- u u u Mity - u u lenen - u

Secundus autem quisque, eft Daſtylicus Alc-
manius tetrameter catalepticus, habens quatuor
ultimos pedes Heroici verſus, ſic,

Aur ephe - u u ſum bim̄p̄ u rīs ve Co - u u
rinthi - -

DE METRIS HODINARI.

- u u - u u - u u -

- u u - u u - u u -

Ode viii. Dicilos distrophos. Primus quisque versus est Aristophanius dimeter acatalecticus, constans ē choriambus, & bacchio, sive amphimacro, hoc modo,

Secundus autem quisque est Choriambus Alcaitus tetrapteres acatalecticus, constans ex penthemimero secundo, duobus choriambis & bacchio sive amphibracho, hoc modo :

Tē deoū o - v - - rō Sybarim - u u - cur pro-
peres - u u . amando u - -

- u u - u - -

- u - - u u - - - u -

Ode ix. Tricilos tetrastrophiſ. Primi quicq; duo versus sunt Da&tylici Alcaici acatalecti, qui constant ex penthemimero jambica, id est ex jambo vel spondeo, jambo, & syllaba, qua dicitur cœfura : deinde ē duobus da&tylis, vel ultimo amphimacro, hoc modo :

Vides u - ut al - - ta - stet nive - u u conditum - u u

Sora u - etc, nec v . jam - sustine - u u annus - u u

Tertius, autem quisque est Jambicus Archilochius dimeter hypercatalecticus : constans quatuor pedibus: primo & tertio, jambo vel spondeo: secundo & quarto, jambo duntaxat, deinde superest syllaba, hoc modo,

Sylva - labo u - rantes - - gelu u - que u

Quartus autem quisque est Da&tylicus Alcaicus acatalecticus, constans ex dimetro heroico &

ALD: MANUT:

metro trochaico, id est, è duobus dactylis, &
duobus trochaeis, vel ultimo spondeo, hoc modo,

Flumina - u u constitue - u u rint a - u curò - -

U - U - - U U - U U

U - U - - U U - U U

- - U - - , U - U

- U U - - U U - U - -

Ode xi. Monocolos. Sunt enim omnes ver-
sus Choriambici Aleatii pentametri acatalecti
qui constant è spondeo, tribus choriambis, &
pyrrhichio vel jambo, hoc modo,

Tu ne -- quæsictis - u u - scire nesas - u u -
quem mihi quem - u u - tibi u u

Finem -- di dederint - u u - Leucothoe - u u -
nec Babylo - u u - nios. u -

- - - U U - - U U - - U U . U U

- - - U U - - U U - - U U - U -

Libro secunda.

Ode xviii. Dicolas distrophos. Primus
quisq; versus est Jambicus Archilochius dime-
ter acatalectus, constans amphimacro, & duobus
jambis, vel ultimo pyrrhichio, hoc modo,

Non ebur - u - nequ'au u - reum u u

Secundus quisque versus est Jambicus Archi-
lochius dimeter acatalectus, constans è quinq;
jambis & syllaba, recepto tamen in locis impa-
ribus etiam spondeo, hoc modo,

Mea u - reni u - det in u - domo u - lacu u - nar u

- U - U - U U

U - U - U - U - U - U

Libro tertio.

Ode xli. Dicolas tristrophos. Primi quique
duo

duo versus sunt Ionicī à minore Sapphīci trimetri acatalectī, qui constātēt ē tribus Ionicis à minore, vel ultimo paeone tertio, hoc modo,
Miser ar' est v v -- nequ' amori v v -- dare lu-
dum p v --

Neque dulci v v -- mala vino v v -- laver, suc
et v v --

Tertius item versus est Ionicus à minore
Sapphicūs acatalectus, sed trimeter, constans
ē quatuor Ionicis à minore, hoc modo,
Animati v v -- metuentes v v -- patrīe ver v v
-- bera lingue v v --

v v -- v v -- v v --

v v -- v v -- v v --

v v -- v v -- v v -- v v --

Libro quarto.

Ode vii. Dicōlos distrophos. Primus quisque versus, est Heroicus hexameter catalepticus.
qualis, Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mi-
tylenen, hoc modo,

Dissu -- gerent. v v ves rede - v v sint jam --
gramina - v v campis --

Secundus quisque est Da&gyllicus Archilochius
dimeter hypercataleptus, constans duobus da&gyl-
lis & syllaba, hoc modo,

Arbori - v v busque co - v v mæ -

- - v v - v v -- - v v --

- v v - v v -

Libro quinto.

Ode prima, Dicōlos distrophos. Primus
quisque versus, est Jambicus Hippona&cteus tri-
meter acataleptus; constans ē sex jambis, recep-

eo tamen in locis imparibus etiam spondeo;
hoc modo.

Ibis - Libet u - nix in - ter al u - ta na u -
vium u u

Secundus quisque est Jambicus Archilochius
dimeter acatalecticus; constans ē quatuor jambis,
recepto tamen in locis imparibus etiam spon-
deo, hoc modo,

Ami u - ce pro u - pugna - - cula u u

- - u - - u - u - u u

u - u - - u u

Ode x i. Dicilos distrophos. Primus quisqz
versus, est Jambicus Hipponaëtus trimeter
acatalecticus. qualis ille, Ibis liburnis inter alta-
navium, hoc modo,

Pecti - - nihil u - me si - - cut an u - tea u -
juvat u u

Secundus vero quisque, est Sapphicus con-
stante penthemimete heroicā & dimetro jambico,
id est, ē duobus dactylis, & syllaba: deinde ē
quatuor jambis, recepto tamen in locis impari-
bus spondeo, hoc modo,

Scribere - u u veriseu - u u los - amo u - reper u -
sulfum - - gravi u -

- - u - - u - - u - u u

* u u - u u - u - u - - u -

Ode xiiii. Dicilos distrophos. Primus quis-
que versus, est Heroicus hexameter catalecticus.
qualis ille, Laudabunt alii claram Rhodon, aut
Mylenem, hoc modo,

Horrida - u u tempe - - flas cor - - lum con - -
traxit & - u u imbrevis - -

Secun-

DE METR. HORAT. 291

Secundus vero quisque est Archilochitus, unus dimetro jambico & penthemimetre Heroicus, id est, e quatuor jambis, recepto tamen in locis imparibus etiam spondato. deinde e duobus dactylis, & syllaba, hoc modo,
Nives ν - que de ν - ducunt -- Iovem ν . nunc
marc - ν ν nunc syll. ν ν ν .
- ν ν - - - - ν ν -
ν - ν - - ν - ν ν - ν ν .

Ode xiii. Dicilos distrophos. Primus quisq; versus est, qualis, Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mylenen, hoc modo,
Mollis in - ν ν eritam - ν ν curtan -- tam dif-
fuderit - ν ν imis --
Secundus autem quisque est Jambicus Archilochius dimeter acataleucus, qualis ille, Amice propugnacula, hoc modo,
Obli -- vio ν - nem sen. - fibus ν
- ν ν - ν ν - - - - ν ν -
- - ν - - ν ν

Ode xvi. Dicilos distrophos. Primus quisq; versus est Heroicus hexameter, hoc modo,
Altera - ν ν jam teri - ν ν tur bel -- lis ci --
yilibus - ν ν atas ..

Secundus vero quisque est Jambicus Hippoacteus trimeter, Qualis ille, Ibis Liburnis inter alta navium, quanquam in hac Ode secundus quisque versus, constat e solis jambis, quod semel tantum legitur fecisse Horatius. Quamobrem versus ille, Eamus omnes execrata civitas, sic est legendus, Eamus omnis execrata civitas. Quod & Porphyrioni pla-

est, ut sit figurata loquutio, Baimus omnis ci-
vitas, execrata hæc & quæ poterunt redditus
abscindere dulcis. Sunt enim omnes jambi,
hoc modo.

Suis &c. & ipsa Roma - mavis - ribus -
quinti.

Ode xvii. Monocolos. Sunt enim omnes
versus Jambici Hipponea&ci trimetri acatalecti.
Qualis ille, Ibis liburnis inter alta navium,
hoc modo.

Jam i' of -- bca v - ci do -- manus u - scien u -
nix v -

Supplex - & o u r ore - gna per u Proser -
pinx u -

Philipus Augustus 1. 261. Q. Cholois. 17. 1. 160

F I N I S.

In der vorigen Ausgabe habe
ich die Autobiographie des Schriftstellers
Hans Christian Andersen besprochen. Ich habe
dort auch gesagt, daß es sich um eine sehr
interessante Biographie handelt.

